

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

03/06-09/06/2010 • 33ο ΤΕΥΧΟΣ

www.m-epikaira.gr

ΤΕΣΤ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ: Μ. ΔΑΜΑΝΑΚΗ,
Φ. ΚΟΥΒΕΛΗΣ, ΑΛ. ΚΟΝΤΟΣ

ΦΗΜΕΣ ΓΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΟΙ «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ» ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΙ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑ

ΣΥΝΔΙΚΑΤΟ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ:
Ο Β. ΣΤΕΦΑΝΑΚΟΣ ΜΙΛΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΛΑΚΗ

Η SIEMENS... ΔΕΙΧΝΕΙ ΣΗΜΙΤΗ ΤΙ ΔΙΑΜΗΝΥΕΙ Ο ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΣΕ ΣΑΜΑΡΑ ΓΙΑ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙ

80 ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΜΟΥΝΤΑΛ

2010

3,00€

ISSN 17920876

9 771792 087005

- ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΝΤΙΕΓΚΟ ΜΑΡΑΝΤΟΝΑ
- ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ: ΠΩΣ ΗΡΘΕ Ο ΟΤΟ ΡΕΧΑΓΚΕΛ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
- Η ΑΞΙΑ ΚΑΘΕ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΑΙΚΤΗ
ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

- ΠΟΣΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ
- ΠΟΣΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
- ΠΟΣΟ ΚΟΣΤΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
- ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΛΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
- Η «ΕΙΣΒΟΛΗ» ΤΩΝ ΑΦΡΙΚΑΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΟΥ ΔΝΤ

Η 14η Ιουνίου θεωρείται ως η πιθανότερη ημερομηνία για την εκ νέου έλευση στην Αθήνα του κλιμακίου της τρόικας, με σκοπό να ελεγχθεί αν τηρείται απαρέγκλιτα το Μνημόνιο που έχει υπογράψει η Ελλάδα και το οποίο, όπως αποδεικνύεται μετά το... κλάμα Λοβέρδου, λίγοι υπουργοί έχουν διαβάσει. Στο οικονομικό επιτελείο ενόψει και του νέου ελέγχου τρέχουν και δεν φτάνουν, καθώς τα στοιχεία δείχνουν σοβαρή υστέρηση στα δημόσια έσοδα εξαιτίας της μείωσης της κατανάλωσης. Δεν αποκλείεται καθόλου, λοιπόν, να ζητηθούν και νέα μέτρα και το ερώτημα είναι τι είδους μέτρα μπορεί να ζητήσει επιπλέον η τρόικα, που να έχουν, όμως, και αποτέλεσμα.

Ο «ΝΤΟΥΛΑΠΑΣ» ΚΑΙ ΤΟ MAIL ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Το σχέδιο έχουν τα ντουλάπια με τι μίζες; Στην Εξεταστική για τη Siemens όλα είναι πιθανά. Αφορμή ένα e-mail φάντασμα από τη δικογραφία, για το οποίο το ΠΑΣΟΚ άφησε να διαρρεύσει ότι αφορά «μίζα σε "γαλάζιο" υπουργό». Το e-mail ήταν προς την εταιρεία «Faran», επιχειρηματίας ο Μάριος Κάτσικας και αφορμή της σύγχυσης η φράση «cabinet man», την οποία το υπουργείο Εξωτερικών στην επίσημη μετάφραση απέδω-

σε ως «ο άνθρωπος του υπουργικού συμβουλίου». Η ΝΔ υποστηρίζει ότι σημαίνει ο «ξυλουργός», εκδοχή την οποία έδωσε και ο ίδιος ο κ. Κάτσικας, ο οποίος είπε ότι η πληρωμή που αναφέρεται στο e-mail αφορά στην πληρωμή σχεδιάστριας και μαραγκού που του έφτιαξε ντουλάπια στο σπίτι του στις ΗΠΑ. Το ερώτημα είναι πώς ένα προσωπικό e-mail ενός επιχειρηματία, άσχετου με την υπόθεση όπως δηλώνει ο ίδιος, βρέθηκε στη δικογραφία. Ποιος το συμπεριέλαβε στη δικογραφία; Και πώς βρέθηκε στα χέρια αυτού που το συμπεριέλαβε από το e-mail του κ. Κάτσικα; Εκτός και αν υπάρχουν και άλλα στοιχεία. Για την ιστορία, σας λέμε ότι η «Faran» είναι φαρμακευτική.

Ο ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ «ΒΛΕΠΕΙ» ΕΓΧΩΡΙΟ ΜΠΕΡΛΟΥΣΚΟΝΙ

Είχε πολύ ενδιαφέρον το τετ-α-τετ που είχαν προ ημερών ο Κώστας Καραμανλής με τον πρώην επικεφαλής της ευρωομάδας της ΝΔ Γιάννη Βαρβιτσιώτη, το οποίο πιθανότατα θα είναι και το τελευταίο, αφού οι δύο άνδρες δεν έχουν πλέον τίποτα κοινό, παρότι ο τελευταίος υπήρξε το στέλεχος που έφτιαξε τη «μαγιά» για την εκλογή του πρώτου στην ηγεσία της ΝΔ. Ο πρώην υπουργός, άλλωστε, ο οποίος έχει κάθε λόγο να αισθάνεται πικραμένος από τη στάση του πρώην πρωθυπουργού απέναντί του, παρακολουθεί πλέον από απόσταση τα διαδραματιζόμενα στην παράταξη αλλά και στην πολιτική σκηνή εν γένει, ενώ δεν κρύβει τον προβληματισμό του για το ενδεχόμενο, μέσα από τα συντρίμια του μεταπολιτευτικού πολιτικού συστήματος, να αναδειχτεί ένας εγχώριος Μπερλουσκόνι.

ΤΑ «ΟΡΦΑΝΑ» ΤΟΥ ΣΗΜΙΤΗ

Πυρ και μανία είναι πολλά στελέχη του πάλαι ποτέ «εκσυγχρονιστικού» μπλοκ με τον Κώστα Σημίτη και τη στάση που τηρεί αναφορικά με τις αποκαλύψεις για εμπλοκή πρώην συνεργατών του στα υπό διερεύνηση σκάνδαλα. Η οργή των «ορφανών» του Σημίτη οφείλεται στην παραδοχή ότι δεν υπάρχει πλέον ούτε η παραμικρή πιθανότητα να συμπεριληφθούν με τον ανασχηματισμό στο νέο κυβερνητικό σχήμα, μετά και το οριστικό διαζύγιο του πρώην πρωθυπουργού με τον Γιώργο Παπανδρέου. Και μάλλον έχουν δίκιο, γιατί και στο Μέγαρο Μαξίμου οι όποιες εισηγήσεις υπήρχαν για αξιοποίηση πρώην υπουργών προσέκρουσαν στον «οδοστρωτήρα» Μαντέλη και στην ομολογία-σοκ για χρηματισμό του από τη Siemens. Στο πρωθυπουργικό γραφείο υπάρχει άλλωστε και μία ακόμα πληροφορία, η οποία φέρει επίλεκτα μέλη του «εκσυγχρονιστικού» μπλοκ να μετείχαν ενεργά σε όλη αυτή την παραφιλολογία περί κυβέρνησης εθνικής ενότητας. Σχέσεις οργής...

ΣΕ ΙΔΙΩΤΕΣ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΞ

Την αιφνιδιαστική κατάργηση οργανικών θέσεων, αξιολόγηση του διπλωματικού και πολιτικού προσωπικού και σε σειρά αλλαγών στη λειτουργία του, προωθεί στο υπουργείο Εξωτερικών η κυβέρνηση. Το εντυπωσιακό είναι ότι η ευθύνη της συγκεκριμένης διαδικασίας έχει ανατεθεί σε μία ελληνική ιδιωτική εταιρεία συμβούλων, στην εισήγηση της οποίας θα βασιστεί σε σημαντικό βαθμό η περαιτέρω λειτουργία του υπουργείου Εξωτερικών, τουλάχιστον σε επίπεδο οργανογράμματος, αλλά και κατάργησης Αρχών, όπως πρεσβείες και προξενεία, στο εξωτερικό. Πρόκειται για την εταιρεία «Πλάνετ», η οποία μεσουρανούσε τη δεκαετία του '80, έχοντας αναλάβει σύμβουλος διαχείρισης για τα προγράμματα του Α' Κοινοτικού Πλαισίου

Στήριξης. Σύμφωνα με την Ένωση Διπλωματικών Υπαλλήλων (ΕΔΥ), πρόκειται για μία διαδικασία που δεν έχει καμία θεσμική υπόσταση και γίνεται στο πλαίσιο «ελάχιστα διαφανών διεργασιών». Κύκλοι μάλιστα της ΕΔΥ υποστηρίζουν πως οι οργανικές θέσεις του ΥΠΕΞ θα καταργηθούν στα «τυφλά» με βάση την ανάγκη να μειωθεί το κόστος λειτουργίας του υπουργείου, χωρίς να προσφέρουν ούτε μικρό αλλά ούτε και ευέλικτο κράτος. Επίσης τονίζουν ότι δεν είναι δυνατόν οι άνθρωποι μίας ιδιωτικής εταιρείας, οι οποίοι δεν έχουν καμία θεσμική υπόσταση, να αξιολογούν την απόδοση των διπλωματικών υπηρεσιών. «Πρόκειται για μία διαδικασία που θα μπορούσε το ίδιο το υπουργείο να κάνει χωρίς να πληρώσει» επισημαίνουν χαρακτηριστικά.

ΟΤΑΝ Ο ΣΑΜΑΡΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙ ΤΗ ΜΕΡΚΕΛ

Σε προσωπικό στοίχημα αναδεικνύεται για τον Αντώνη Σαμαρά η επικείμενη Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, στις 16 Ιουνίου, στις Βρυξέλλες, καθώς ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας θα κληθεί να πείσει τους κεντροδεξιούς ηγέτες της Ευρώπης για την ορθότητα της απόφασής του να καταψηφίσει το συμφωνηθέν μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης, ΔΝΤ και ΕΕ πακέτου μέτρων. Το βασικό πλαίσιο της επιχειρηματολογίας του έχει ήδη κωδικοποιηθεί από τον πολιτικό σχεδιασμό του κόμματος, ο οποίος, απέστειλε ήδη ενημερωτικό σημείωμα προς τους «γαλάζιους» βουλευτές υπό τον τίτλο «Οι εξελίξεις δικαιώνουν το "Όχι" Σαμαρά στα μέτρα». Ποιες εξελίξεις; Για παράδειγμα, αυτές περί το Ασφαλιστικό, όπου το προσχέδιο νόμου που δημοσιοποίησε η κυβέρνηση δεν συνάδει με το υπογραφέν μνημόνιο, στο οποίο αναφέρεται ρητώς ότι απαιτούνται 40 έτη εργασίας για παροχή πλήρους συνταξιοδότησης. Οι συντάκτες του σημειώματος, όμως, μνημονεύουν και τις ευρύτερες εξελίξεις για να πείσουν για την ορθότητα της συγκεκριμένης απόφασης. Μνημονεύουν, δηλαδή, το ισπανικό κεντροδεξιό λαϊκό κόμμα, το οποίο για μέτρα πολύ ηπιότερα εκείνων που υιοθέτησε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ όχι μόνο δεν συναίνεσε στην πολιτική της σοσιαλιστικής κυβέρνησης, αλλά ζήτησε ακόμη

και την παραίτηση του πρωθυπουργού κ. Θαπατέρου. Κατά πόσο θα πειστούν από τα παραπάνω επιχειρήματα η κυρία Μέρκελ και οι λοιποί κεντροδεξιό σύμβουλοι του κ. Σαμαρά μένουν να αποδειχθεί... Στο διπλανό τραπέζι, μια επίσης tv persona και άλλοτε υπουργός επί Σημίτη, η Ελένη Κούρκουλα, περιμένει υπομονετικά -πίνοντας και αυτή κρασί μαζί με το σύζυγό της- ένα φιλικό της ζευγάρι. Προς στιγμήν, τα πιρούνια σταματούν να χτυπούν πάνω τα πλούσια πιάτα με τα μανιτάρια πλευρώτους, τα μαριναρισμένα λαβράκια και τις αστακομακαρονάδες. Τα κεφάλια των πελατών γυρνούν για να δουν την ογκώδη φιγούρα

ΟΤΑΝ Ο ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΟΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟ...

Το 2007 ο ένας ήταν πρωταγωνιστής στην εσωκομματική κόντρα στο ΠΑΣΟΚ για την καρέκλα της ηγεσίας. Ο άλλος ήταν απλώς στο πλευρό -ή μάλλον- μέσα στην οικογένεια του έτερου διεκδικητή. Τρία χρόνια μετά φαίνεται πως ακόμα και μια τυχαία συνάντηση ενός Βενιζέλου και ενός Παπανδρέου ακόμα ηλεκτρίζει αρνητικά την ατμόσφαιρα.

Όσοι βρέθηκαν στα μέσα της εβδομάδας που πέρασε στο γνωστό ιταλικό εστιατόριο του Κολωνακίου «Codici Blu» έγιναν -άθελά τους- μάρτυρες της πιο αυθεντικής αποτύπωσης της σχέσης οργής ανάμεσα στις δύο οικογένειες, που όσα χρόνια και αν περάσουν, απλώς θα την επιβεβαιώνουν...

Ο Αντρίκος Παπανδρέου -καθηγητής στο επάγγελμα- μόλις είχε φτάσει στο εστιατόριο. Δίπλα του η σύζυγός του. Το τραπέζι είχε κλειστεί στο όνομα της στενής τους φίλης Τατιάνας Καραπαναγιώτη που ήταν ήδη εκεί περιμένοντάς τους. Λίγα λεπτά μετά το τραπέζι συμπληρώνουν η Έλλη Στάη και ο Μιχάλης Γουλανδρής, που επίσης συνδέονται με στενή φιλία με την οικογένεια Παπανδρέου. Με το που κάθονται έρχεται και το πρώτο μπουκάλι κρασί.

Στο διπλανό τραπέζι, μια επίσης tv persona και άλλοτε υπουργός επί Σημίτη, η Ελένη Κούρκουλα, περιμένει υπομονετικά -πίνοντας και αυτή κρασί μαζί με το σύζυγό της- ένα φιλικό της ζευγάρι.

Προς στιγμήν, τα πιρούνια σταματούν να χτυπούν πάνω τα πλούσια πιάτα με τα μανιτάρια πλευρώτους, τα μαριναρισμένα λαβράκια και τις αστακομακαρονάδες. Τα κεφάλια των πελατών γυρνούν για να δουν την ογκώδη φιγούρα

που μόλις έχει κάνει την εμφάνισή της.

«Αυτός δεν είναι ο Βενιζέλος;» σιγοψιθυρίζει ένας νεαρός στην παρέα του. Ο υπουργός Εθνικής Άμυνας δεν περνάει απαρατήρητος. Αλλά ούτε και ο ίδιος αφήνει στην τύχη τα επόμενα βήματά του. Το βλέμμα του «σκανάρε» με ταχύτητα τα τραπέζια και αναζητά την κενή καρέκλα που τον περιμένει.

Το πολιτικό του αισθητήριο όμως χτυπάει κόκκινο, όταν αντικρίζει στη διπλανή ακριβώς καρέκλα να κάθεται ο αδερφός του Γιώργου Παπανδρέου. Η ατμόσφαιρα γίνεται ξαφνικά ψυχρή! Ατάραχος πλησιάζει και κοντοστέκεται και την κατάσταση σώζει κυριολεκτικά στο παραπέντε η Ελένη Κούρκουλα: «Βαγγέλη, δεν είναι εδώ το τραπέζι μας». Μάταια οι ανυποψίαστοι πελάτες περιμένουν την «ιστορική» χειραψία ενός Παπανδρέου και ενός Βενιζέλου! Οι δύο άντρες δεν αντάλλαξαν ούτε κουβέντα...

Δύο νεαροί σερβιτόροι παίρνουν το κρασί και τα σερβίτσια πάνω από τα τραπέζια και σε χρόνο μηδέν οδηγούν τον κ. Βενιζέλο λίγα μέτρα πιο μακριά και σε απόσταση ασφαλείας από τα περσέρια αφτιά των υπολοίπων. Η υπόλοιπη βραδιά κύλησε ήρεμα και ο καθένας «πλήρωσε» το λογαριασμό...

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΟΥ ΔΝΤ

Η 14η Ιουνίου θεωρείται ως η πιθανότερη ημερομηνία για την εκ νέου έλευση στην Αθήνα του κλιμακίου της τρόικας, με σκοπό να ελεγχθεί αν τηρείται απαρέγκλιτα το Μνημόνιο που έχει υπογράψει η Ελλάδα και το οποίο, όπως αποδεικνύεται μετά το... κλάμα Λοβέρδου, λίγοι υπουργοί έχουν διαβάσει. Στο οικονομικό επιτελείο ενόψει και του νέου ελέγχου τρέχουν και δεν φτάνουν, καθώς τα στοιχεία δείχνουν σοβαρή υστέρηση στα δημόσια έσοδα εξαιτίας της μείωσης της κατανάλωσης. Δεν αποκλείεται καθόλου, λοιπόν, να ζητηθούν και νέα μέτρα και το ερώτημα είναι τι είδους μέτρα μπορεί να ζητήσει επιπλέον η τρόικα, που να έχουν, όμως, και αποτέλεσμα.

Ο «ΝΤΟΥΛΑΠΑΣ» ΚΑΙ ΤΟ MAIL ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Το σχέδιο έχουν τα ντουλάπια με τι μίζες; Στην Εξεταστική για τη Siemens όλα είναι πιθανά. Αφορμή ένα e-mail φάντασμα από τη δικογραφία, για το οποίο το ΠΑΣΟΚ άφησε να διαρρεύσει ότι αφορά «μίζα σε "γαλάζιο" υπουργό». Το e-mail ήταν προς την εταιρεία «Faran», επιχειρηματίας ο Μάριος Κάτσικας και αφορμή της σύγχυσης η φράση «cabinet man», την οποία το υπουργείο Εξωτερικών στην επίσημη μετάφραση απέδω-

σε ως «ο άνθρωπος του υπουργικού συμβουλίου». Η ΝΔ υποστηρίζει ότι σημαίνει ο «ξυλουργός», εκδοχή την οποία έδωσε και ο ίδιος ο κ. Κάτσικας, ο οποίος είπε ότι η πληρωμή που αναφέρεται στο e-mail αφορά στην πληρωμή σχεδιάστριας και μαραγκού που του έφτιαξε ντουλάπια στο σπίτι του στις ΗΠΑ. Το ερώτημα είναι πώς ένα προσωπικό e-mail ενός επιχειρηματία, άσχετου με την υπόθεση όπως δηλώνει ο ίδιος, βρέθηκε στη δικογραφία. Ποιος το συμπεριέλαβε στη δικογραφία; Και πώς βρέθηκε στα χέρια αυτού που το συμπεριέλαβε από το e-mail του κ. Κάτσικα; Εκτός και αν υπάρχουν και άλλα στοιχεία. Για την ιστορία, σας λέμε ότι η «Faran» είναι φαρμακευτική.

Ο ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ «ΒΛΕΠΕΙ» ΕΓΧΩΡΙΟ ΜΠΕΡΛΟΥΣΚΟΝΙ

Είχε πολύ ενδιαφέρον το τετ-α-τετ που είχαν προ ημερών ο Κώστας Καραμανλής με τον πρώην επικεφαλής της ευρωομάδας της ΝΔ Γιάννη Βαρβιτσιώτη, το οποίο πιθανότατα θα είναι και το τελευταίο, αφού οι δύο άνδρες δεν έχουν πλέον τίποτα κοινό, παρότι ο τελευταίος υπήρξε το στέλεχος που έφτιαξε τη «μαγιά» για την εκλογή του πρώτου στην ηγεσία της ΝΔ. Ο πρώην υπουργός, άλλωστε, ο οποίος έχει κάθε λόγο να αισθάνεται πικραμένος από τη στάση του πρώην πρωθυπουργού απέναντί του, παρακολουθεί πλέον από απόσταση τα διαδραματιζόμενα στην παράταξη αλλά και στην πολιτική σκηνή εν γένει, ενώ δεν κρύβει τον προβληματισμό του για το ενδεχόμενο, μέσα από τα συντρίμια του μεταπολιτευτικού πολιτικού συστήματος, να αναδειχτεί ένας εγχώριος Μπερλουσκόνι.

ΤΑ «ΟΡΦΑΝΑ» ΤΟΥ ΣΗΜΙΤΗ

Πυρ και μανία είναι πολλά στελέχη του πάλαι ποτέ «εκσυγχρονιστικού» μπλοκ με τον Κώστα Σημίτη και τη στάση που τηρεί αναφορικά με τις αποκαλύψεις για εμπλοκή πρώην συνεργατών του στα υπό διερεύνηση σκάνδαλα. Η οργή των «ορφανών» του Σημίτη οφείλεται στην παραδοχή ότι δεν υπάρχει πλέον ούτε η παραμικρή πιθανότητα να συμπεριληφθούν με τον ανασχηματισμό στο νέο κυβερνητικό σχήμα, μετά και το οριστικό διαζύγιο του πρώην πρωθυπουργού με τον Γιώργο Παπανδρέου. Και μάλλον έχουν δίκιο, γιατί και στο Μέγαρο Μαξίμου οι όποιες εισηγήσεις υπήρχαν για αξιοποίηση πρώην υπουργών προσέκρουσαν στον «οδοστρωτήρα» Μαντέλη και στην ομολογία-σοκ για χρηματισμό του από τη Siemens. Στο πρωθυπουργικό γραφείο υπάρχει άλλωστε και μία ακόμα πληροφορία, η οποία φέρει επίλεκτα μέλη του «εκσυγχρονιστικού» μπλοκ να μετείχαν ενεργά σε όλη αυτή την παραφιλολογία περί κυβέρνησης εθνικής ενότητας. Σχέσεις οργής...

ΟΤΑΝ Ο ΣΑΜΑΡΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙ ΤΗ ΜΕΡΚΕΛ

Σε προσωπικό στοίχημα αναδεικνύεται για τον Αντώνη Σαμαρά η επικείμενη Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, στις 16 Ιουνίου, στις Βρυξέλλες, καθώς ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας θα κληθεί να πείσει τους κεντροδεξιούς ηγέτες της Ευρώπης για την ορθότητα της απόφασής του να καταψηφίσει το συμφωνηθέν μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης, ΔΝΤ και ΕΕ πακέτο μέτρων. Το βασικό πλαίσιο της επιχειρηματολογίας του έχει ήδη κωδικοποιηθεί από τον πολιτικό σχεδιασμό του κόμματος, ο οποίος, απέστειλε ήδη ενημερωτικό σημείωμα προς τους «γαλάζιους» βουλευτές υπό τον τίτλο «Οι εξελίξεις δικαιώνουν το "Όχι" Σαμαρά στα μέτρα». Ποιες εξελίξεις; Για παράδειγμα, αυτές περί το Ασφαλιστικό, όπου το προσχέδιο νόμου που δημοσιοποίησε η κυβέρνηση δεν συνάδει με το υπογραφέν μνημόνιο, στο οποίο αναφέρεται ρητώς ότι απαιτούνται 40 έτη εργασίας για παροχή πλήρους συνταξιοδότησης. Οι συντάκτες του σημειώματος, όμως, μνημονεύουν και τις ευρύτερες εξελίξεις για να πείσουν για την ορθότητα της συγκεκριμένης απόφασης. Μνημονεύουν, δηλαδή, το ισπανικό κεντροδεξιό λαϊκό κόμμα, το οποίο για μέτρα πολύ ηπιότερα εκείνων που υιοθέτησε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ όχι μόνο δεν συναίνεσε στην πολιτική της σοσιαλιστικής κυβέρνησης, αλλά ζήτησε ακόμη και την παραίτηση του πρωθυπουργού κ. Θαπατέρου.

Κατά πόσο θα πειστούν από τα παραπάνω επιχειρήματα η κυρία Μέρκελ και οι λοιποί κεντροδεξιόσυντροφοί του κ. Σαμαρά μένουν να αποδειχθεί...

ΣΕ ΙΔΙΩΤΕΣ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΞ

Την αιφνιδιαστική κατάργηση οργανικών θέσεων, αξιολόγηση του διπλωματικού και πολιτικού προσωπικού και σε σειρά αλλαγών στη λειτουργία του, προωθεί στο υπουργείο Εξωτερικών η κυβέρνηση. Το εντυπωσιακό είναι ότι η ευθύνη της συγκεκριμένης διαδικασίας έχει ανατεθεί σε μία ελληνική ιδιωτική εταιρεία συμβούλων, στην εισήγηση της οποίας θα βασιστεί σε σημαντικό βαθμό η περαιτέρω λειτουργία του υπουργείου Εξωτερικών, τουλάχιστον σε επίπεδο οργανογράμματος, αλλά και κατάργησης Αρχών, όπως πρεσβείες και προξενεία, στο εξωτερικό. Πρόκειται για την εταιρεία «Πλάνετ», η οποία μεσουρανούσε τη δεκαετία του '80, έχοντας αναλάβει σύμβουλος διαχείρισης για τα προγράμματα του Α' Κοινοτικού Πλαισίου

Στήριξης. Σύμφωνα με την Ένωση Διπλωματικών Υπαλλήλων (ΕΔΥ), πρόκειται για μία διαδικασία που δεν έχει καμία θεσμική υπόσταση και γίνεται στο πλαίσιο «ελάχιστων διαφανών διεργασιών». Κύκλοι μάλιστα της ΕΔΥ υποστηρίζουν πως οι οργανικές θέσεις του ΥΠΕΞ θα καταργηθούν στα «τυφλά» με βάση την ανάγκη να μειωθεί το κόστος λειτουργίας του υπουργείου, χωρίς να προσφέρουν ούτε μικρό αλλά ούτε και ευέλικτο κράτος. Επίσης τονίζουν ότι δεν είναι δυνατόν οι άνθρωποι μίας ιδιωτικής εταιρείας, οι οποίοι δεν έχουν καμία θεσμική υπόσταση, να αξιολογούν την απόδοση των διπλωματικών υπηρεσιών. «Πρόκειται για μία διαδικασία που θα μπορούσε το ίδιο το υπουργείο να κάνει χωρίς να πληρώσει» επισημαίνουν χαρακτηριστικά.

ΟΤΑΝ Ο ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΟΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟ...

Το 2007 ο ένας ήταν πρωταγωνιστής στην εσωκομματική κόντρα στο ΠΑΣΟΚ για την καρέκλα της ηγεσίας. Ο άλλος ήταν απλώς στο πλευρό - ή μάλλον - μέσα στην οικογένεια του έτερου διεκδικητή. Τρία χρόνια μετά φαίνεται πως ακόμα και μια τυχαία συνάντηση ενός Βενιζέλου και ενός Παπανδρέου ακόμα ηλεκτρίζει αρνητικά την ατμόσφαιρα.

Όσοι βρέθηκαν στα μέσα της εβδομάδας που πέρασε στο γνωστό ιταλικό εστιατόριο του Κολωνακίου «Codicci Blu» έγιναν - άθελά τους - μάρτυρες της πιο αυθεντικής αποτύπωσης της σχέσης οργής ανάμεσα στις δύο οικογένειες, που όσα χρόνια και αν περάσουν, απλώς θα την επιβεβαιώνουν...

Ο Αντρίκος Παπανδρέου -καθηγητής στο επάγγελμα- μόλις είχε φτάσει στο εστιατόριο. Δίπλα του η σύζυγός του.

Το τραπέζι είχε κλειστεί στο όνομα της στενής τους φίλης Τατιάνας Καραπαναγιώτη που ήταν ήδη εκεί περιμένοντάς τους. Λίγα λεπτά μετά το τραπέζι συμπληρώνουν η Έλλη Στάη και ο Μιχάλης Γουλανδρής, που επίσης συνδέονται με στενή φιλία με την οικογένεια Παπανδρέου. Με το που κάθονται έρχεται και το πρώτο μπουκάλι κρασί.

Στο διπλανό τραπέζι, μια επίσης tv persona και άλλοτε υπουργός επί Σημίτη, η Ελένη Κούρκουλα, περιμένει υπομονετικά -πίνοντας και αυτή κρασί μαζί με το σύζυγό της- ένα φιλικό της ζευγάρι.

Προς στιγμήν, τα πιρούνια σταματούν να χτυπούν πάνω τα πλούσια πιάτα με ταμανιτάρια πλευρώτους, τα μαριναρισμένα λαβράκια και τις αστακομακαρονάδες. Τα κεφάλια των πελατών γυρνούν για να δουν την ογκώδη φιγούρα

που μόλις έχει κάνει την εμφάνισή της.

«Αυτός δεν είναι ο Βενιζέλος;» σιγοψιθυρίζει ένας νεαρός στην παρέα του. Ο υπουργός Εθνικής Άμυνας δεν περνάει απαρατήρητος. Αλλά ούτε και ο ίδιος αφήνει στην τύχη τα επόμενα βήματά του. Το βλέμμα του «σκανάρει» με ταχύτητα τα τραπέζια και αναζητά την κενή καρέκλα που τον περιμένει.

Το πολιτικό του αισθητήριο όμως χτυπάει κόκκινο, όταν αντικρίζει στη διπλανή ακριβώς καρέκλα να κάθεται ο αδερφός του Γιώργου Παπανδρέου. Η ατμόσφαιρα γίνεται ξαφνικά ψυχρή! Ατάραχος πλησιάζει και κοντοστέκεται και την κατάσταση σώζει κυριολεκτικά στο παραπέντε η Ελένη Κούρκουλα: «Βαγγέλη, δεν είναι εδώ το τραπέζι μας». Μάταια οι ανυποψίαστοι πελάτες περιμένουν την «ιστορική» χειραψία ενός Παπανδρέου και ενός Βενιζέλου! Οι δύο άντρες δεν ανταλλάξαν ούτε κουβέντα...

Δύο νεαροί σερβιτόροι παίρνουν το κρασί και τα σερβίτσια πάνω από τα τραπέζια και σε χρόνο μηδέν οδηγούν τον κ. Βενιζέλο λίγα μέτρα πιο μακριά και σε απόσταση ασφαλείας από τα περίεργα αφτιά των υπολοίπων. Η υπόλοιπη βραδιά κύλησε ήρεμα και οι καθένας «πλήρωσε» το λογαριασμό...

ΟΙ ΟΚΤΩ ΜΗΝΕΣ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ

Αντιμέτωπη με τη διογκούμενη λαϊκή οργή από τη «θεραπεία-σοκ», η κυβέρνηση Παπανδρέου προσπαθεί να επιβιώσει, προβάλλοντας το δίλημμα «μέτρα ή χρεοκοπία». Ο πρωθυπουργός αυτοπροβάλλεται σαν κάποιος που έκανε τα ανθρωπίνως δυνατό για να αποτρέψει το μοιραίο, αλλά δεν τα κατάφερε, επειδή ήταν αδύνατον να τα καταφέρει. Στην πραγματικότητα, όμως, διέπραξε απερίσκεπτα ολέθρια λάθη. Κανείς δεν αμφισβητεί ότι κληρονόμησε μία δημοσιονομική βόμβα. Αντί, όμως, να προσπαθήσει να την απενεργοποιήσει, προκάλεσε την έκρηξή της.

Ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ γνώριζε μήνες πριν από τις εκλογές ότι θα αναλάβει την εξουσία σε συνθήκες οξυτάτης κρίσης. Από τότε ισχυριζόταν ότι διέθετε πολιτικό σχέδιο. Τα γεγονότα, όμως, τον διέψευσαν. Οι προγραμματικές δηλώσεις του ήταν ασύμβατες με την κρίσιμότητα της κατάστασης. Απέπνεαν μία άνεση, που στην πράξη δεν υπήρχε.

Υπενθυμίζουμε ότι η Κομισιόν πίεζε ασφυκτικά την κυβέρνηση Καραμανλή για δραστικές περικοπές. Ο προηγούμενος πρωθυπουργός κέρδισε χρόνο και, όταν του έβαλαν το μαχαίρι στο λαιμό, ουσιαστικά εγκατέλειψε το σκάφος πριν πέσει στα βράχια. Οι Βρυξέλλες περίμεναν από το νέο πρωθυπουργό να ανακοινώσει ένα άμεσα εφαρμόσιμο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Αντ' αυτού, άκουσαν γενικόλογες προθέσεις.

Η πρωτοβουλία του Γιώργου Παπακωνσταντίνου να αποκαλύψει τα δημοσιονομικά ψεύδη της κυβέρνησης Καραμανλή άνοιξε τον ασκό του Αιόλου. Όταν, το 2004, ο Γιώργος Αλογοσκούφης είχε με την Απογραφή πράξει το ίδιο με τις δημοσιονομικές ταχυδακτυλουργίες της κυβέρνησης Σημίτη, στις Βρυξέλλες είχαν δυσφορήσει. Ήταν, όμως, πρώτη φορά και δεν μπορούσαν να πουν τίποτα για μία κίνηση που προβαλλόταν σαν πράξη εξυγίανσης. Όταν, όμως, ο Παπακωνσταντίνος έπαιξε το ίδιο έργο, η ΕΕ κατήγγειλε την Ελλάδα για συστηματική παραπλάνηση. Το σήμα στις Αγορές είχε δοθεί. Στοχοποίησαν την ελληνική οικονομία και τη λεηλάτησαν.

Παρότι φάνηκε από νωρίς ότι αναπτύσσεται μία δυναμική εναντίον της ελληνικής οικονομίας, ο Παπανδρέου δεν επέδειξε πολιτικά αντανακλαστικά. Πίστευε ότι ως νεοεκλεγμένη κυβέρνηση έχει εξασφαλισμένη περίοδο χάρι-

τος. Γι' αυτό και σε μία τόσο δύσκολη συγκυρία προτίμησε τους συμβολισμούς, με αποτέλεσμα να βάλει εξ αρχής τρικλοποδιές στον εαυτό του.

Ο νέος πρωθυπουργός σχημάτισε ολιγομελή κυβέρνηση, υπακούοντας σ' ένα στερεότυπο, που ακούγεται ευχάριστα στα αφτιά της κοινής γνώμης. Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, όμως, είναι υπερβολικά εξαρτημένη από τον εκάστοτε κυβερνητικό μηχανισμό. Είναι εθισμένη σ' έναν ευθυνόφοβο και γραφειοκρατικό τρόπο λειτουργίας. Για να λύσει προβλήματα χρειάζεται να την καθοδηγήσει ένα επαρκές κυβερνητικό σχήμα με επεξεργασμένο σχέδιο, ισχυρή πο-

λιτική βούληση και δυνατότητες καθημερινής εποπτείας. Οι διασπάσεις και τεχνητές συγκολλήσεις υπουργείων το μόνο που κατάφεραν ήταν να προκαλέσουν σοβαρά λειτουργικά εμπόδια.

Ο Παπανδρέου παραβίασε την αρχή ότι καταρτίζει μία δομή όταν είσαι έτοιμος να την αντικαταστήσεις με μία άλλη, η οποία μπορεί να λειτουργήσει αμέσως. Μήνες μετά το σχηματισμό της κυβέρνησης, όμως, οι υπουργοί ψάχνονταν. Πρόβλημα δεν είναι οι πολλοί υπουργοί. Πρόβλημα είναι ότι κατά κανόνα η πολιτική ηγεσία κάθε υπουργείου δεν λειτουργεί ως ενιαίο επιτελείο, αλλά σαν ανταγωνιζόμενα φέουδα. Πρόβλημα είναι ότι παρά τις εκτεταμένες συντονιστικές δεν υπάρχει αποτελεσματικός μηχανισμός συντονισμού των υπουργών και επίλυσης των μεταξύ τους διαφορών.

Την κατάσταση επιδείνωσε η επιλογή των γενικών/ειδικών γραμματέων με βιογραφικά. Η εξαγγελία έδωσε την εντύπωση αξιοκρατίας και χειροκροτήθηκε από τα ΜΜΕ. Στην πράξη, όμως, προκάλεσε μεγάλες καθυστερήσεις και δυσλειτουργίες, επειδή οι γενικοί/ειδικοί γραμματείς είναι τα στελέχη που κινητοποιούν καθημερινά τη Διοίκηση.

Όλα αυτά προκάλεσαν χάος και έλλειμμα πολιτικής ηγεσίας, τα οποία δεν επέτρεψαν την κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού για τη δρομολόγηση λύσεων τη στιγμή που η χώρα τις είχε ζωτική ανάγκη για να αποφύγει τον γκρεμό. Η απώλεια πολύτιμου χρόνου είχε υψηλό κόστος. Στην πραγματικότητα, τουλάχιστον μέχρι το Φεβρουάριο, η κυβέρνηση Παπανδρέου έτρεχε πίσω από τις εξελίξεις.

Είναι αλήθεια ότι ο πρωθυπουργός αγωνίστηκε για τη δημιουργία του μηχανισμού διάσωσης. Από την άλλη πλευρά, όμως, η κυβέρνησή του δεν κάνει τίποτα άλλο από το να εφαρμόζει τη «θεραπεία-σοκ». Η προκρούστια κλίνη του ΔΝΤ και της Ευρωζώνης μπορεί να ήταν αναγκαία για να αποφευχθεί η χρεοκοπία, αλλά πιθανότατα θα εγκλωβίσει την ελληνική οικονομία σε ανατροφοδοτούμενη ύφεση. Αυτό θα αποφευχθεί μόνο εάν η κυβέρνηση ακολουθήσει το δύσκολο δρόμο, μόνο εάν προχωρήσει σε δέσμες στοχευμένων παρεμβάσεων και στο δημοσιονομικό και στο αναπτυξιακό επίπεδο. Γι' αυτές, όμως, θα μιλήσουμε αναλυτικά την επόμενη εβδομάδα. ■

ΠΟΥΛΑΝΕ ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΜΟΛΟΓΑ;

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) να αγοράζει κρατικά ομόλογα των χωρών της Ευρωζώνης που δέχονται πιέσεις ελήφθη με γνώμονα τη σταθεροποίηση των συγκεκριμένων αγορών και κατ' επέκταση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ωστόσο, αν πιστέψει κανείς το δημοσίευμα του γερμανικού περιοδικού *Der Spiegel*, η εφαρμογή της απόφασης ευνοεί τις γαλλικές τράπεζες να «ξεφορτωθούν» τα ελληνικά ομόλογα με σχετικά μικρή ζημία. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο δημοσίευμα, η ΕΚΤ έχει αγοράσει από τις 10 Μαΐου, οπότε και ανακοινώθηκε ο μηχανισμός διάσωσης της Ευρωζώνης, συνολικά περί τα 35 δις ευρώ ομόλογα των ευάλωτων περιφερειακών χωρών, ιδιαίτερα δε της Ελλάδας. Ο ζήλος για την αγορά των ελληνικών ομολόγων έβαλε σε υποψίες τον επικεφαλής της Bundesbank –της γερμανικής Κεντρικής Τράπεζας– κ. Άξελ Βέμπερ, ο οποίος εξαρχής διαφωνούσε με την απόφαση του προέδρου της ΕΚΤ κ. Ζαν Κλοντ Τρισέ και του Διοικητικού Συμβουλίου της. Οι Γερμανοί θεωρούν ότι δεν υπάρχει λόγος να αγοράζει η ΕΚΤ ελληνικά ομόλογα για να κρατά τις τιμές τους σε επίπεδα υψηλότερα σε σχέση με το επίπεδο πριν από τις παρεμβάσεις της, γιατί η Ελλάδα ούτως ή άλλως δεν θα δανείζεται για τους επόμενους 18-24 μήνες από τις αγορές. Υποψιάζονται, λοιπόν, ότι οι αγορές είναι «ρουσφέτι» της ΕΚΤ στις γαλλικές τράπεζες, για να μειώσουν σε καλύτερη τιμή τις θέσεις που έχουν σε ελληνικά ομόλογα, οι οποίες υπερβαίνουν τα 60 δις ευρώ στο σύνολό τους. Οι τιμές των 10ετών ελληνικών ομολόγων, ακόμη και μετά τις πρόσφατες παρεμβάσεις, είναι από 4% έως 30% χαμηλότερες – ανάλογα με το χρόνο που απόμένει για τη λήξη τους και το επιτόκιο της αρχικής έκδοσης.

Ο... ΓΡΟΥΣΟΥΖΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

«Δεν θα χρειαστούν πρόσθετα μέτρα για τη μείωση του ελλείμματος φέτος», δήλωσε σε συνέντευξή του στην *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία* ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου. Αυτό ίσως είναι... κακό μαντάτο, αφού ο υπουργός έπεσε έξω τις προηγούμενες φορές που μας διαβεβαίωνε ότι δεν θα χρειαστούν νέα μέτρα. Τον Απρίλιο, λίγο πριν από τη συμφωνία με την τρόικα για το μηχανισμό στήριξης της οικονομίας μας, ο κ. Παπακωνσταντίνου επέμενε ότι ουδείς μας έχει ζητήσει νέα μέτρα και ότι αρκεί να εφαρμοστούν αυτά που έχουν ανακοινωθεί. Έτσι, φτάσαμε σήμερα στο σημείο να μην ξέρουν οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι πού βρίσκονται και πού πατάνε από το ανελέητο σφυροκόπημα των μισθών και των συντάξεων. Στην πραγματικότητα, ο υπουργός μάλλον φοβάται ότι και αυτή τη φορά μπορεί να πέσει έξω. Σε δηλώσεις που έκανε την προηγούμενη εβδομάδα στο Παρίσι, στο περιθώριο της Συνόδου του ΟΟΣΑ, ο κ. Παπακωνσταντίνου στο «δεν θα χρειαστούν νέα μέτρα» προσέθεσε το «εφόσον το πρόγραμμα υλοποιείται κανονικά»... Ο φόβος του υπουργού φαίνεται και από τις συνεχείς παρατάσεις στην επιστροφή του ΦΠΑ που χρωστά το Δημόσιο στις επιχειρήσεις, κυρίως στις εξαγωγικές – η νεότερη μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η ψήφιση νόμου για την ανάρτηση στο Διαδίκτυο όλων των υπουργικών αποφάσεων χάριν της διαφάνειας ήταν βασική προεκλογική εξαγγελία του ΠΑΣΟΚ. Έπειτα από οκτώ μήνες στην κυβέρνηση και ενώ το ζήτημα της διαφάνειας παραμένει δεσπόζον στην πολιτική ατζέντα, δεν έχει κατατεθεί ακόμη στη Βουλή το σχετικό νομοσχέδιο. Την παράλειψη αυτή σημείωσαν οι ελεγκτές της τρόικας στην κυβέρνηση, ενόψει του ελέγχου που θα κάνουν τον Ιούλιο σχετικά με την εφαρμογή του Μνημονίου με τα μέτρα σταθεροποίησης της οικονομίας. Η τρόικα ενδιαφέρεται για την άμεση ψήφιση του σχετικού νόμου, διότι θεωρεί ότι θα αποτελέσει πρόσθετη ασφαλιστική δικλείδα ούτως ώστε να ελέγχονται οι υπουργοί στις αποφάσεις τους εκείνες οι οποίες θα συνεπάγονται πρόσθετες δημόσιες δαπάνες. Εκτός από τη συγκεκριμένη καθυστέρηση, η τρόικα έχει επισημάνει και άλλες καθυστερήσεις στην υλοποίηση μέτρων που θα περιορίζαν τις δημόσιες δαπάνες, όπως η μείωση των υψηλών συντάξεων και η μηνιαία δημοσίευση στοιχείων από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για τις δαπάνες των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (νοσοκομεία, ΟΤΑ και ασφαλιστικά ταμεία).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ: ΤΕΣΤ ΑΝΤΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Στις αρχές Μαΐου, η ελληνική κυβέρνηση συνυπέγραψε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο τους όρους του Μνημονίου με τα μέτρα για τη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας. Το κείμενο του μνημονίου περιλάμβανε δέσμες μέτρων όχι μόνο για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, αλλά και για τις λεγόμενες διαρθρωτικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό σύ-

στης σκληρές ρυθμίσεις της τρόικας χωρίς μεγάλες κοινωνικές αντιδράσεις και ενδεχομένως χωρίς να χάσει την κοινοβουλευτική της πλειοψηφία.

Πέντε ήταν οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που το έκαναν ηπιότερο και κοινωνικά πιο αποδεκτό: Πρώτον, ως χρόνος έναρξης εφαρμογής του νέου συστήματος ορίστηκε το 2018 αντί το 2015 που όριζε με σαφήνεια το Μνημόνιο. Δεύτερον, διατηρείτο η δυνατότητα για πλήρη σύνταξη με 37 χρόνια εργασίας, ενώ

ενώ το Μνημόνιο κάνει λόγο, μάλλον με δυσνόητο τρόπο, για «μία μέση ετήσια λογιστική μεταφορά ύψους 1,2%».

Όταν οι Βρυξέλλες διαπίστωσαν τις αποκλίσεις στο νομοσχέδιο, έστειλαν επιστολή στην κυβέρνηση να εφαρμόσει πλήρως τα συμφωνημένα και στη συνέχεια έστειλαν και εμπειρογνώμονες στο υπουργείο Εργασίας για να συζητήσουν αναλυτικά για το νομοσχέδιο. Οι εμπειρογνώμονες με τη σειρά τους κατέστησαν

στημα, στις εργασιακές σχέσεις, στις δαπάνες υγείας, στο άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών κ.ά. Ειδικά για το συνταξιοδοτικό, το Μνημόνιο απαριθμούσε 15 παρεμβάσεις που έπρεπε να ολοκληρωθούν τον Ιούνιο με την ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου από τη Βουλή. Τα μέτρα καταγράφηκαν με τη μορφή τίτλων, χωρίς δηλαδή ανάλυση για κάθε παρέμβαση, αλλά από την ανάγνωσή τους είναι απόλυτα σαφές ότι επιδίωξη της τρόικας είναι να δημιουργηθεί ένα σύστημα με εξαιρετικά δυσμενέστερους όρους συνταξιοδότησης σε σχέση με το σημερινό σύστημα.

Μία εβδομάδα μετά από την υπογραφή του Μνημονίου και την ψήφισή του από το ελληνικό Κοινοβούλιο με διαδικασία εξπρές, ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Ανδρέας Λοβέρδος έδωσε για διαβούλευση στους κοινωνικούς φορείς το σχέδιο νόμου για το νέο Ασφαλιστικό. Το σχέδιο νόμου ήταν αρκετά ηπιότερο από αυτό που περιγραφόταν στο Μνημόνιο, μάλλον επειδή η κυβέρνηση συνειδητοποίησε εκ των υστέρων ότι δεν θα μπορούσε να περάσει

το Μνημόνιο προέβλεπε «αυξημένη ελάχιστη περίοδο εισφορών από 37 σε 40 έτη μέχρι το 2015». Τρίτον, προβλεπόταν η δυνατότητα συνταξιοδότησης και πριν από τα 60 για ορισμένες κατηγορίες ασφαλισμένων, ενώ το Μνημόνιο δίνει τη δυνατότητα «περιορισμένης χρήσης της πρόωρης συνταξιοδότησης στα 60 έτη από την 1/1/2011, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και όσων έχουν 40 χρόνια εισφορών». Τέταρτον, προβλέπει τη σταδιακή μείωση των 13 σήμερα ταμείων σε πέντε, στα οποία περιλαμβάνονται εκτός από τα τρία μεγάλα –των μισθωτών, των αυτοαπασχολούμενων και των αγροτών– και δύο μικρότερα, ένα των εργαζομένων στον τύπο και ένα των επιστημόνων αυτοαπασχολούμενων (γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί). Αντίθετα, το Μνημόνιο κάνει ρητά λόγο για «μείωση των συνταξιοδοτικών ταμείων σε τρία». Πέμπτον, η αναπλήρωση των συντάξεων με συντελεστή 2% για κάθε χρόνο εργασίας –που σημαίνει 80% των αποδοχών για όσους εργασθούν 40 χρόνια–,

επίσης σαφές ότι αυτό που ζητά η τρόικα είναι η πιο σκληρή εκδοχή του Ασφαλιστικού. Ο κ. Λοβέρδος άρχισε να διαμαρτύρεται από κανάλι σε κανάλι, ότι η τρόικα ζητά πράγματα που δεν έχουν συμφωνηθεί, όπως η αναπλήρωση των συντάξεων με συντελεστή 1,2% για κάθε χρόνο εργασίας, τονίζοντας ότι με αυτό το ποσοστό οι συντάξεις θα μειωθούν στο μισό και για τους περισσότερους θα γίνουν επιδόματα. Η αλήθεια είναι ότι η διατύπωση του Μνημονίου όσον αφορά στην αναπλήρωση δεν είναι σαφής, αλλά για άλλες παρεκβάσεις του κ. Λοβέρδου ήταν αρκετά σαφής.

Έτσι, το θέμα έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις και απασχόλησε ευρύτερη κυβερνητική σύσκεψη, υπό τον πρωθυπουργό κ. Γιώργο Παπανδρέου και με τη συμμετοχή του κ. Λοβέρδου και του υπουργού Οικονομικών κ. Γιώργου Παπακωνσταντίνου. Η κυβέρνηση, όπως είπαν οι υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας, συζητάει αλλά... δεν αποδέχεται τις σκληρές απαιτήσεις της τρόικας. Όπως είπαν, «υπάρχει το Μνημόνιο, αλλά υπάρχει και μία ευρύτερη συζήτηση»!

ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Προς κ. ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ, πρώην πρωθυπουργό

Κύριε πρόεδρε,

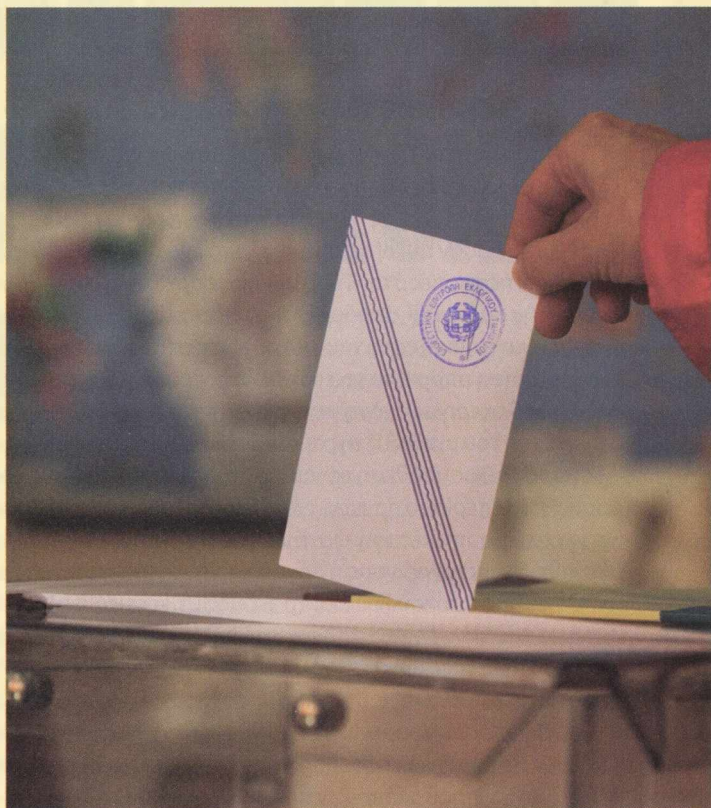
Θλίβομαι και εξοργίζομαι –για να χρησιμοποιήσω τη δική σας φρασεολογία– για τις εξελίξεις στις υποθέσεις των σκανδάλων που όχι απλώς δηλητηριάζουν, αλλά έχουν απαξιώσει και εν πολλοίς ευτελίσει

την πολιτική ζωή. Αξιέπαινες και μεθοδευμένες είναι οι προσπάθειες των θεσμικών οργάνων του συστήματος –πρωτίστως των κομμάτων– για εξυγίανση, κάθαρση και διαφάνεια. «Όλα στο φως» διατείνεται διά του εκπροσώπου της η κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός προτείνει «να ματώσουμε».

Αίμα στην πολιτική αρένα. Θυσία στο βωμό της κάθαρσης, που ακολουθεί επί σκηνής την τραγωδία. Σε μία από τις πράξεις της ή και σε περισσότερες ανεξερεύνητες και αναπόδεικτες ακόμη, έχετε ρόλο, κύριε πρόεδρε, και θα ήταν αφέλεια να πιστέψουμε ότι περιοριστήκατε σε εκείνον του αμέτοχου κομπάρσου. Ο εξ απορρήτων «στρατηγός» σας παραδέχτηκε το «δωράκι» και ένας εκ των εμπίστων συνεργατών σας ομολόγησε κυνικά τη «χορηγία». Επειδή και «μνήμη και κρίση διαθέτομεν» κατά τη ρήση του αιμηνήστου ιδρυτή του κόμματός σας, τα έργα και οι ημέρες της διακυβέρνησής σας σκιάστηκαν από ύποπτες συμπεριφορές και ενδείξεις, που κάνουν ακόμη και σήμερα τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης να λέει ότι «έβλεπε τη διαφθορά και την ακουμπούσε», προσθέτοντας ότι «η αλληλεγγύη του ΠΑΣΟΚ έγινε συνηγορία». Τότε εσείς περιοριστήκατε να εξαφανίσετε τους στενούς σας συνεργάτες από το βαθμό του «λοχαγού» έως του στρατηγού, γιατί αντιληφθήκατε ότι «την περίοδο του εκσυγχρονισμού το εύκολο ήταν να γίνεις πλούσιος», όπως επισημαίνει ιστορικό στέλεχος της παράταξής σας.

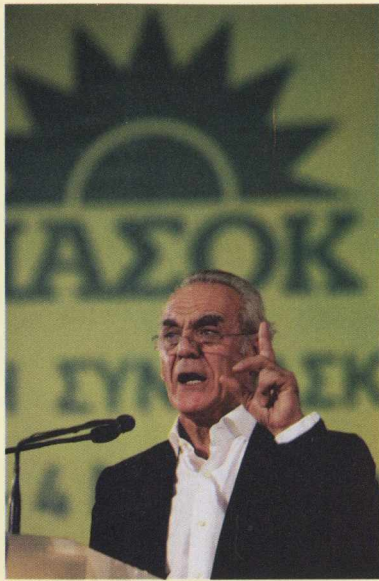
Όλοι, βεβαίως, πολιτικολογούν και ακόμη δεν τολμούν να κατονομάσουν επίορκους και διεφθαρμένους πολιτικούς. Εσείς, κύριε πρόεδρε, εκτός της αθωότητάς σας οφείλτε να διατηρήσετε άσπιλη την υστεροφημία σας. Ο μόνος τρόπος να το επιτύχετε και να αποτρέψετε σε μελλοντικές εκδόσεις των ελληνικών λεξικών, ο όρος «εκσυγχρονιστές» να είναι συνώνυμο με τα «πολιτικά λαμόγια», είναι να αποκαλύψτε ότι γνωρίζετε. Τόσο για τα στοιχεία εισόδου στην ΟΝΕ, που σφράγισε τη θητεία σας, όσο κυρίως για τα πρόσωπα, που αμαύρωσαν το έργο σας και εμμέσως σας ενοχοποιούν στη συνείδηση των πολιτών. Σε αντίθετη περίπτωση, η σιωπή σας θα θεωρηθεί ένοχη και διακινδυνεύετε να πέσετε θύμα πολιτικών συμψηφισμών από αντιπάλους, αλλά και πρώην πολιτικούς φίλους. ■

Ο απογοητευμένος πολίτης

Ούτε ένας ούτε δύο αλλά τρεις είναι οι έχοντες τη φιλοδοξία από το κυβερνητικό στρατόπεδο να διεκδικήσουν στις εκλογές του Νοεμβρίου το χρίσμα για την περιφέρεια Κρήτης. Προσέξτε, παρακαλώ, τις ισορροπίες. Εν αρχή ην ο υφυπουργός Οικονομίας και αρμόδιος για το ΕΣΠΑ Στ. Αρναουτάκης που από την πρώτη ημέρα της εγκατάστασής του στο υπουργείο άρχισαν και τα δημοσιεύματα περί υποψηφιότητάς του για την Περιφέρεια Κρήτης. Ο κ. Αρναουτάκης φέρεται ως ο επικρατέστερος για το χρίσμα, καθώς τυγχάνει της ιδιαίτερης εκτίμησης του πρωθυπουργού. Κάτω στη λεβεντογέννα Κρήτη όμως, άλλα αι βουλαί των «τοπικών αρχόντων». Για την Περιφέρεια Κρήτης ενδιαφέρονται η νυν νομάρχης Ηρακλείου Βαγγελιώ Σχοιναράκη, αλλά και ο δήμαρχος Ηρακλείου Γ. Κουράκης. Η κυρία Σχοιναράκη εγκατέλειψε τη βουλευτική της έδρα για να θέσει υποψηφιότητα για τη νομαρχία και εξελέγη με ποσοστό που υπερέβη το 60% από τον πρώτο γύρο. Όσο για τον κ. Κουράκη, είχε κάνει στις προηγούμενες εκλογές «περίπατο», συγκεντρώνοντας ποσοστό γύρω στο 70%. Δύσκολες αποφάσεις για το Μέγαρο Μαξίμου.

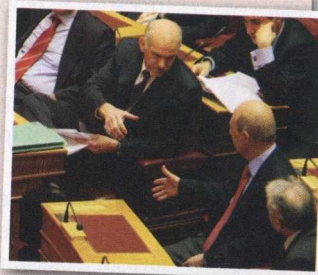

Καταπληκτικά πράγματα συμβαίνουν με τα όσα διαρρέονται... αποβραδίζονται από το Μέγαρο Μαξίμου, για να διαψευστούν το... ξημέρωμα. Τα περιστατικά πολλά, τι να πρωτοθυμηθεί κανείς γι' αυτές τις επικοινωνιακές - και όχι μόνο πιρουέτες -, αλλά το τελευταίο που αφορά την... κομματική τύχη του Α. Τσοχατζόπουλου έχει ενδιαφέρον. Παρά τις διαρροές λοιπόν, ότι σε σύσκεψη τη Δευτέρα το πρωί θα κριθεί αν θα παραμείνει ή όχι

μέλος του κόμματος ο πρώην υπουργός, τελικά διαψεύστηκε ότι συζητήθηκε στο Μέγαρο Μαξίμου αυτό το θέμα. Ο Γ. Πεταλωτής δήλωσε ότι δεν είναι θέμα της κυβέρνησης, αλλά του ΠΑΣΟΚ κι ενώ ορισμένοι από την Ιπποκράτους υποστήριξαν: «Αλίμονο, αν αρχίσουν οι διαγραφές για το ποιος έχει και ποιος όχι σπίτι!». Πολύ σωστά, έχει προϊστορία το ΠΑΣΟΚ στις... ακριβές κατασκευές και σε ακριβά προάστια. Βεβαίως η κομματική τύχη του κ. Τσοχατζόπουλου δεν έχει κριθεί, μόνο που η περίπτωση του πρώην υπουργού δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμη. Πολλά χρόνια στο ΠΑΣΟΚ ο Άκης και ξέρει πολλά και για πολλούς.

Όχι ότι ήταν κι έκπληξη ότι το Μέγαρο Μαξίμου άφησε ακάλυπτο τον Κ. Σημίτη. Απολύτως αναμενόμενο ήταν ότι η Εξεταστική Επιτροπή θα αποφασίσει για την κλήτευση σε αυτή ή όχι του πρώην πρωθυπουργού. Πολύ σωστά καταλάβατε ότι το στενό πολιτικό περιβάλλον του κ. Παπανδρέου δεν τρέφει αισθήματα συμπάθειας για τον πρώην. Αφήστε, δε, που αυτή η άποψη που διατύπωσε ο

κ. Σημίτη, ότι οι πρώην πρωθυπουργοί δεν καλούνται σε Εξεταστικές Επιτροπές, θεωρείται από το Μέγαρο Μαξίμου ως εκτός τόπου και χρόνου. Ειδικά στην παρούσα χρονική συγκυρία, με το σκάνδαλο της Siemens και το χρηματισμό πολιτικών προσώπων από τα «μαύρα» ταμεία να απειλεί να τινάξει στον αέρα το υπάρχον πολιτικό σύστημα. Στην υπόθεση Σημίτη και την... οργή του για τα όσα έκαναν οι πρώην στενοί συνεργάτες του υπάρχει και μία άλλη παράμετρος που ορισμένοι συνομιλητές του κ. Παπανδρέου την έβαλαν στο «τραπέζι» των συσκέψεων τις τελευταίες ημέρες. Η στάση που είχε τηρήσει ο πρώην πρωθυπουργός την περίοδο της παραπομπής του Ανδρέα Παπανδρέου στο Ειδικό Δικαστήριο. Είκοσι χρόνια πίσω, θα πείτε, αλλά μνήμες είναι αυτές...

PRESENCE

Περικοπές δαπανών στον Τύπο

Μέσα στο πλαίσιο της μείωσης δαπανών στον Τύπο ορισμένοι εκδοτικοί όμιλοι -περιοδικών κυρίως- άρχισαν τις περικοπές στις αποδοχές των εργαζομένων, πρωτίστως δημοσιογράφων, εφόσον αυτοί αμείβονταν από ένα ποσό και πάνω.

Επειδή οι περικοπές στον Τύπο συνήθως αρχίζουν από τους δημοσιογράφους και τις αποδοχές τους, παρουσιάζει ενδιαφέρον η επί χρόνια εμμονή στην τακτική αυτή, τη στιγμή που η μεγάλη εξοικονόμηση μπορεί να γίνει σε άλλους τομείς, εξοικονόμηση πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με το μικρό ποσοστό του 5% ή 15% στη μείωση του μισθού ή της αμοιβής ενός εργαζομένου.

Ας πάρουμε ως υπόθεση εργασίας ότι ένα έντυπο δεν έχει παρυσυρθεί σε περίοδο παχιών αγελάδων ή από μεγάλη αισιοδοξία για τις προοπτικές του, ώστε να προσλαμβάνει συνεχώς και ακρίτως δημοσιογράφους ή εργαζομένους για τη στελέχωση άλλων τμημάτων του [Σ.Σ.: διότι το είδαμε κι αυτό στην προσπάθεια της Μακεδονίας επί Σαχατζή και στη συνέχεια στον Ελεύθερο Τύπο της Γιάννας Αγγελουπούλου]. Στην περίπτωση αυτή η μείωση του προσωπικού μοιάζει αναπόφευκτη για την επιβίωση του εντύπου. Διαφορετικά, οι μεγάλες οικονομίες μπορούν να γίνουν στο εξαιρετικά κοστοβόρο χαρτί που καταναλώνεται, στη διαφημιστική προβολή του εντύπου (η οποία μπορεί να υποκατασταθεί από άλλα προωθητικά τρικ) και βεβαίως στη στρόφη σε πιο έξυπνες και λιγότερο δαπανηρές προσφορές, αφού τα έντυπα έχουν, ούτως ή άλλως, εξελιχθεί από δημοσιογραφικό προϊόν σε όχημα εμπορικής προώθησης προϊόντων.

Μου διηγείτο συνάδελφος πως, βάσει μελέτης που είχε κάνει, ήταν δυνατόν με περιορισμό μόνο κατά τέσσερις σελίδες ημερησίως και κατά οχτώ στην κυριακάτικη έκδοση μιας εφημερίδας (μειώσεις που δεν γίνονται άμεσα ορατές από το αναγνωστικό κοινό, ώστε να δυσανασχετήσει) να εξοικονομηθούν χιλιάδες ευρώ ετησίως, η ποιότητα του εντύπου να μην υπονομευτεί και, επιπλέον, να διασωθούν θέσεις εργασίας. Διότι, κακά τα ψέματα... Όταν μειώνεις τον αριθμό των συντελεστών ενός πνευματικού προϊόντος -όπως, εν πάση περιπτώσει, βαυκαλιζόμαστε να θεωρούμε τις εφημερίδες και γενικώς το σημερινό Τύπο- αναμφίβολα αυτό συνιστά μια επικίνδυνη έκπτωση στην ενημερωτική επάρκεια και στο ποιοτικό επίπεδο του εντύπου.

Αυτή είναι η πραγματικότητα και τα παραπάνω, επ' ουδενί λόγω, έχουν συνδικαλιστική σκοπιμότητα... ■

© Τυπος

ΤΟ ΑΛΛΟΘΙ ΤΗΣ «ΑΥΤΟΚΑΘΑΡΣΗΣ»

Έχει τεθεί σε λειτουργία ένας μηχανισμός πολιτικής κάθαρσης ή, καλύτερα, εκκαθάρισης, εν μέσω μιας οξυτάτης οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Η εντεινόμενη αγωνία, η αγανάκτηση των πολιτών για τις οδυνηρές -και άνευ προοπτικών- επιπτώσεις των μέτρων του ΔΝΤ, διοχετεύονται στο πάνδημο αίτημα για την τιμωρία εκείνων που έφεραν τη χώρα στο τραγικό αδιέξοδο.

Η υπόδειξη, συνεπώς, πολιτικών προσώπων που ενέχονται σε δωροληψίες και σκάνδαλα αποτελεί ένα είδος πρωτογενούς εκτόνωσης. Στο λαϊκό αίτημα «κάτω οι κλέφτες» το σύστημα και οι πολιτικοί εκφραστές του απαντούν: «Ιδού οι κλέφτες», υπονοώντας ότι εμείς οι υπόλοιποι είμαστε «καθαροί» και θα αναλάβουμε τη διαδικασία της «κάθαρσης», εμβαπτιζόμενοι ταυτοχρόνως στην πολιτική «κολυμβήθρα του Σιλβάμ».

Μια πρώτη επισήμανση: Τα στοιχεία που δήθεν αποκαλύπτονται είναι εδώ και πολλά χρόνια γνωστά... Η παραίτηση Καστανίδη και η «είσοδος» του Τάσου Μαντέλη στη διαδικασία εσπευσμένης υπογραφής των συμβάσεων με τη Siemens, ο «πανεπότης» ρόλος του Θ. Τσουκάτου στο σύστημα Σημίτη, τα κρυφά και φανερά ταμεία της τότε εκσυγχρονιστικής εξουσίας και οι επώνυμοι διαχειριστές τους. Ο «Ρόκος» και τα «αδέλφια του» παιζόταν καθημερινά ως πολιτικοκυβερνητικό δραματούργημα επί οχτώ σχεδόν χρόνια, με ιδιαίτερη μάλιστα επιτυχία τη δεύτερη τετραετία...

Τώρα εμφανίζονται όλοι ενεοί... τώρα που η «ρωμαϊκή αρένα» χρειάζεται τα δικά της «θύματα» για να εκτονωθεί η λαϊκή οργή. Εφόσον ο «άρτος» τελεί «εν ανεπάρκεια» τα θεάματα αποτελούν μια κάποια «λύση», όταν μάλιστα οι κανιβαλικοί μηχανισμοί των ΜΜΕ και των δελτίων ειδήσεων μπορούν να αναδείξουν το θέαμα αυτό ως κεντρικό και απόλυτο πολιτικοεθνικό ζήτημα... Το Ασφαλιστικό, π.χ., έτσι κι αλλιώς είναι κάτι σαν φυσικό, νομοτελεστικό, φαινόμενο, δεν χρειάζεται ιδιαίτερο σχολιασμό...

Μια δεύτερη επισήμανση: Η κατακραυγή απευθύνεται κατά του πολιτικού κόσμου και προσωποποιείται σε πολιτικά πρόσωπα που είναι εδώ και καιρό «καμένα»... Όμως παραμένουν στο απυρόβλητο οι προμηθευτές, οι μεγαλοεργολάβοι, οι

φορείς της διαπλοκής και των ΜΜΕ... «Αλαλα τα χείλη των ασεβών» όταν πρόκειται για τα δομικά στοιχεία του συστήματος αλλά και για τους δημοσιογραφικούς/ιδεολογικούς μηχανισμούς του...

Οι ηγετικές ομάδες του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ υιοθετούν τη στρατηγική αυτή. Στόχος τους είναι να αποδεσμευτούν από τις ευθύνες των προηγούμενων κομματικών ηγεσιών που υποδεικνύονται, είτε άμεσα είτε έμμεσα, ως πολιτικοί υπεύθυνοι της διαφθοράς και των σκανδάλων. Γι' αυτό και τα πρόσωπα των πρώην πρωθυπουργών εμφανίστηκαν μέσω της πιθανής πρόσκλησης τους στην Εξεταστική της Βουλής ως βασικοί «πόλοι» της όλης διαδικασίας της κομματικής αυτοκάθαρσης... Θεμελιώδη όρο για την επιβίωση των σημερινών ηγετικών ομάδων στο ΠΑΣΟΚ και στη ΝΔ αποτελεί η απόρριψη και καταδίκη της προηγούμενης κομματικής ελίτ, έστω κι αν κάποια πρόσωπα, όπως ο

σημερινός πρωθυπουργός, βρίσκονται στα κορυφαία επίπεδα εξουσίας, μαζί με τους ριπτόμενους σήμερα στην πυρά...

Στην πραγματικότητα οι βασικές σχέσεις διαπλοκής μεταξύ οικονομικών συμφερόντων και κομματικών ηγετικών ομάδων δεν αλλάζουν αλλά «ανασταλβώνονται»... Εάν η επιχείρηση αυτή πετύχει, τότε τα κόμματα της διακυβέρνησης θα μπορούν να εμφανιστούν ως αναγεννημένοι πολιτικοί σχηματισμοί, να οριοθετήσουν την απαρχή μιας νέας μεταπολιτευτικής περιόδου και να διαχειριστούν ως «άμμοι και άσπιλοι» φορείς την κρίση.

Όμως η πυροδότηση τέτοιου είδους εξελίξεων όταν όλοι οι παραδοσιακοί ιδεολογικοί, κανονιστικοί και αξιακοί όροι έχουν αποδυναμωθεί, όταν τα κόμματα αποτελούν θεσμούς συνύπαρξης συμφερόντων και προσωπικών στρατηγικών, μπορεί να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις.

Όταν αρχίζει να «ξηλώνεται το πουλόβερ», μπορεί να συμπαρασύρει και τους πρωταγωνιστές του. Πολλοί «κρατούν στο χέρι» πολλούς και στην περίπτωση που κινδυνεύουν μπορεί κάποιοι από αυτούς να συμπαρασύρουν και άλλους, σημαίνοντες, πολιτικά ενεργούς και σήμερα, στον γκρεμό. Η «σιωπή των αμνών» δεν είναι καθόλου αυτονόητη...

Όταν υπάρχει μια ογκούμενη κοινωνικοοικονομική κρίση, όταν η συναίνεση έχει αντικατασταθεί από το φόβο, την ιδεολογική τρομοκράτηση των πολιτών, την αγωνία της καθημερινής επιβίωσης, όταν η ανασφάλεια για το αύριο διαλύει το παρόν, τότε κανενός είδους εκτόνωση ή χειραγώγηση της αγανάκτησης ενός ολόκληρου λαού δεν μπορεί να είναι δεδομένη.

Αυτή την κρίσιμη παράμετρο δεν φαίνεται να τη συνειδητοποιούν όσοι θεωρούν ότι το παιχνίδι της αυτοκάθαρσης και του κομματικού ανταγωνισμού μπορεί να διεξαχθεί με τους παραδοσιακούς όρους, κινούμενοι στο δικό τους «ενδόκοσμο». Δεν μπορούν να κατανοήσουν ότι το σύστημα των συμφερόντων, το οποίο ελέγχει τις εξελίξεις, τους χρησιμοποιεί σαν ένα είδος «πολιτικού πειραματόζωου», καταφεύγοντας, εάν το «πείραμα» αποτύχει, σε εναλλακτικές λύσεις, μέσα από τα ίδια τα κόμματα ή τις συνεργασίες τους, για να αναδιαμορφώσει το πολιτικό σκηνικό.

Τόσο όμως ο «ενδόκοσμος» των κομματικών ελίτ όσο και το σύστημα των συμφερόντων δεν υπολογίζουν τον «κοινωνικό κόσμο», τους πολίτες, το λαό, από τις αντιδράσεις των οποίων θα εξαρτηθούν τελικώς οι όποιες εξελίξεις. ■

* Ο Μενέλαος Γκιβαθός είναι αναπληρωτής καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Παράλληλη κάθαρση

**ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΚΑΙ ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ
ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ
ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙ
ΤΟ «ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ»**

ΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΗ

Αποφασισμένοι να βάψουν τα χέρια τους με «αίμα» των κομμάτων τους, προκειμένου να τα εξαγνίσουν στα μάτια μιας οργισμένης κοινωνίας, είναι Γιώργος Παπανδρέου και Αντώνης Σαμαράς. Οι «ανθρωποθυσίες» έχουν ήδη αρχίσει, μένει να διαπιστωθεί μέχρι πού θα φτάσουν. Η δυναμική των πραγμάτων είναι τέτοια, που δύσκολα μπορεί να προβλέψει κάποιος την κατάληξη στην οποία θα οδηγήσουν οι παράλληλες έρευνες για τα σκάνδαλα και οι άλλες που έπονται. Όταν οι δύο πολιτικοί αρχηγοί είχαν συναντηθεί προ μηνών και συμφώνησαν για τη συγκρότηση των Εξεταστικών Επιτροπών, υπήρξε αμοιβαία κατανόηση, μία σιωπηρή συμφωνία και παραδοχή, ότι αμφότεροι θα προχωρήσουν σε εσωτερικές εκκαθαρίσεις προκειμένου να χαράξουν διαχωριστική γραμμή από το πρόσφατο και παλαιότερο παρελθόν των κομμάτων τους. Θεωρώντας αλλήλους καθαρούς από υποθέσεις που βαρύνουν άλλα πρόσωπα στα κόμματά τους, το κοινό πλαίσιο στο οποίο θα κινούνταν από εκεί και πέρα ήταν απαλλαγή από τα «βαρίδια» και τους «σκελετούς στις ντουλάπες». Όρος αναγκαίος για να εξασφαλίσουν τη δική τους περαιτέρω πολιτική πορεία καθώς και των κομμάτων τους. Με δεδομένη την τραγική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η χώρα και με τα χειρότερα ενδεχομένως να βρίσκονται μπροστά, το παρελθόν που οδήγησε μέχρι εδώ βαρύνει τόσο πολύ που αν δεν απαλλαγούν από αυτό, θα τους παρασύρει μαζί του στα Τάρταρα της απαξίωσης του πολιτικού συστήματος.

«Αιματηρές» τελετές εξαγνισμού

Ο Κώστας Σημίτης, τον οποίο το ΠΑΣΟΚ με «κομφό» πλην σαφή και μεθοδευμένο τρόπο προετοιμάζει για κλήτευση στην Εξεταστική για τη Siemens, έχει καταλάβει το ρόλο τον οποίο πιέζεται να ενσαρκώσει: Θα αποτελέσει την απόδειξη ότι ο Γιώργος Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ είναι αποφασισμένοι να «αποϊεροποιή-

σουν» την οκταετία του εκσυγχρονισμού και τον αρχιτέκτονα της, προκειμένου η σημερινή κυβέρνηση να εξιλεωθεί σε μια αγριεμένη κοινή γνώμη η οποία μαζί με τη βίαιη αφαίρεση των κεκτημένων της (των υπαρκτών και της «φούσκας» που είχε εκλάβει ως «κεκτημένα»), θέλει να δει και πολιτικό «αίμα». Αν εί-ναι και από «γαλαζοαίματο» του συστήματος, ακόμα καλύτερα. Οι καθημερινές δηλώσεις κυβερνητικών βουλευτών ακόμα και υπουργών, οι οποίοι υποδεικνύουν στην πρώην πρωθυπουργό να προσέλθει στην Εξεταστική Επιτροπή για τη Siemens προκειμένου να καταθέσει, ενισχύουν την πεποίθηση ότι η αρένα έχει στηθεί για να φιλοξενηθεί και υψηλά πρόσωπα. Σχετική δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου Γιώργου Πεταλωτή είναι παραπάνω από διαφωτιστική: «Είμαστε υπέρ της διαφάνειας, υπέρ της αυτόνομης λειτουργίας των Εξεταστικών Επιτροπών. Και επαναλαμβάνω ότι, ειδικά για τους πρώην πρωθυπουργούς, εφόσον υπάρχουν στοιχεία ότι μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στην αλήθεια, μπορούν να καλούνται. Αλλά, μόνο υπ' αυτή την προϋπόθεση».

Συγκοινωνούντα δοχεία

Το κλίμα στο ΠΑΣΟΚ για τον Κώστα Σημίτη οδηγεί αναπόφευκτα στο ερώτημα τι θα γίνει στη ΝΔ με τον Κώστα Καραμανλή. Εκεί τα προσχήματα ακόμα τηρούνται, αλλά όλο και λιγότερο. Θα μπορούσε κάποιος να υποθέσει, εκ του αποτελέσματος κρίνοντας, ότι η πρόταση της ΝΔ να κλητευθεί ο κ. Σημίτης αφενός αξιοποιήθηκε ως «πάσα» από το ΠΑΣΟΚ για να «σεντράρει» στη συνέχεια το ίδιο, με δηλώσεις στελεχών του, τον πρώην πρωθυπουργό, αφετέρου άνοιξε τη συζήτηση για την κλήτευση ή μη του Κώστα Καραμανλή στην Εξεταστική για το Βατοπαίδιο. Όταν ένα κόμμα ζητεί από έναν πρώην πρωθυπουργό να καταθέσει για μία υπόθεση, λογικό είναι ότι

το αντίπαλο κόμμα διευκολύνεται να ζητήσει την κλήτευση ενός άλλου πρώην πρωθυπουργού, για μία άλλη υπόθεση. Οι τοποθετήσεις των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων της ΝΔ και στενών συνεργατών του Αντώνη Σαμαρά, Κώστα Μαρκόπουλου και Κώστα Τζαβάρα με τις οποίες ανοίγουν το δρόμο για κλήτευση του κ. Καραμανλή ούτε τυχαίες είναι ούτε χωρίς συνεννόηση με τη Ρηγίλλης έγιναν. «Αν κληθεί ο κ. Καραμανλής στην Εξεταστική, θα είμαι από τους πολιτικούς που πιστεύουν ότι πρέπει να έρθει και να ξεκαθαρίσει το τοπίο», δήλωσε ο πρώτος, «εάν αποδειχθεί ότι υπουργοί έχουν πάρει χρήματα, δεν έχω αντίρρηση να κληθεί και ο Καραμανλής να καταθέσει», διευκρίνισε ο δεύτερος και ο νοών νοείτω. Η ΝΔ, εξάλλου, ζήτησε τετράμηνη παράταση των εργασιών της Εξεταστικής για το Βατοπαίδιο. Όσοι, δε, βρίσκουν ομοιότητες στις δηλώσεις Πεταλωτή - Τζαβάρα - Μαρκόπουλου μάλλον έχουν δίκιο. Ο Αντώνης Σαμαράς θεωρεί ότι δεν μπορεί να συνεχίσει να είναι ούτε πολιτικά εξαρτώμενος από το καραμανλικό μπλοκ, όσον αφορά στους εσωκομματικούς συσχετισμούς, ούτε ηθικά υπόλογος για την προηγούμενη περίοδο της ΝΔ. Ακόμα κι αν η αποδέσμευση περάσει από τη ρήξη σχέσεων κορυφής.

Το πολιτικό κλίμα είναι σκληρό και η στάση που θα διαμορφώνεται στην κοινωνία απέναντι στους πολιτικούς ακόμα σκληρότερη. Ο αγώνας για πολιτική επιβίωση των σημερινών αρχηγών των δύο μεγάλων κομμάτων θα είναι συνάρτηση πολλών πραγμάτων. Αυτό που Γιώργος Παπανδρέου και Αντώνης Σαμαράς γνωρίζουν ότι δεν αντέχουν είναι να συνεχίσουν να απολογούνται για πρόσωπα και γεγονότα που η κοινή γνώμη θεωρεί, δικαίως ή αδικώς, υπεύθυνα για την κατάληξη της χώρας. Απ' αυτό και η απόφαση «ας τρέξει αίμα». ■

«Συμφωνία κυρίων» για τη διαχείριση των σκανδάλων

ΤΗΣ ΝΟΝΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Σοβαρές υπόνοιες για την ύπαρξη σταθερής γραμμής επικοινωνίας μεταξύ των κυρίων Παπανδρέου και Σαμαρά στη διαχείριση των καταιγιστικών εξελίξεων στα σκάνδαλα Siemens και Βατοπαίδιου προκαλεί ο παράλληλος αλλά εντυπωσιακός συγχρονισμός των ηγεσιών των δύο κομμάτων. Σε μια χρονική περίοδο κατά την οποία πολιτικά ταμπού, όπως η διαδικασία χρηματοδότησης των κομμάτων από εξωγενείς πηγές, οι ενδείξεις για χρηματισμό πολιτικών προσώπων, φαίνεται να καταρρίπτονται, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον η απροθυμία του πρωθυπουργού αλλά και του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης να αφαιρέσουν από τα κάδρο των εμπλεκόμενων –έστω κι εμμέσως– τους προκατόχους τους στις ηγεσίες των δύο κομμάτων. Οι κύριοι Σημίτης και Καραμανλής θεωρείται πολύ πιθανόν να κληθούν από τις Εξεταστικές Επιτροπές της Βουλής για να δώσουν εξηγήσεις για τη στάση τους στις υποθέσεις των σκανδάλων που διερευνώνται σχετικά με την ανάμειξη στενών συνεργατών τους. Κι όσο κι αν η απόδοση των ευθυνών στα πολιτικά πρόσωπα αποτελεί το ζητούμενο, η πρόθεση διαλεύκανσης φαίνεται να αποτελεί τμήμα «συμφωνίας κυρίων» μεταξύ των κυρίων Παπανδρέου και Σαμαρά. Πληροφορίες αναφέρουν ότι η διερεύνηση προθέσεων μεταξύ των δύο έγινε στην πρώτη σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών για την αντιμετώπιση των θεμάτων διαφθοράς που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο, με τη συμμετοχή όλων των κομμάτων της Βουλής. Εκεί, υπό το βλέμμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, οι κύριοι Παπανδρέου και Σαμαράς φέρεται να συμφώνησαν για τη συγκρότηση Εξεταστικών Επιτροπών για το Βατοπαίδιο και τη Siemens και ο μεταξύ τους διάλογος λέγεται ότι ήταν ενδεικτικός για τις εξελίξεις που ακολούθησαν. Ο κ. Παπανδρέου πρότεινε σε εκείνη τη σύσκεψη τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το Βατοπαίδιο. Ο κ. Σαμαράς συμφώνησε αντιπροτείνοντας και μία δεύτερη Εξεταστική Επιτροπή που θα ανοίξει εκ νέου το φάκελο Siemens. «Δεν έχω πρόβλημα, συμφωνώ αν και νομίζω ότι είναι μπλεγμένοι κάποιοι δικοί μου.

Η διερεύνηση προθέσεων μεταξύ των δύο πολιτικών αρχηγών φέρεται πως έγινε στην πρώτη σύσκεψη «κορυφής» για την αντιμετώπιση των θεμάτων διαφθοράς στο Προεδρικό Μέγαρο.

Δεν με ενδιαφέρει όμως», λέγεται ότι ήταν η αφοπλιστική απάντηση του πρωθυπουργού. Η αλήθεια είναι ότι αν υπάρχει μία σταθερά σε όλα όσα επί του παρόντος καταγγέλλονται για πολιτικά πρόσωπα, βαρύνουν κυρίως ένα «γαλαζοπράσινο» πολιτικό σύστημα που κυριάρχησε τα προηγούμενα χρόνια, αλλά στην παρούσα χρονική συγκυρία βρίσκεται εκτός της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Αυτή ακριβώς η σταθερά δεν αποκλείεται να αποτελεί και τη μοναδική ίσως ευκαιρία «για να έρθουν όλα στο φως», όπως διαμηνύουν με κάθε ευκαιρία οι ηγεσίες της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ. Κορυφαία στελέχη και από τα δύο κόμματα υποστηρίζουν ότι η ομολογία-σοκ του κ. Μαντέλη αποτελεί την κορυφή του παγόβουνου και ότι ενδεχομένως αυτή τη φορά να υπάρξουν απαντήσεις σε ερωτήματα για την εμπλοκή και άλλων πρώην υπουργών.

Οι καταιγιστικές εξελίξεις στην υπόθεση της Siemens εκδηλώνονται σχεδόν ταυτόχρονα με εκείνες στο σκάνδαλο του Βατοπαίδιου και την αιφνιδιαστική απόφαση του προέδρου της ΝΔ να θέσει εκτός κόμματος τρεις πρώην υπουργούς των κυβερνήσεων Καραμανλή. Πρόκειται για την αποκαθήςωση δύο παράλληλων

κομματικών συστημάτων εξουσίας σε ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, και μάλιστα με εντυπωσιακό συγχρονισμό των κυρίων Παπανδρέου και Σαμαρά; Πολύ πιθανόν, αν συνεκτιμηθεί η απόφαση της κυβέρνησης να παραπέμψει στην Εξεταστική Επιτροπή για τη Siemens την κλήτευση ή μη του κ. Σημίτη. Απόφαση του Μεγάρου Μαξίμου, που εκδηλώθηκε σχεδόν ταυτόχρονα με το αίτημα της ΝΔ να παραταθεί η διάρκεια του βίου της Εξεταστικής Επιτροπής για το Βατοπαίδιο, ανοίγοντας επί της ουσίας το δρόμο για την κλήτευση σε αυτή και του κ. Καραμανλή. Παρά το γεγονός ότι τα όποια προσχήματα φαίνεται να τηρούνται, έχει ενδιαφέρον ότι στη Ρηγίλλης και στην Ιπποκράτους δεν είναι λίγοι εκείνοι που αρχίζουν να μιλούν για μία νοητή γραμμή επικοινωνίας μεταξύ των κυρίων Παπανδρέου και Σαμαρά. Ορισμένοι κάνουν λόγο για «απευθείας επικοινωνία» μεταξύ των δύο κι άλλοι υιοθετούν τη φημολογία περί «σοβαρής συνεννόησης» μεταξύ των κυρίων Παμπούκη και Αρβανιτόπουλου. Το ερώτημα αν ήρθε η ώρα «να βγουν οι σκελετοί από τις ντουλάπες» μένει να απαντηθεί το επόμενο διάστημα και εν μέσω θέρους, που προμηνύεται ιδιαίτερα θερμό για τις πολιτικές εξελίξεις. ■

ΤΙ ΛΕΕΙ

Ο Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ Α. ΣΑΜΑΡΑ

Άνθρωποι που μιλούν με τον πρώην πρωθυπουργό μεταφέρουν πως έχει φροντίσει να διαμηνύσει προς τον αρχηγό της ΝΔ πως η «κόκκινη γραμμή» του στο θέμα του Βατοπαιδίου είναι ο Γιάννης Αγγέλου.

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ

Η παρατεταμένη σιωπή του Κώστα Καραμανλή αλλά και οι τελευταίες κινήσεις του Αντώνη Σαμαρά προς την αυτοκάθαρση στη Νέα Δημοκρατία έχουν δημιουργήσει ένταση στις σχέσεις των δύο ανδρών. Ο Αντώνης Σαμαράς, έχοντας διαμηνύσει σε όλους τους τόνους προς το περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού πως θα πρέπει σύντομα να τοποθετηθεί δημόσια ο ίδιος για τα πεπραγμένα των κυβερνήσεών του και να μην αφήνει πλέον αυτή τη νοσηρή κατάσταση να «σέρνεται», φέρεται εξοργισμένος από το γεγονός ότι από το γραφείο της πλατείας Μαβίλη δεν ακούγεται τίποτα. Συνεργάτες του κ. Σαμαρά αδυνατούν πλέον να κατανοήσουν τη στάση του πρώην πρωθυπουργού, ενώ πλέον ανησυχούν ιδιαίτερα για τη χρονική στιγμή που ο ίδιος θα επιλέξει να τοποθετηθεί. Το χειρότερο σενάριο, για παράδειγμα, για τη Ρηγίλλης θα ήταν η πρώτη παρέμβαση του Κώστα Καραμανλή μετά τις εκλογές να γίνει στο συνέδριο του κόμματος, που θα πραγματοποιηθεί στα τέλη Ιουνίου στην Αθήνα. Σε αυτή την περίπτωση εκτιμούν πως τα φώτα της δημοσιότητας θα στραφούν στην πλευρά Καραμανλή και ο Αντώνης Σαμαράς θα χάσει το επικοινωνιακό

“ Το χειρότερο σενάριο για τη Ρηγίλλης θα ήταν η πρώτη παρέμβαση του Κώστα Καραμανλή μετά τις εκλογές να γίνει στο συνέδριο του κόμματος, στα τέλη Ιουνίου στην Αθήνα. ”

όφελος στο οποίο προσδοκούσε από την ουσιαστική επανίδρυση του κόμματος που θα σηματοδοτηθεί από το συνέδριο. Η αλήθεια είναι πως τελευταίες πληροφορίες θέλουν τον κ. Καραμανλή να σκέφτεται σοβαρά να μην τοποθετηθεί καθόλου το επόμενο διάστημα και να αφήσει να τρέξει ο χρόνος για να δει και πώς θα διαμορφωθεί η κατάσταση στην οικονομία. Μάλιστα, ορισμένοι εκτιμούν πως ο πρώην πρωθυπουργός προσανατολίζεται πλέον να μιλήσει το φθινόπωρο, καθώς τότε θεωρεί πως θα έχει αποδειχθεί η αποτυχία της κυβέρνησης

να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση σε όλη της τη σφοδρότητα.

Αντίδραση Σαμαρά

Με αυτά ως δεδομένα είναι εύκολο να καταλάβει κανείς την ξαφνική αντίδραση του Αντώνη Σαμαρά, ο οποίος μέσα σε μόλις μισή ώρα από τη μια καρατόμησε το στενότερο συνεργάτη του Κώστα Καραμανλή, τον Θόδωρο Ρουσόπουλο, και προχώρησε στην κλήτευση του Κώστα Σημίτη στην Εξεταστική Επιτροπή για το Βατοπαίδιο, κίνηση που γνώριζε πολύ καλά πως θα άνοιγε το δρόμο και για την κλήτευση του Κώστα Καραμανλή σε Εξεταστικές Επιτροπές, όπως για παράδειγμα σε αυτή της οικονομίας που θα συσταθεί το επόμενο διάστημα. Οι κινήσεις αυτές προκάλεσαν με τη σειρά τους την οργή του Κώστα Καραμανλή και προφανώς έριξαν ακόμα πιο πολύ πάγο στις σχέσεις των δύο πλευρών. Η απόφαση, μάλιστα, της Νέας Δημοκρατίας να ζητήσει την παράταση των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής για το Βατοπαίδιο μέχρι το Σεπτέμβριο ίσως οδηγήσει στην κλήτευση από το ΠΑΣΟΚ του Κώστα Καραμανλή, αν και σε αυτή τη φάση το ενδεχόμενο αυτό δεν φαίνεται να έχει πολλές πιθανότητες.

Η αντίδραση Καραμανλή

Άνθρωποι που μιλούν με τον πρώην πρωθυπουργό μεταφέρουν πως ο κ. Καραμανλής έχει φροντίσει να διαμηνύσει προς τον αρχηγό της Νέας Δημοκρατίας πως η «κόκκινη γραμμή» του στο θέμα του Βατοπαιδίου είναι ο Γιάννης Αγγέλου, καθώς είναι σίγουρος πως ο πρώην διευθυντής του πολιτικού του γραφείου δεν έχει καμία σχέση με την υπόθεση. Από την άλλη, συνεργάτες του Κώστα Καραμανλή υπενθυμίζουν πως ο ίδιος ο πρώην πρωθυπουργός είχε εκθέσει συνεργάτες του, όπως ο Θόδωρος Ρουσόπουλος και ο Γιώργος Αλογοσκούφης, κατηγορώντας τους ουσιαστικά πως δεν του είχαν δώσει την πλήρη εικόνα ούτε για υποθέσεις όπως το Βατοπαίδιο αλλά ούτε και για την πραγματική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. Όμως εκτιμά πως οι συνεχείς επιθέσεις προς το στενό του περιβάλλον προφανώς επηρεάζουν και τη δική του εικόνα.

Ο Κώστας Καραμανλής πιστεύει πως ο Αντώνης Σαμαράς θα περάσει δύσκολες στιγμές στο πολιτικό σκηνικό, καθώς πολλοί θα είναι εκείνοι που θα τον πολεμήσουν για τη στάση που κρατά στα εθνικά μας θέματα. Εξάλλου, κάτι ανάλογο εκτιμά πως έγινε και με τον ίδιο

“ Η απόφαση της Νέας Δημοκρατίας να ζητήσει την παράταση των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής για το Βατοπαίδιο μέχρι το Σεπτέμβριο ίσως οδηγήσει στην κλήτευση από το ΠΑΣΟΚ του Κώστα Καραμανλή. ”

κυρίως για τις οικονομικές και ενεργειακές συμφωνίες με τη Μόσχα αλλά και την αδιόλακτη στάση του στο θέμα της ονομασίας των Σκοπίων. Μάλιστα θεωρεί πως, με δεδομένο ότι ο Γιώργος Παπανδρέου και η Ντόρα Μπακογιάννη συμπλέουν στα θέματα εξωτερικής πολιτικής, ο Αντώνης Σαμαράς θα περάσει δύσκολες στιγμές τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Ο κ. Καραμανλής εκτιμά πως θα ασκηθεί έντο-

νη κριτική στον πρόεδρο της ΝΔ και στα θέματα της οικονομίας, καθώς, προσπαθώντας να διατυπώσει μια διαφορετική πρόταση, μπαίνει απέναντι και στο εσωτερικό κατεστημένο. Το «Όχι» του Σαμαρά στο σκληρό πακέτο μέτρων στη Βουλή απλά ήρθε να επιβεβαιώσει την ανησυχία πολλών τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό.

Ο πρώην πρωθυπουργός εμφανίζεται ιδιαίτερα απαισιόδοξος για την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και για την αντιμετώπιση της κρίσης, επισημαίνοντας στο περιβάλλον του πως δύσκολα τελικά θα αποφύγουμε να πάμε σε συνολική αναδιαπραγμάτευση του χρέους. Δεν παραλείπει, μάλιστα, να ασκήσει κριτική στον αρχηγό της Νέας Δημοκρατίας, επισημαίνοντας πως δεν έχει επικοινωνήσει όσο θα έπρεπε τις προτάσεις του για την έξοδο από την κρίση. Σύμφωνα με τον Κώστα Καραμανλή, η Ελλάδα θα πρέπει να ρίξει το βάρος της στη μικρομεσαία και οικογενειακή επιχείρηση, έτσι ώστε να δημιουργηθεί και να στηριχθεί μια νέα παραγωγική βάση. Η οικονομική πρόταση της χώρας, εκτιμά, θα πρέπει να αναδιατυπωθεί εξαρχής, έτσι ώστε να απευθύνεται σε μια υγιή οικονομία που θα βασίζεται στη μικρομεσαία τάξη. ■

ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΤΕΣΣΕΡΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΟΣΧΟΒΑ

Τα πιο σκληρά μονεταριστικά μέτρα από τη Μεταπολίτευση έβαλαν –όπως ήταν φυσικό– σε κρίση φυσιογνωμίας το κυβερνών κόμμα που στην προμετωπίδα του εξακολουθεί να φέρει τον τίτλο «Σοσιαλιστικό». Οι υποθέσεις σκανδάλων, που σιγοψιθυρίζονταν χρόνια σε πολιτικο-δημοσιογραφικά πηγαδάκια και τώρα βγαίνουν στην επιφάνεια,

εντείνουν τη νευρική κρίση στο ΠΑΣΟΚ. Ωστόσο οι περισσότεροι διαβλέπουν την κρίση (οικονομική, ηθική, πολιτική) ως ευκαιρία για να ξεκαθαρίσει η «ήρα από το στάρι» και να μπει η πολιτική διαδικασία σε νέα τροχιά. Ένα πολυσυλλεκτικό κόμμα, όπως το κυβερνών, είναι προφανές ότι έχει μεγαλύτερες αναταράξεις. Πολλώ δε μάλλον όταν μεταξύ των στελεχών του υπάρχουν και κάποιοι που «δεν μάσανε τα λόγια τους». Η «Αριστερή»

πτέρυγα έχει στυλώσει τα πόδια στα οικονομικά μέτρα που πήρε η κυβέρνηση, αμφισβητώντας ότι πρόκειται για «μονόδρομο». Οι «Έλληνες Σοσιαλιστές» θεωρούν ότι πρόκειται για την τελευταία ευκαιρία του ΠΑΣΟΚ να τα «αλλάξει όλα», έστω και με το ίδιο οργανωτικό σχήμα.

Οι πάλαι ποτέ «εκσυγχρονιστές» επικαλούνται την ανάγκη για «σφιχτή τήρηση» των χρονοδιαγραμμάτων και προειδοποιούν ότι αν

δεν έχουν γίνει μέχρι τον Οκτώβριο όσα έχει δεσμευτεί ο πρωθυπουργός και οι υπουργοί του, η κυβέρνηση θα μπει σε περιπέτειες. Κάποιοι μιλούν αμιγώς πολιτικά, κάποιοι προτάσσουν την οικονομική θεώρηση. Σε κάθε περίπτωση, τέσσερα από τα πιο γνωστά στελέχη του ΠΑΣΟΚ, μέσα από τα «Επίκαιρα» διατυπώνουν την αγωνία τους για την «επόμενη ημέρα» του ίδιου του Κινήματος αλλά και της πολιτικής ζωής του τόπου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ
Μέλος Εθνικού Συμβουλίου

«Υπουργοί και βουλευτές ελέγχονται από επιχειρηματίες και ΜΜΕ»

Έχουμε τρία συνταρακτικά γεγονότα για την Ελλάδα και την ΕΕ: Το πρώτο είναι ότι η Ελλάδα μπήκε στο ΔΝΤ. Αυτό είναι μεγάλη αρνητική εξέλιξη. Το δεύτερο είναι ότι στην πολιτική απόφαση του μηχανισμού στήριξης –την οποία πήραμε επιτέλους– συμπεριλαμβάνεται και το ΔΝΤ. Δηλαδή μπήκε το ΔΝΤ στην Ευρωζώνη. Το τρίτο είναι ότι οι ΗΠΑ διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο σ' αυτή την απόφαση. Έχουν ήδη επιδαιτυνητικό και ηγεμονικό ρόλο στα εσωτερικά της ΕΕ.

Όλο το σχέδιο για τη μείωση χρέους και ελλείμματος βασίζεται στην κατεδάφιση κατακτήσεων των εργαζομένων. Που με τη σειρά του βασίζεται στον ν.330/75 του Λάσκαρη που καταργούσε τις τάξεις. Ο ίδιος ο Γιώργος Παπανδρέου είπε δύο πράγματα: Ότι αυτή η πολιτική δεν είναι πολιτική ΠΑΣΟΚ και πως εφεξής πρέπει να βγούμε από την κηδεμονία.

Πρέπει να αγωνιστούμε όλοι μαζί για να χτίσουμε όλα όσα κατεδαφίστηκαν. Ποιος θα την πληρώσει την κρίση; Εδώ ορίστηκε κατώτατος μισθός και κατάργηση προσφυγής στην εργατική διαιτησία. Μιλάμε για ακραία φιλελεύθερα μέτρα. Άρα, χρειάζεται σχέδιο εθνικό, πανελλαδικό, περιφερειακό και κλαδικό για την ανάκτηση των κατακτήσεων και κουλτούρα αλληλεγγύης και συλλογικότητας σε επίπεδο κοινωνίας. Γι' αυτό κι εμείς θα αγωνιστούμε. Για την κυβέρνηση υπάρχουν 3 θέματα:

1. Η ύφεση. Ήδη υπάρχει μείωση εθνικού πλούτου και πλέον χρειάζεται ανάπτυξη. Κυβέρνηση και παραγωγικές τάξεις πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι αν δεν έχουμε ανάπτυξη δεν βγαίνουμε από την ύφεση.

2. Η έξοδος από τη φτώχεια. Να συνδράμει και η κυβέρνηση στην έξοδο από την κηδεμονία γιατί θα δημιουργηθεί μια «νέα φτώχεια».

3. Ποιος ηγείται της πολιτικής. Αυτό μας αφορά όλους – πολιτικές δυνάμεις, κόμματα, πολίτες. Γιατί εδώ πρέπει να ξανα-αρθρώσουμε λόγο υπέρ της πολιτικής. Ο λόγος που εκφέρεται σήμερα είναι κατευθυνόμενου φανατισμού και απέραντης υποκρισίας. Ο λόγος κατά της πολιτικής είναι η πιο αντιδραστική ακροδεξιά πολιτική, που εξυπηρετεί τα πιο διεφθαρμένα συμφέροντα στη χώρα. Δεν χρεοκόπησε η πολιτική, χρεοκόπησε η συντηρητική πολιτική. Ορισμένοι θέλουν να συμψηφίσουν τη χρεοκοπία της συντηρητικής πολιτικής με την πολιτική. Κι αυτό κυρίως το προωθούν τα κανάλια,

«Ένα μέρος του υπουργικού συμβουλίου και των Κοινοβουλευτικών Ομάδων των κομμάτων είναι ελεγχόμενα από ιδιοκτήτες των ΜΜΕ και από επιχειρηματικούς παράγοντες»

ο Τύπος και άλλες δυνάμεις που συντηρούν έναν έρποντα κοινωνικό φασισμό και αποπροσανατολίζουν τους πολίτες γύρω από το ποιοι είναι οι πραγματικοί υπεύθυνοι: Είναι οι συντηρητικοί πολιτικοί και οι εκφραστές τους. Τον πλούτο της χώρας δεν τον πήραν οι «κλεφτοκοτάδες», αλλά το παρασιτικό κεφάλαιο που πολλαπλασίαζε τον πλούτο του 20 φορές το χρόνο. Και τώρα όλοι αυτοί οι διεφθαρμένοι και οι έχοντες κήρυξαν τον πόλεμο κατά της πολιτικής. Σήμερα, ξαναμπαίνει θέμα δημοκρατίας στη χώρα. Θέλουν να κάνουν κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πραξικόπημα. Και σε αυτό όλες οι πολιτικές δυνάμεις και η κυβέρνηση έχουν μεγάλες ευθύνες. Έχουμε κρίση που χρειάζεται πολιτική διαχείριση και μάλιστα δημοκρατική. Και μέχρι τώρα η διαχείριση είναι συντηρητική.

Όσο για τη διαφθορά, το κεντρικό θέμα είναι ότι δεν υπάρχει αυτονομία στην πολιτική. Ένα μέρος του Υπουργικού Συμβουλίου και των Κοινοβουλευτικών Ομάδων των κομμάτων είναι ελεγχόμενα από ιδιοκτήτες των ΜΜΕ και από επιχειρηματικούς παράγοντες. Ο χρηματισμός πολιτικών είναι επακόλουθο. Όσοι σηκώνουν τη σημαία υπέρ της καθάρσης και κατά της διαφθοράς αναρρωτηθούν πόσο κοστίζει ο τηλεοπτικός χρόνος σε όσους είναι υπάλληλοι στα «δελτία των 20:00» πολλά χρόνια τώρα. Αλλιώς, θα είναι πόλεμος διεφθαρμένων κατά διεφθαρμένων.

Και, φυσικά, η μάχη κατά της διαφθοράς σχετίζεται με την αλλαγή του εκλογικού νόμου. Αν δεν αλλάξει, στις εκλογικές περιφέρειες-μαμούθ θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν βουλευτές που θα παίρνουν χορηγίες.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Μέλος Πολιτικού Συμβουλίου - βουλευτής Α' Αθηνών, εκπρόσωπος Ρεύματος «Ελληνες Σοσιαλιστές»

«Τίποτα πια δεν είναι μονόδρομος»

«Μαζί με τον υπαρκτό σοσιαλισμό κατέρρευσε και η κλεπτοκρατία»

Το ότι εκδηλώθηκε η κρίση με τόσο δραματικό τρόπο μπορεί να είναι μια ευκαιρία να γυρίσουμε σελίδα. Δεν υπάρχει κανένας που να πιστεύει ότι μπορεί να συνεχιστεί η κατάσταση όπως τα τελευταία 15 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να μπούμε σε μια εποχή προσαρμογής, τα πάντα έχουν αλλάξει σ' αυτό τον κόσμο μετά την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, κατέρρευσε και η κλεπτοκρατία, η γνωστή ως «παγκοσμιοποίηση». Συνεπώς είναι μια μεγάλη ευκαιρία να μπει η συζήτηση σε νέα βάση και όποιος βρει το σωστό δρόμο θα έχει το πλεονέκτημα, με αυτή την έννοια θα υπάρξει μια μεγάλη ευκαιρία και για μας, την Ελλάδα. Οι προσαρμογές σε όλα τα πεδία είναι αναγκαίες και τα κόμματα δεν εξαιρούνται. Τίποτα πια δεν είναι μονόδρομος - αντιθέτως: Ανοίγονται τόσοι πολλοί δρόμοι, που το πραγματικό καθήκον ενός κόμματος είναι να βρει τη βιώσιμη διέξοδο ανάμεσα στις τόσες εναλλακτικές. Κάτω από τα ίδια οργανωτικά σχήματα, ίσως το ΠΑΣΟΚ πρέπει να κάνει τελείως διαφορετικά πράγματα απ' όσα έκανε τα τελευταία χρόνια. Η δουλειά του δεν είναι μόνο να μπορεί να κυβερνά, αλλά να ξέρει και να μπορεί να εξηγήσει στον κόσμο για ποιο λόγο θέλει να κυβερνά. Αυτό σημαίνει πολλή σκέψη, πολλή συζήτηση και όποτε όλα αυτά εγκρίνονται από το λαό και τότε ενεργεί και η κυβέρνηση. Έτσι όπως έχουν έρθει τα πράγματα, είναι και η τελευταία διαθέσιμη λύση στο ΠΑΣΟΚ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΤΟΠΑΠΑΣ
Βουλευτής Β' Αθηνών

«Ορόσημο ο Οκτώβριος, αλλιώς...»

Κάθαρση και διέξοδος από την κρίση. Αυτές είναι οι δύο σημερινές μεγάλες προκλήσεις των κομμάτων και του πολιτικού μας συστήματος γενικότερα. Θα τα καταφέρουμε; Μπορούμε υπό κάποιες προϋποθέσεις.

Πρώτον, ότι θα κινηθούμε με τις συντεταγμένες και νόμιμες διαδικασίες στην απόδοση των ευθυνών σε όλους όσους παρανόμησαν, με αποφασιστικότητα μεν, αλλά με στοιχεία και όχι στη λογική του «αίματος στην αρένα» δε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Μέλος Εθνικού Συμβουλίου, επικεφαλής «Αριστερής Πρωτοβουλίας»

«Η κυβέρνηση βρίσκεται σε δυσαρμονία με το λαϊκό αίσθημα»

Στις 11 Νοέμβρη του 2007 εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης και μια νέα ευκαιρία στον Γιώργο Παπανδρέου. Ένας από αυτούς ήμουν κι εγώ. Δεν νομίζω σήμερα όλοι αυτοί οι άνθρωποι να συμφωνούν με τις κυβερνητικές επιλογές μας και ο μόνος που διαφωνεί να είμαι εγώ. Κάθε λογικός άνθρωπος θα μπορούσε να πει ότι η δική μου θέση όπως και τότε έτσι και σήμερα είναι σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα. Αυτός που θα πρέπει να αναρωτηθεί για την όποια δυσαρμονία με το δημόσιο αίσθημα δεν είμαι εγώ. Πολύ περισσότερο, όταν η ίδια η κοινωνία αντιδρά, όταν οι ψηφοφόροι μας επισημαίνουν με κάθε τρόπο την απόσταση ανάμεσα στις πολιτικές που εφαρμόζονται και αυτές που είχαμε υποσχεθεί. Όταν μιλάμε για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής, για την εφαρμογή μέτρων λιτότητας που καμία σχέση δεν έχουν ούτε με τη φυσιολογία του Κινηματός μας ούτε με τις προεκλογικές εξαγγελίες του. Αυτό σημαίνει πολύ απλά ότι εγώ δεν έχω λόγο να μετακινήθω από τη θέση μου, η οποία ήταν πάντα στο πλευρό αυτών που δεν φταίνε για τίποτα και πληρώνουν τα πάντα.

Το ζητούμενο σήμερα δεν είναι να επαναλάβουμε την αυτονόητη κριτική μας και το φόβο μας για τις εξελίξεις, αλλά να πάρουμε πρωτοβουλίες. Και προς την κατεύθυνση της λειτουργίας του κόμματος και της συζήτησης στο εσωτερικό του - γι' αυτό ζήτησα και ζητώ συνέδριο - και προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης με κάθε τρόπο της κοινωνικής συνοχής. Οφείλει η κυβέρνηση, και προσωπικά ο πρωθυπουργός, να εξαντλήσει κάθε περιθώριο στήριξης των κοινωνικών ομάδων που υποφέρουν από τις επιπτώσεις της κρίσης στην ελληνική οικονομία, από τις επιπτώσεις των μέτρων σε μισθωτούς, συνταξιούχους και τη νεολαία. Και στο κόμμα και στην κοινωνία θα δώσουμε όπως πάντοτε τις μάχες μας στο πλευρό των μη προνομιούχων, στο πλευρό αυτών που καμία ευθύνη δεν έχουν για τη σημερινή κατάσταση. ■

ΝΤΟΜΙΝΟ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ

για την υπόθεση της Siemens

ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΣΟΥΡΜΕΛΙΔΗ

Στις 17 Φεβρουαρίου 1992, ο μηχανικός Μάριο Κιέζα, στέλεχος του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος στο Μιλάνο, συνελήφθη και ομολόγησε την εμπλοκή του σε ένα περίπλοκο δίκτυο διοχέτευσης «μαύρου» πολιτικού χρήματος. Επικεφαλής του εν λόγω δικτύου ήταν ο Πάολο Πιλιτέρι, γαμπρός του τότε πρωθυπουργού Μπετίνο Κράζι. Η συνέχεια ήταν να διαλυθεί το πολιτικό σύστημα και το 1994 να αναδειχθεί πρωθυπουργός ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι.

Η απρόβλεπτη απόφαση του Τάσου Μαντέλη να πει ότι πήρε λεφτά από τη Siemens θυμίζει τα όσα έγιναν στην Ιταλία πριν από 18 χρόνια. Ο Τάσος Μαντέλης προειδοποίησε ότι δεν θα αναλάβει μόνος του την ευθύνη για όλες τις μίζες. Μόνο που η προειδοποίηση έφερε γι' αυτόν αντίθετο αποτέλεσμα. Κατασχέθηκε η περιουσία του και πρέπει να λογοδοτήσει στη Δικαιοσύνη. Θα γίνει ο Τάσος Μαντέλης ο «Κιέζα της Ελλάδας»;

Δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής για το σκάνδαλο της Siemens, η Βασιλική Τσόνογλου (ΠΑΣΟΚ) και Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης (ΛΑΟΣ) επιβεβαιώνουν ότι πριν από την κυνική ομολογία Μαντέλη δεν υπήρξαν στοιχεία που να οδηγούσαν σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Περιμένουμε ακόμα την ταυτοποίηση κωδικών με συγκεκριμένα πρόσωπα από την Τράπεζα της Ελλάδας και το ΣΔΟΕ.

Όμως η ομολογία Μαντέλη και το προκλητικό ύφος του άλλαξε ριζικά τη στάση του πολιτικού προσωπικού. Η κυβέρνηση δεν κρατά στάση αναμονής, αλλά άρχισε να δίνει στοιχεία σε σχέση με τα όσα συνέβαιναν επί κυβερνήσεων Κώστα Σημίτη. Έδωσε στη δημοσιότητα την

Η ομολογία του Τάσου Μαντέλη και το προκλητικό ύφος του άλλαξε ριζικά τη στάση του πολιτικού προσωπικού...

επιστολή παραίτησης του Χάρη Καστανίδη το 1997, στην οποία υπήρξαν σαφείς αιχμές κατά του κ. Σημίτη. Ο Θόδωρος Πάγκαλος μίλησε για μια δεύτερη τετραετία Σημίτη κατά τη διάρκεια της οποίας πολλαπλασιάστηκαν τα φαινόμενα της διαφθοράς.

Και η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ ζήτησε από την Επιτροπή Διαφάνειας του κόμματος να εξετάσει τα δημοσιεύματα που αφορούν στο ακίνητο του Άκη Τσοχατζόπουλου που απέκτησε μέσω off shore εταιρείας.

Δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής για το σκάνδαλο της Siemens, η Βασιλική Τσόνογλου και ο Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης μιλούν στα «Επίκαιρα» για την πορεία της έρευνας.

Στο προσκήνιο έρχεται ο ρόλος σημαντικών συνεργατών του Κ. Σημίτη, όπως του Γ. Παναγιά, αφού ήδη δύο συνεργάτες του, ο Θ. Τσουκάτος και ο Τ. Μαντέλης, ήταν αποδέκτες χρημάτων της γερμανικής εταιρείας.

Το κομματικό στέλεχος Γ. Παναγιωτακόπουλος δηλώνει ότι «στην εποχή του εκσυγχρονισμού ήταν εύκολο να γίνεις πλούσιος, δύσκολο να μείνεις τίμιος».

Ο Αντώνης Σαμαράς διαχωρίζει με όποιο τρόπο μπορεί τη θέση του και τη στάση του από την κυβέρνηση της ΝΔ και από το παρελθόν της. Την ίδια ώρα υπάρχει η πληροφορία ότι με e-mail το Μάρτιο του 2008 δόθηκε εντολή από αμερικανική εταιρεία στον Μάριο Κάτσικα να δώσει σε κυβερνητικό στέλεχος της ΝΔ «το 50% των συμφωνηθέντων». Το e-mail υπάρχει στη δικογραφία, αν και η ΝΔ επισημαίνει ότι το στοιχείο δόθηκε στην Επιτροπή μετά την κατάθεση Μαντέλη.

Οι νεότεροι βουλευτές δηλώνουν ανοιχτά ότι δεν είναι διατεθειμένοι να χαρακτηριστούν «κλέφτες», συγκαλύπτοντας τα όσα συνέβαιναν στο παρελθόν.

Όλα πλέον δείχνουν ότι κανείς δεν πρόκειται να καλύψει κανέναν, ότι ένα συγκεκριμένο πολιτικό σύστημα που στηρίχτηκε στο αδιαφανές πολιτικό χρήμα καταρρέει.

Μπορεί η ΝΔ να καλεί τον κ. Σημίτη στην Εξεταστική και το ΠΑΣΟΚ τον κ. Καραμανλή, μάλλον όμως θα κληθούν και οι δύο κοινή συναινέσει στην Εξεταστική για την Οικονομία, χωρίς να αποκλείεται πλέον οι δύο πρώην πρωθυπουργοί να κληθούν να καταθέσουν για τη Siemens και το Βατοπαίδι.

Τα στόματα άνοιξαν και επειδή σ' αυτές τις περιπτώσεις υπερισχύει το «ο σώζων εαυτόν σωθήτω», περιμένουμε και άλλες αποκαλύψεις. ■

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ-ΒΥΛΛΙΩΤΗ

«Αυτό είναι το μεγάλο έλλειμμα. Υπήρξε αδιαφάνεια για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα στην ιστορία, δεν υπήρξε λογοδοσία στο μέτρο που έπρεπε και δεν προσπάθησαν να διαφυλάξουν την περιουσία του Δημοσίου», δηλώνει το μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής για τη Siemens, βουλευτής Βασιλική Τσόνου-Βυλλιώτη.

«Δεν έχει πολιτική ταυτότητα η διαφθορά»

ΣΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΣΟΥΡΜΕΛΙΔΗ

Η κυνική ομολογία Μαντέλη έφερε στην επιφάνεια στοιχεία τα οποία δεν είχαμε στα χέρια μας», δηλώνει η βουλευτής Βασιλική Τσόνου-Βυλλιώτη, μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής για τη Siemens, εξηγώντας ότι πριν απ' αυτή δεν υπήρχε ταυτοποίηση λογαριασμών με πολιτικά πρόσωπα.

Η κυρία Τσόνου-Βυλλιώτη εξηγεί ότι η Επιτροπή δεν έχει ακόμα στα χέρια της ονόματα πολιτικών ή δημοσιογράφων που να ταυτοποιούνται με λογαριασμούς. Περιμένει τώρα από την Τράπεζα της Ελλάδας την ταυτοποίηση των προσώπων με τους κωδικούς που αντιστοιχούν σε λογαριασμούς. Όμως υπάρχουν μαρτυρίες και έγγραφα που δείχνουν ότι η Siemens διακινούσε χρήματα (χορηγίες) ακόμα και στο Μέγαρο Μουσικής ή έδινε δώρα. Τι απ' όλα αυτά αποτελεί δωροδοκία μένει να αποδειχτεί.

Η κυρία Τσόνου-Βυλλιώτη εκφράζει τη βεβαιότητά της ότι αν η Επιτροπή δεν αναδείξει όλα τα στοιχεία που έχει στα χέρια της, τότε θα υπάρξουν επιπτώσεις για όλο το πολιτικό σύστημα.

Πού βρισκόμαστε μετά την κατάθεση Μαντέλη; Υπάρχουν νέα δεδομένα;

Έως ότου έρθει ο κ. Μαντέλης να πει αυτά που είπε και με τον εξόχως κυνικό τρόπο που τα είπε, δεν μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος νομικός ότι στοιχειοθετούνται παραβάσεις κάποιων πολιτικών προσώπων, γιατί πράγματι αγγίζουμε πολιτικά πρόσωπα. Αλλά δεν μπορούσαμε να μιλάμε για δωροδοκία, χρηματισμό, γιατί ακόμα δεν έχουν ανοίξει λογαριασμοί, δηλαδή λογαριασμοί που να ταυτοποιούν πρόσωπα με ροή χρήματος και λογαριασμό.

Όμως ήδη τα ερευνούν εμπειρογνώμονες της Τράπεζας της Ελλάδας, γιατί οι λογαριασμοί που μας έχουν έρθει είναι κωδικοί. Μαθαίνω ότι, παράλληλα, ερευνά και το ΣΔΟΕ. Οι λογαριασμοί αυτοί έχουν μια δυσκολία, γιατί δεν απευθύνονται σε φυσικά πρόσωπα αλλά σε κωδικούς, που σημαίνει ότι χρειάζεται χρόνος για τη διερεύνηση. Η ΤτΕ μάς υποσχέθηκε καταρχάς ότι θα μας έχει ένα πόρισμα.

Η εξέλιξη Μαντέλη δείχνει ότι δεν ήταν μόνο αυτός που χρηματιζόταν. Άλλωστε, απομακρύνθηκε και άμεσα όπως και άλλοι, που δείχνει ότι κάτι υπήρχε στον ορίζοντα ή κάτι φημολογείτο. Κατά πόσο, τώρα, η Siemens έχει διαφθείρει το πολιτικό σύστημα, γιατί εκτός από πολιτικά πρόσωπα μιλάμε και για χρηματισμό δημοσιογράφων, στελεχών επιχειρήσεων

—μέχρι και στο Μέγαρο Μουσικής η Siemens είπε ότι ήταν χορηγός—, πράγμα που σημαίνει ότι είναι πολύ βαθιά η ιστορία της διακίνησης χρημάτων.

Όμως ποιο ήταν το «μαύρο χρήμα», που απευθυνόταν και για ποιο λόγο δινόταν, δηλαδή σαν αντιπαροχή μιας σύμβασης, αυτό είναι το ελεγκτέο. Εξετάζουμε, δηλαδή, αν από τη σύμβαση ζημιώθηκε το κράτος γι' αυτό δόθηκε και το αντάλλαγμα.

Πώς γνωρίζει η Επιτροπή ότι πρόκειται και για δημοσιογράφους ή άλλα πρόσωπα;

Έχει προκύψει από καταθέσεις μαρτύρων στην Επιτροπή, αλλά δεν έχουμε ονόματα στα χέρια μας. Βεβαίως δεν μπορώ να ξέρω και κατά πόσο είναι βάσιμες οι καταθέσεις αυτές. Σε λίγο ανοίγει και ο κωδικός «101.000», ο κωδικός των δώρων και των χαριστικών παροχών που δίνονταν, είχαν μάλιστα μια ειδική ονομασία, «λογαριασμοί κόστους», που σημαίνει ότι η Siemens είχε κατατάξει ποια πήγαιναν για τη γνωστή ιστορία.

Το στοιχείο για τα ονόματα είναι μόνο η αιζέντα Χριστοφοράκου ή υπάρχουν και άλλα στοιχεία, όπως e-mail και τηλεφωνικές συνδιαλέξεις;

Υπάρχουν e-mail, συναντήσεις, ραντεβού κ.ά. Το γεγονός όμως ότι είναι καταγεγραμμένα στο ημερολόγιο Χριστοφοράκου δεν σημαίνει ότι στοχοποιείται ο συγκεκριμένος πολιτικός, γιατί αυτό που εμείς διερευνούμε περισσότερο είναι η ευθύνη των πολιτικών προσώπων. Η Επιτροπή αυτή πρέπει να έχει μία νηφαλιότητα. Βρίσκουμε τα στοιχεία τα οποία, συνδυαζόμενα μεταξύ τους, να δείξουν αν προκύψουν ενδείξεις. Δεν μπορούμε να πούμε ότι, π.χ., επειδή κάποιος που σήμερα είναι πρόεδρος κόμματος, επειδή στο παρελθόν είχε συναντηθεί με τον κ. Χριστοφοράκο, ενέχει κάποια υπαιτιότητα. Γιατί πολλοί δεν γνώριζαν τι δουλειά κάνει ο Χριστοφοράκος, ενώ εκείνος ήξερε ποιους να πλησιάζει με σκοπό το χρηματισμό ή τις δημόσιες σχέσεις.

Θα δοθεί παράταση;

Θα εξαρτηθεί από τα στοιχεία που θα έρθουν.

Μιλήσατε για εφτά υποθέσεις...

Αν η Επιτροπή δεν επιτελέσει το έργο της, το πολιτικό σύστημα, που βρίσκεται σε προβληματική κατάσταση, θα γίνει ακόμα πιο προβληματικό. Δεν υπάρχει προσπάθεια συγκάλυψης από καμία πλευρά, ούτε από την ΝΔ ούτε από το ΠΑΣΟΚ. Υπουργείο Πολιτισμού, Μεταφορών - Επικοινωνιών (ΟΣΕ, ΕΘΕΛ, ΗΛΠΑΠ), επίσης το υπουργείο Άμυνας, το οποίο είναι αδύνατο να ανοίξει αυτή τη στιγμή τα στοιχεία, γιατί είναι

«Υπάρχουν e-mail, συναντήσεις, ραντεβού. Το γεγονός όμως ότι είναι καταγεγραμμένα στο ημερολόγιο Χριστοφοράκου δεν σημαίνει ότι στοχοποιείται ο συγκεκριμένος πολιτικός, γιατί αυτό που εμείς διερευνούμε περισσότερο είναι η ευθύνη των πολιτικών προσώπων».

εξαιρετικά πολύπλοκα, εξετάζονται ήδη από τη Δικαιοσύνη. Αλλά σε περίπτωση που η Επιτροπή εμπλακεί και στις υποθέσεις του Άμυνας, αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορεί να γίνει σε τρεις μήνες ένα έργο που η Δικαιοσύνη δεν ολοκλήρωσε επί τριετήσια χρόνια. Επιστημαίνω την καθυστέρηση της Δικαιοσύνης, γιατί ο κωδικός «Ρόκος» ήταν γνωστός εδώ και χρόνια. Έπρεπε ήδη να έχει ελεγχθεί ακόμα νωρίτερα. Άργησε η Δικαιοσύνη. Για τον κ. Μαντέλη θα μπορούσε να είχε καλέσει τον κ. Τσουγκράνη. Γιατί, επίσης, δεν ορίστηκε από την αρχή εφέτης ανακριτής για μια τόσο σοβαρή υπόθεση;

Η Επιτροπή, σε ό,τι αφορά τα πολιτικά πρόσωπα, πέρα από τον κ. Μαντέλη, αν προκύψουν στοιχεία, μπορεί απλώς να τα επιπλήξει ή μπορεί να κάνει και κάτι

περισσότερο; Σας περιορίζει η νομοθεσία περί παραγραφής;

Η διαπόμπευση είναι ήδη σοβαρή επίπτωση. Η παραγραφή έχει τη δικλίδα του Συντάγματος. Δεν πρέπει να το ξεχνάμε, γιατί είναι ισχυρά θεσμικά κριτήρια που δεν μπορείς να αγνοήσεις. Το θέμα της παραγραφής δεν θα απασχολήσει την Επιτροπή, η οποία θα κάνει το καθήκον της. Θα αναδείξει όλα τα περιστατικά, όπου υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για πολιτικά πρόσωπα. Το θέμα της παραγραφής θα το αντιμετωπίσει η Ολομέλεια της Βουλής, όταν θα φτάσει το πόρισμα της Επιτροπής. Εμείς δεν θα πρέπει να υποκαταστήσουμε ούτε το νομικό κόσμο ούτε την επιστημονική επιτροπή της Βουλής ούτε τη συνταγματική διασταλτική ερμηνεία των παραγραφών. Δυστυχώς ισχύει ο νόμος του 2001. Όμως η εφαρμογή του θα αντιμετωπιστεί από την Ολομέλεια.

Το πόρισμα θα εξαχθεί με συναίνεση όλων;

Η όλη διαδικασία έχει αποδείξει ότι πάμε συναινετικά. Με τον ίδιο τρόπο συζητάμε για το πώς θα φτάσουμε στο πόρισμα. Δεν γνωρίζω αν θα περιοριστεί στη διαπίστωση που μας έχει αναθέσει το Κοινοβούλιο και αφορά την ουσία της συγκεκριμένης υπόθεσης. Ενδεχομένως κάποιες παρατάξεις να θέλουν να βάλουν μανδύα πολιτικής τοποθέτησης. Αυτό δεν το γνωρίζω προκαταβολικά. Πιστεύω ότι θα είναι κοινό το πόρισμα, αυτό λέει και ο όρκος μας.

Το «μαύρο» χρήμα είναι τεχνικά η εξαίρεση ή αποτελεί τον κανόνα;

Θεσμικά υπάρχουν νόμοι που προβλέπουν τις αξιόποινες πράξεις. Από και πέρα όταν διαχειρίζεσαι πολιτική εξουσία πρέπει να έχεις και το ήθος να περιχαράκωνεσαι από μόνος σου, να ξέρεις μέχρι πού θα φτάσεις κατά την άσκηση της εξουσίας αυτής. Αν υπάρχουν πολιτικοί που πίστεψαν στο εύκολο χρήμα και εκχώρησαν την πολιτική εξουσία αντί του εύκολου χρηματισμού αυτό μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε χώρα. Ίσως στη χώρα μας να μην υπήρχαν εκείνες οι δικλίδες της διαφάνειας από τότε

«Σε περίπτωση που η Επιτροπή εμπλακεί και στις υποθέσεις του Άμυνας, αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορεί να γίνει σε τρεισήμισι μήνες ένα έργο, που η Δικαιοσύνη δεν ολοκλήρωσε επί τρεισήμισι χρόνια».

που άρχισαν να γίνονται οι συμβάσεις. Όμως ο Χάρης Καστανίδης επιδίωξε να φέρει νόμο για διαφάνεια στις προγραμματικές συμβάσεις, πλην όμως δεν το πέτυχε. Δεν έχει η διαφθορά ούτε χρώμα ούτε πολιτική ταυτότητα, εξαρτάται από μας πού θέτεις το όριο όταν ασκείς δημόσια εξουσία και σου εμπιστεύεται ο Έλληνας φορολογούμενος την ίδια του τη ζωή. Αυτό είναι ένα μεγάλο πολιτικό ζήτημα.

Υπήρξε ένα πολιτικό σύστημα που με κάποιους –και όχι με το σύνολο– διαβρώθηκε, με συνέπεια να είμαστε βουλευτές λίγων μηνών και να ταυτοποιούνται στο πρόσωπά μας λέξεις όπως «κλέφτες», που υποδηλώνουν την οργή και την αγανάκτηση του κόσμου απέναντι σε ένα σύστημα το οποίο εμπιστεύτηκε. Αυτό είναι το μεγάλο έλλειμμα. Υπήρξε αδιαφάνεια για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα στην ιστορία, δεν υπήρξε λογοδοσία στο μέτρο που έπρεπε και δεν προσπάθησαν να διαφυλάξουν την περιουσία του Δημοσίου. Ο Έλληνας, βλέποντας και καθημερινά δελτία σκανδάλων που όζουν δύσσομα και καταστρέφουν την καθημερινότητά του, είναι κάτι που δεν μπορεί να το αντέξει. Δικαιολογώ τους πολίτες μας που θέλουν διαφάνεια και οφείλουμε να το κάνουμε με τη στάση ζωής μας κι εμείς οι ίδιοι. ■

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ

Τον κίνδυνο της μεθόδευσης σε ό,τι αφορά την ταυτοποίηση κωδικών με πρόσωπα επισημαίνει ο εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ και μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής της Siemens Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης, μιλώντας στα «Επίκαιρα». Ο κ. Αϊβαλιώτης επιβεβαιώνει ότι η Εξεταστική της Βουλής δεν έχει στα χέρια της ονόματα πολιτικών ή δημοσιογράφων που συνδέονται με διακίνηση «μαύρου» χρήματος. Ζητάει να κληθούν να καταθέσουν στην Επιτροπή οι πρώην πρωθυπουργοί Κ. Μητσotάκης και Κ. Σημίτης.

Τι έχει στείλει το ΣΔΟΕ στην Εξεταστική;

Στην Εξεταστική Επιτροπή δεν έχουμε καμία λίστα από την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων. Αντίθετα, έχουν γίνει επιλεκτικές διαρροές προς τα ΜΜΕ, για τις οποίες βέβαια δεν έχει εμπλοκή η Εξεταστική, αφού δεν έχει κανένα στοιχείο από τις έρευνες στη διάθεσή της. Εμείς πιέσαμε την ΥΕΕ εδώ και αρκετό καιρό να κάνουν έφοδο στα γραφεία της Siemens. Τώρα τα κρατάνε, με την

«Η Εξεταστική δεν έχει στα χέρια της ονόματα πολιτικών ή δημοσιογράφων»

πρόφαση ότι γίνεται επεξεργασία και ταυτοποιήσεις κωδικών. Ως εκ τούτου, φοβάμαι μήπως επιχειρηθεί μεθόδευση και υπάρξει αλλοίωση των στοιχείων.

Για τις εργασίες της Εξεταστικής;

Το πιο πιθανό είναι να δοθεί παράταση πέραν της 30ής Ιουνίου.

Σχετικά με τις καταθέσεις των πρώην πρωθυπουργών;

Από την Εξεταστική Επιτροπή θα κληθεί ο Κωνσταντίνος Μητσotάκης, αφού ολοκληρωθούν οι καταθέσεις των υπόλοιπων μαρτύρων. Επίσης, έχουμε καταθέσει αίτημα για την εξέταση του Κώστα Σημίτη με την ιδιότητα του μάρτυρα. Εί-

ναι κάτι για το οποίο έχουν συμφωνήσει όλοι και δεν βλέπω το λόγο να μην έρθει να καταθέσει.

Για το ιδιόχειρο σημείωμα του Μιχάλη Χριστοφοράκου, σύμφωνα με το οποίο χρηματίστηκε μέλος της προηγούμενης κυβέρνησης, τι έχετε να πείτε;

Είμαστε επιφυλακτικοί με αυτό, γιατί δεν έχει έρθει ακόμα στην Επιτροπή, προκειμένου να το παραδώσουμε σε κάποιο γραφολόγο για να αποδειχθεί η γνησιότητά του.

Για ό,τι ακούγεται σχετικά με παρακολουθήσεις των μελών της Εξεταστικής τι λέτε;

Έχω καταγγείλει ότι παρακολουθείται το τηλέφωνό μου εδώ και δύο μήνες. Το ίδιο έχουν καταγγείλει δύο ακόμα βουλευτές-μέλη της Εξεταστικής, ενώ ένας βουλευτής υποστηρίζει ότι τον παρακολουθήσαν και προσωπικά ύποπτοι με μηχανές.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ «ΙΕΡΑ» ΣΚΑΝΔΑΛΑ

Προανακριτική θα ζητήσουν ΠΑΣΟΚ, ΛΑΟΣ και ΣΥΡΙΖΑ για Δρυ, Φωτιάδη, Μπασιάκο, Δούκα, Κοντό και Βουλγαράκη

ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΔΟΛΛΑΡΗ

Την ώρα που τα συμπεράσματα της Εξεταστικής Επιτροπής μελετώνται, τις δικές τους απαντήσεις σε όσους τους εμπλέκουν στην υπόθεση Βατοπαιδίου δίνουν στα «Επίκαιρα» ο πρώην υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας και ο πρώην υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αλέξανδρος Κοντός. Ο κ. Δούκας μιλά για υψηλό ενδιαφέρον του τότε Πρωθυπουργικού Γραφείου σχετικά με την εξέλιξη της υπόθεση των ανταλλαγών ακινήτων Δημοσίου - Μονής Βατοπαιδίου, ενώ ο κ. Κοντός αναφέρεται στο ρόλο της πρώην διευθύντριας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης Σταματίνας Μαντέλη, χαρακτηρίζοντας ως «ψεύδη και συκοφαντίες» τα όσα υποστήριξε στην Εξεταστική Επιτροπή.

Η νέα κατάθεση και εν κατακλείδι η αλλαγή πλεύσης της διευθύντριας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης στη Διεύθυνση Πολιτικής Γης, η οποία εξαπέλυσε ευθείες βολές εναντίον υπουργών της κυβέρνησης της ΝΔ, στιγμάτισε τις εργασίες της δεύτερης Εξεταστικής Επιτρο-

πής για την υπόθεση. Σύμφωνα με τον Μανώλη Μπεντενιώτη, πρόεδρο της Επιτροπής, «βασικό στοιχείο της επιτυχημένης λειτουργίας της ήταν οι ομόφωνες αποφάσεις για όλα τα διαδικαστικά ζητήματα και τις κλήσεις των μαρτύρων που επέτυχε».

Από τα στοιχεία της Επιτροπής έχουν προκύψει τουλάχιστον δεκαεπτά νέα δεδομένα που στοιχειοθετούν το «ιερό σκάνδαλο», μεταξύ των οποίων και τα ακόλουθα:

- Η υπογραφή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Μπασιάκου και Δούκα, η οποία αποφασίζει και την ανταλλαγή της λίμνης, χωρίς αυτό να υπάρχει στη σχετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία αναφέρεται στην απόφαση.
- Η μη δημοσίευση στο ΦΕΚ της Υπουργικής Απόφασης Μπασιάκου, που σημαίνει, σύμφωνα με έγκυρους νομικούς κύκλους, κατάχρησή εξουσίας και παραβίαση καθήκοντος, πέραν του ότι η απόφαση χωρίς δημοσίευση δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.
- Το ποσό των 24.600 ευρώ της διαφοράς της αξίας ενός συμβολαίου των ανταλλαγών έπρεπε

να καταβληθεί από τη Μονή Βατοπαιδίου στο Δημόσιο, όμως δεν καταβλήθηκε. Η συμβολαιογράφος κυρία Αικατερίνη Πελέκη βεβαιώνει στο συμβόλαιο ότι «κατεβλήθησαν» ενώπιόν της και ο πρόεδρος της ΚΕΔ κ. Γκράτσιος κατέθεσε ότι χρήματα δεν κατεβλήθησαν.

- Ο τότε υφυπουργός Οικονομικών κ. Δούκας κατέθεσε εγγράφως για την τηλεφωνική επικοινωνία που είχε μαζί του ο διευθυντής του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού κ. Αγγέλου, ο οποίος, τον Ιούνιο του 2007, του ζήτησε να δοθεί προτεραιότητα στις διαδικασίες των γνωμοδοτήσεων.
- Ο κ. Αγγέλου, που δήλωσε στην Επιτροπή ότι δεν ήταν διευθυντής του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, αλλά απλά ένας συνεργάτης, κατέθεσε ότι τηλεφώνησε στον κ. Δούκα τον Ιούλιο μήνα και όχι τον Ιούνιο, για να τον ενημερώσει για την επιστολή διαμαρτυρίας των φορέων της Ξάνθης, που όμως δεν διαβιάστηκε από το Γραφείο του Πρωθυπουργού σε κανέναν αρμόδιο, προφανώς για να μην διαμορφωθεί κλίμα αντιρρήσεων για τις ανταλλαγές.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

«Το Μαξίμου πίεζε για προτεραιότητα, αρνήθηκα κάθε ανταλλαγή στους μοναχούς»

Όσον αφορά στην ενημέρωση του Πρωθυπουργικού Γραφείου από αρμόδιους φορείς, ο κύριος Πέτρος Δούκας λέει στα «Επίκαιρα» ότι «και η κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ γνώριζε όλες τις αποφάσεις της περιόδου 1999-2003 με τις οποίες δόθηκε όλη η περιοχή της Βιστονίδας. Το Μέγαρο Μαξίμου γνώριζε την πορεία της υπόθεσης, αφού τον Ιούνιο του 2004 μου τηλεφώνησε ο κ. Γιάννης Αγγέλου, διευθυντής του Γραφείου του Πρωθυπουργού, και μου ζήτησε να εξετάσω κατά προτεραιότητα την απόφασή του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων. Ήταν η πρώτη φορά που άκουγα για την υπόθεση αυτή και την ύπαρξη της συγκεκριμένης Μονής. Εξέλαβα το τηλεφώνημα αυτό όχι ως παρέμβαση, αλλά ως ενδιαφέρον για τη μη καθυστέρηση του κυβερνητικού έργου. Το θεώρησα ως μια από τις συνηθισμένες επικοινωνίες του Πρωθυπουργικού Γραφείου με τα γραφεία των υπουργών. Η υπόθεση ελέγχθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου και πράγματι δεν βρέθηκε οτιδήποτε που να μην ήταν σύμφωνο με τις ισχύουσες διατάξεις ή που να δημιουργεί οποιαδήποτε υποψία περί της «ηθικής» της πλεύρας. Να ξεκαθαρίσω ότι ουδέποτε μου ζητήθηκε – και ούτε θα μπορούσε να μου ζητηθεί – να κάνω κάτι παράνομο ή παραβατικό».

Η άρνηση του πρώην υφυπουργού να συναινέσει για ανταλλαγές ακινήτων ανάμεσα στο Δημόσιο και τη Μονή ήταν κατηγορηματική, όπως λέει ο ίδιος στα «Επίκαιρα»: «Όταν οι μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος με

επισκέφθηκαν το 2005 για να μου ζητήσουν να αγοράσει το υπουργείο Οικονομικών τα ακίνητα της Μονής Βιστονίδας, τους απάντησα πως ούτε είναι δουλειά μου να ανταλλάσω ακίνητα ούτε χρήματα έχει το Δημόσιο. Όταν μου ζήτησαν να συναινέσω στην ανταλλαγή εκτάσεων της Βιστονίδας με ακίνητα αρμοδιότητας του υπουργείου Οικονομικών, η άρνησή μου ήταν ευθεία, άμεση και κατηγορηματική. Τους απάντησα πως τέτοιες ανταλλαγές δεν είναι δουλειά του υπουργείου Οικονομικών. Και, φυσικά, δεν δέχτηκα να ανταλλαγεί κανένα ακίνητο αρμοδιότητας του υπουργείου Οικονομικών».

Σχετικά με την απόφαση που είχε υπογράψει ο πρώην υφυπουργός δηλώνει: «Η απόφαση

του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων που αποδέχτηκε τον Ιούνιο του 2004, τρεις μήνες αφού παρέλαβα υφυπουργός Οικονομικών, ήταν η τέταρτη κατά σειρά ομόφωνη γνωμοδότηση του μόνου ανώτατου θεσμικού οργάνου της Πολιτείας. Ήταν η «απάντηση» στην «αναπομπή» του θέματος που έγινε από προκάτοχό μου, τον τότε υφυπουργό του ΠΑΣΟΚ κ. Φωτιάδη. Σημειώστε πως ο κύριος Φωτιάδης «ανέπεμψε» την υπόθεση. Δεν απέρριψε ούτε ανακάλεσε τις προηγούμενες ομόφωνες γνωμοδοτήσεις που είχε αποδεχτεί, γιατί αυτό θα προκαλούσε αυθαίρετη ενέργεια. Ζήτησε νέα γνωμοδότηση από το αρμόδιο όργανο με βάση όλα τα μέχρι τότε στοιχεία».

Ο κ. Αγγέλου υποχρεώθηκε να καταθέσει και την επιστολή του νομάρχη Θεσσαλονίκης Παναγιώτη Ψωμιάδη, στην οποία ιδιοχείρως σημείωσε ότι «δεν χρήζει ενεργειών», παρότι σ' αυτή περιέχονται βαριές φράσεις για μεγάλο «ιερό» σκάνδαλο και μεθοδεύσεις για τις ανταλλαγές.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

«Ψεύδη και συκοφαντίες τα όσα είπε η Μαντέλη»

Ο κ. Αλέξανδρος Κοντός απαντά σε όσους του καταλογίζουν ότι εμπλέκεται στο μεγάλο αυτό σκάνδαλο: «Έχω επανειλημμένως τονίσει και δεν έχω διαψευστεί από κανένα αδιάσειστο στοιχείο ή μαρτυρία ότι δεν είχα καμία εμπλοκή σε αυτή την υπόθεση. Αυτό προέκυψε και από τις δύο Εξεταστικές Επιτροπές και επιβεβαιώνεται ότι ήμουν πάντα «πολέμιος» της Μονής, όπως και οι εκπρόσωποι της έχουν παραδεχτεί. Όπως, επίσης, έχω ενόρκως δηλώσει στις Εξεταστικές Επιτροπές ότι ποτέ δεν δέχτηκα πιέσεις ή παρααινέσεις να προχωρήσω σε οποιοσδήποτε ενέργειες που έχουν σχέση με την υπόθεση. Ούτε, βέβαια, έχω δώσει οποιαδήποτε προφορική ή έγγραφη εντολή προς κάθε κατεύθυνση, όπως και δεν έκανα καμία γνωμοδότηση που να έχει σχέση με την υπόθεση. Σε κάποιους όλα αυτά δεν αρκούν και ζητούν από εμένα να αποδείξω και ότι «Δεν είμαι ελέφαντας»».

Όσον αφορά στην κατάθεση της Σταματίνας Μαντέλη, που επί της ουσίας καίει και τον πρώην υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, ο κ. Κοντός δίνει τη δική του απάντηση: «Η κυρία Μαντέλη όχι μόνο ανασκεύασε την κατάθεσή της συγκριτικά με αυτά που κατέθεσε ενόρκως στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή, αλλά προχώρησε και σε μία σειρά από ασύστολα ψεύδη και συκοφαντίες που είναι ολοφάνερο πλέον ότι είχαν στόχο να ελαφρύνουν τη θέση της. Μην ξεχνάτε ότι αντιμετωπίζει κατηγορίες σε βαθμό κακουργήματος και ότι η κυβέρνηση για να την ωθήσει στην απαράδεκτη κατάθεσή της έφτασε σε σημείο θεσμικής εκτροπής. Είναι γνωστό πλέον ότι ο κύριος Καστανίδης έφερε νόμο στη Βουλή, ο οποίος ψηφίστηκε μία ημέρα πριν την απολογία της κυρίας Μαντέλη, το γνωστό πλέον «νόμο Μαντέλη», με βάση τον οποίο ελαφρύνεται σημαντικά η θέση της, εφόσον «καταδώσει» υπουργούς της προηγούμενης κυβέρνησης. Ποιος κατηγορούμενος, στη θέση της κυρίας Μαντέλη, δεν θα υπέκυπτε σε ένα τέτοιο δέλεαρ, που θα του εξασφάλιζε ευνοϊκότερη αντιμετώπιση από το νόμο και δεν θα έφτανε σε σημείο ψευδομαρτυρίας όπως έκανε εκείνη».

Σε ερώτηση του περιοδικού «Επίκαιρα» για το εάν ο πρώην υπουργός πιστεύει ότι θα αποδοθεί δικαιοσύνη μέσω της Εξεταστικής Επιτροπής απαντά: «Έχω εμπιστοσύνη στην ανεξάρτητη ελληνική δικαιοσύνη και πιστεύω ότι θα ανταποκριθεί με τον καλύτερο τρόπο στο καθήκον της».

Ευθύνες στις τράπεζες από την Επιτροπή

Τριάντα ένα συμβόλαια ανταλλαγών υπογράφηκαν μέσα σε δύο χρόνια, όταν σε άλλες περιπτώσεις ο οποιοσδήποτε πολίτης ή ένας δήμος για να ολοκληρώσει μια ανταλλαγή χρειάζεται κάποιες φορές έως και δέκα χρόνια! Η Επιτροπή εξέφρασε τη διαφωνία και την αγανάκτησή της για την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας, ακριβώς επειδή κρίθηκε ότι δεν διαφωτίστηκαν οι χιλιάδες διαδρομές του χρήματος σε εταιρείες με τις οποίες η Μονή είχε διάφορες συνεργασίες, από τη Θεσσαλονίκη μέχρι την Κύπρο, τις Παρθένες Νήσους, τη Σερβία, σε ένα «λαβύρινθο», βέβαια, σκόπιμων διαδικασιών.

Γι' αυτό και μένει να διερευμηθούν πολλά σκοτεινά σημεία, για τα δάνεια που έχουν δοθεί στη Μονή Βατοπαιδίου από τις Τράπεζες, κυρίως

την Εμπορική και τη Marfin, για τις αγορές μετοχών του ΟΤΕ με τα χρήματα του δανείου της Marfin, τη συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Marfin από το δάνειο της Marfin, αλλά και τις δανειοδοτήσεις των εταιρειών συναλλαγών, των εταιρειών του ομίλου Πάπιστας που είχαν στενή συνεργασία σε όλες αυτές τις δραστηριότητες της Μονής, και στις «περιέργες» αγοραπωλησίες ακινήτων με κέρδη εξωπραγματικά και ανεξήγητα.

Όπως αυτό που μένει να διερευνηθεί από την εφέτη ανακρίτρια,

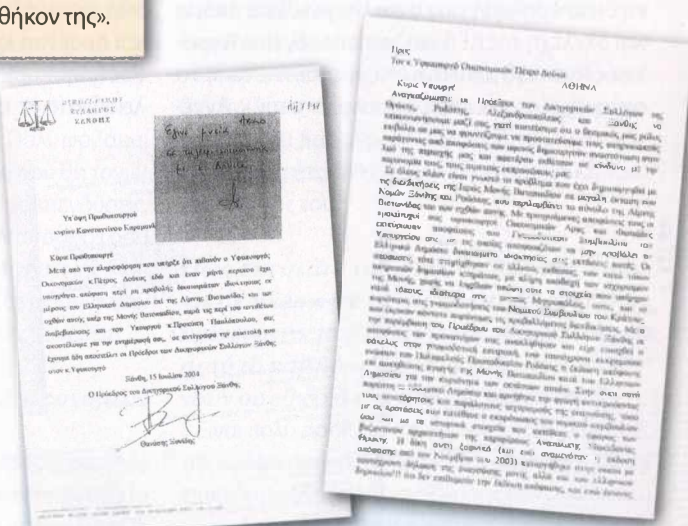
μετά τη διαβίβαση των πρακτικών της Επιτροπής, που ένας «επιχειρηματίας» κερδίζει περίπου 4-5 εκατομμύρια ευρώ από την αγορά και την πώληση την ίδια ημέρα, στην ίδια συμβολαιογράφο τριών ακινήτων, όταν μάλιστα την τιμή αγοράς τη γνωρίζει και αυτός που έρχεται να αγοράσει κατόπιν σε διπλάσια τιμή και όταν η πρώτη αγορά γίνεται με χρήματα του δεύτερου αγοραστή. Και, όπως φαίνεται, τα 4-5 εκατομμύρια ευρώ δεν έχουν μείνει στον «επιχειρηματία» των αγοραπωλησιών. Γι' αυτό και η περαιτέρω διερεύνηση του σκανδάλου κρίνεται από την Επιτροπή επιβεβλημένη.

Πολιτικές ευθύνες «βλέπει» το πόρισμα

Ο πρόεδρος της Επιτροπής Μανώλης Μπεντενιώτης επέμεινε μέχρι την τελευταία στιγμή για ένα ομόφωνο πόρισμα και γι' αυτό έγιναν και πολλές διαβουλεύσεις εκτός διαδικασιών της Επιτροπής. Βέβαια, δεν εκδόθηκε ομόφωνο πόρισμα, με τη στενή έννοια του όρου. Αλλωστε, το πόρισμα είναι ένα βέβαια, αυτό που εγκρίνεται από την πλειοψηφία.

Έτσι φαίνεται ότι καταλογίζονται πολιτικές ευθύνες στους Δρυ, Φωτιάδη, Μπασιάκο, Δούκα, Κοντό, Ρουσόπουλο, Βουλγαράκη βασικά, ενώ προτείνεται στη Βουλή και περαιτέρω διαδικασία «προκαταρκτικής εξέτασης», που σημαίνει αναζήτηση ποινικών ευθυνών, αφού το ζήτημα με τον Αγγέλου είναι αρμοδιότητα της ποινικής δικαιοσύνης και αναμένεται να κληθεί για κατάθεση.

Στα συμπεράσματα του πορίσματος από το ΠΑΣΟΚ, τον ΛΑΟΣ και τον ΣΥΡΙΖΑ επισημαίνεται ότι ο κ. Ρουσόπουλος προσπάθησε να πείσει πως δεν ήταν αυτός ο εγκέφαλος και ο κεντρικός συντονιστής της υπόθεσης, αιτιολογώντας

Η «επίμαχη» επιστολή διαμαρτυρίας των φορέων της Ξάνθης, για την οποία έγινε μνεία σε τηλεφωνική επικοινωνία του Γιάννη Αγγέλου με τον Πέτρο Δούκα και δεν διαβιάστηκε από το Γραφείο του Πρωθυπουργού σε κανέναν αρμόδιο...

Ο πρόεδρος της Επιτροπής Μανώλης Μπεντενιώτης επέμεινε μέχρι την τελευταία στιγμή για ένα ομόφωνο πόρισμα.

ότι οι σχέσεις του με τους πρωταγωνιστές του σκανδάλου μοναχούς Εφραίμ και Αρσένιο ήταν «πνευματικές». Όμως δεν έπεισε για τη συνάντησή της Επιτροπής των φορέων στο γραφείο του στην οδό Ζαλοκώστα μαζί του, παρουσία του αρμόδιου υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κοντού, και για το τηλεφώνημα αργότερα στον αρμόδιο υπουργό κ. Μπασιάκο. Άλλωστε, μετά από αυτή τη συνάντηση και μετά αυτό το κρίσιμο τηλεφώνημα, άρχισαν όλα να «τρέχουν» για τη διεκπεραίωση των ανταλλαγών. Ενώ ακόμα και στελέχη της ΚΕΔ και του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης μιλούσαν στις καταθέσεις τους ότι οι μοναχοί στον κ. Ρουσόπουλο και στον κ. Αγγέ-

λου αναφέρονταν όταν είχαν κάποιες δυσκολίες στις διαδικασίες που ακολουθούσαν.

Κατηγορίες

Παράλληλα, η τακτική ανακρίτρια εφέτης κυρία Καλού έχει απαγγείλει κατηγορίες σε βαθμό κακουργήματος σε μια σειρά στελεχών του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, ενώ έχουν ήδη καταδικαστεί οι μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος και η πρόεδρος του Πρωτοδικείου Ροδόπης κυρία Ψάλτη από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο σε 15μηνη φυλάκιση με αναστολή και αναμένονται οι περαιτέρω ποινικές διώξεις και γι' αυτούς.

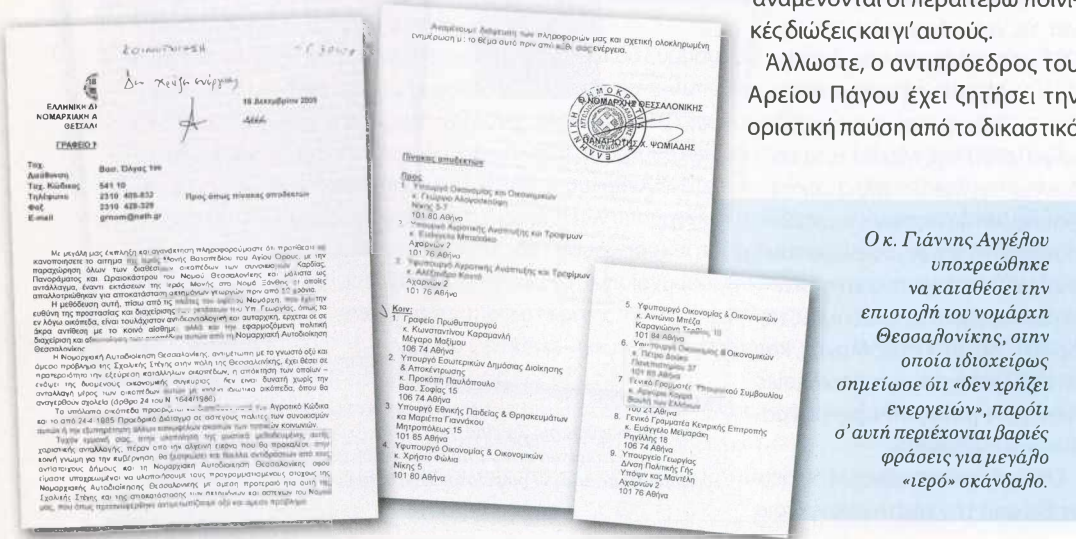
Άλλωστε, ο αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου έχει ζητήσει την οριστική παύση από το δικαστικό

σώμα της εφέτη Αιγαίου κυρίας Ψάλτη, ακριβώς για τις παραβιάσεις κανόνων δικαίου, σε σχέση με τη καθυστέρηση έκδοσης της πρωτόδικης απόφασης για την κυριότητα της λίμνης.

Εμπλοκή Κιλιτίδη

Την ώρα που έκλεινε το τεύχος προέκυψε μια αιφνίδια εξέλιξη στην υπόθεση του Βατοπαιδίου. Η ειδική ανακρίτρια κυρία Καλού με έγγραφό της απέστειλε στην επιτροπή που διενεργεί την Εξεταστική και αναφέρεται στον πρώην υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κώστα Κιλιτίδη, αφού, όπως υποστηρίζει μέσω της δικογραφίας, προκύπτουν ποινικές ευθύνες για το βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας. Φαίνεται, μέσω της δικογραφίας, ο κ. Κιλιτίδης να έχει κάνει αποδεκτή τη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους όπως αυτό ερμήνευσε και γνωμοδότησε για το χαρκτηρά δάσους ή δασικής περιοχής στην Ουρανούπολη Χαλκιδικής κατά το έτος 2008 που με τον αποχαρκτηρισμό η Μονή προχώρησε στην ανταλλαγή γης. Μετά την εξέλιξη αυτή ο κ. Κιλιτίδης ζήτησε από μόνος του να εξεταστεί, χθες Τετάρτη, και υπερασπιζόμενος τη μη εμπλοκή του σ' αυτή την υπόθεση δήλωσε με κατηγορηματικό τρόπο ότι δεν προχώρησε σε καμία διοικητική πράξη γιατί η αρμοδιότητά του περιοριζόταν μόνο ως προϊστάμενος της δασικής υπηρεσίας. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της επιτροπής κ. Μ. Μπεντενιώτη το πόρισμα θα είναι έτοιμο και θα δοθεί στη δημοσιότητα Δευτέρα το απόγευμα. ■

Ο κ. Γιάννης Αγγέλλου υποχρεώθηκε να καταθέσει την επιστολή του νομάρχη Θεσσαλονίκης, στην οποία ιδιοχειρώς σημείωσε ότι «δεν χρήζει ενεργειών», παρότι σ' αυτή περιέχονταν βαριές φράσεις για μεγάλο «ιερό» σκάνδαλο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

«Δεν πρέπει να υπάρξει παραγραφή πολιτικών αδικημάτων»

ΣΤΗΝ ΑΝΝΑ ΔΟΛΛΑΡΗ

Ο πρώην υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αλέξανδρος Κοντός στηλιτεύει την πολιτική της κυβέρνησης όσον αφορά στη διαχείριση της οικονομικής κρίσης και εκφράζει την ανησυχία του για ενδεχόμενη παρατεταμένη ύφεση με απρόβλεπτες συνέπειες. Ρίχνει ευθύνες στο ΠΑΣΟΚ για την αντιπολιτευτική και «λαϊκίζουσα» γραμμή που ακολούθησε όταν ο Κώστας Καραμανλής είχε προσπαθήσει να εφαρμόσει τα οικονομικά μέτρα που είχε εξαγγείλει πριν την εκλογή του. Δηλώνει εξοργισμένος με όλους τους πολιτικούς που «πλούτισαν» εις βάρος του ελληνικού λαού και του Ελληνικού Δημοσίου και εκφράζει την απόλυτη αντίθεσή του με την παραγραφή αδικημάτων πολιτικών, ενώ σχολιάζει θετικά την ανάκαμψη της ΝΔ και τη σταθερή προσπάθειά της να παίξει και πάλι σημαντικό ρόλο.

Πώς είδατε τους χειρισμούς της κυβέρνησης όσον αφορά στη διαχείριση της οικονομικής κρίσης και τι διαβλέπετε για τη χώρα μας από δω και στο εξής σε οικονομικό επίπεδο;

Η κυβέρνηση έκανε τέσσερα τραγικά λάθη στη μέχρι τώρα οικονομική πολιτική της και αυτό, δυστυχώς, έχει οδηγήσει τη χώρα σε δεινή θέση. Πρώτον, άφησε μετά τις εκλογές να χαθεί πολύτιμος χρόνος, καθυστερώντας σημαντικά να πάρει μέτρα περιορισμού των δημοσίων δαπανών. Δεύτερον, κατήργησε νόμους που τους προηγούμενους μήνες είχε ψηφίσει η Νέα Δημοκρατία για τη αύξηση των εσόδων, όπως ο νόμος για τους ημιυπαίθριους, για να τους επαναφέρει πολλούς μήνες αργότερα. Τρίτον, κατέβαλε κάθε προσπάθεια να δυσφημίσει την ελληνική οικονομία, διατυμπανίζοντας σε διεθνές επίπεδο ότι οδεύουμε προς χρεοκοπία και παρομοιάζοντας την πορεία της οικονομίας μας με τον «Τιτανικό», με αποτέλεσμα να ανέβει κατακόρυφα το κόστος δανεισμού μας από τις διεθνείς χρηματαγορές και, τέταρτον, κατήργησε κάθε νόμο που έχει σχέση με την ανάπτυξη, με επενδύσεις, με απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να οδηγηθεί η χώρα στο μηχανισμό στήριξης της ΕΕ και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και να πάρει τα πιο σκληρά και αντιλαϊκά μέτρα που έχει πάρει κυβέρνηση μετά τη Μεταπολίτευση. Πολύ φοβάμαι ότι εάν άμεσα δεν ληφθούν μέτρα που θα τονώσουν την πραγματική οικονομία, τις επενδύσεις, τις εξαγωγές και θα ενισχύσουν την απορρόφηση του ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, η οικονομία θα οδηγηθεί σε φάση παρατεταμένης ύφεσης, με απρόβλεπτες συνέπειες.

Έχει ευθύνες και η ΝΔ για το οικονομικό οξέισμα της Ελλάδας;

Όταν η Νέα Δημοκρατία ήταν κυβέρνηση πήρε εγκαίρως σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης και ζήτησε συναίνεση από το ΠΑΣΟΚ προκειμένου να πάρει και πρόσθετα μέτρα. Δυστυχώς, συνάντησε στείρα άρνηση και εκρήξεις λαϊκισμού, όπως συνέβη, για παράδειγμα, στο πρόγραμμα διασφάλισης της ρευστότητας στις

ελληνικές τράπεζες, το οποίο επέκρινε με σφοδρότητα το ΠΑΣΟΚ όταν ήταν στα έδρανα της αντιπολίτευσης, για να το αξιοποιήσει όμως όταν έγινε κυβέρνηση. Πιστεύω ότι, εάν είχε αφηθεί ο Κώστας Καραμανλής να πάρει τα μέτρα που εξήγγειλε προεκλογικά, τα μέτρα θα ήταν λιγότερο επώδυνα για τους πολίτες και η Ελλάδα δεν θα είχε βρεθεί στο έλεος των κερδοσκόπων.

Με «εφαπτήριο» τις αποκαλυπτικές δηλώσεις του Τάσου Μανιέλη, πώς αισθάνεστε σχετικά με όλες τις πρόσφατες αποκαλύψεις για ποδηγητές και από τα δύο μεγάλα κόμματα που έχουν πλουτίσει ή εμπλέκονται σε τεράστια σκάνδαλα, όπως αυτό της Siemens;

Με εξοργίζει το γεγονός ότι κάποιοι πολιτικοί χρησιμοποίησαν τη θέση που τους εμπιστεύτηκε ο λαός προκειμένου να αποκομίσουν μεγάλα οικονομικά οφέλη. Είμαι ο πρώτος από τους 300 βουλευτές ο οποίος, προσπαθώντας να απαντήσει στο κλίμα απαξίωσης που τείνει να δημιουργηθεί για την πολιτική ζωή του τόπου εξαιτίας τέτοιων κρουσμάτων, πήρα την πρωτοβουλία να ζητήσω από ορκωτούς λογιστές να ελέγξουν όλες τις μεταβολές της οικογενειακής περιουσιακής μου κατάστασης, από τη στιγμή που εκλέχθηκα για πρώτη φορά βουλευτής έως σήμερα. Ίσως αυτός να είναι ένας τρόπος αυτοπροστασίας απέναντι σε αυτό το κλίμα γενικευμένης απαξίωσης, αλλά και ένας τρόπος για να ξεκαθαρίσει επιτέλους το πολιτικό τοπίο από ανθρώπους που δεν τίμησαν την εμπιστοσύνη των πολιτών.

Θεωρείτε ότι, βάσει της υπάρχουσας νομοθεσίας, έχουν παραγραφεί τα αδικήματα ποδηγητών που σχετίζονται με την υπόθεση Βατοπαιδίου;

Θεωρώ ότι και οι πολιτικοί θα πρέπει να κρίνονται όπως όλοι οι πολίτες και ότι δεν πρέπει να υπάρχει παραγραφή αποδεδειγμένων αδικημάτων στα οποία υπέπεσαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

Πώς εκτιμάτε την κατάσταση στη Θράκη σε σχέση με τις μειονότητες και πώς κρίνετε την πορεία της κυβέρνησης σε αυτό το κομμάτι; Ποιοι κίνδυνοι εγκυμονούν σε εθνικό και κοινωνικό επίπεδο;

Είναι πολύ προβληματισμένος από τις κινήσεις της κυβέρνησης στα θέματα της Θράκης, τόσο σε επίπεδο μειονοτικής εκπαίδευσης από αυτά που η κυρία Δραγώνα κατά καιρούς ανακοινώνει, όσο και από το γεγονός ότι το τουρκικό προξενείο της Κομοτηνής αποκάλυπτα προχωρεί σε παρεμβάσεις που έχουν σχέση με την αύξηση της επιρροής του στη μουσουλμανική μειονότητα της περιοχής. ■

Μαρία Δαμανιάκη

Πόσο κοντά
στην κατάρρευση
της χώρας είμαστε;

ΣΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟ Θ. ΓΙΑΚΟΥΜΗ

«Σκούρες» βλέπει τις προϋποθέσεις ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας η Ελληνίδα επίτροπος Μαρία Δαμανιάκη και, όπως αναφέρει στα «Επικάαιρα», δεν μπορεί να απαντήσει με ένα «Ναι» στο ερώτημα εάν τελικά τα καταφέρουμε ως χώρα να βγούμε από τα αδιέξοδα.

Η κυρία Δαμανιάκη αναφέρει χωρίς περιστροφές την ωμή πραγματικότητα: η κατάρρευση δεν είναι δύσκολη, αλλά το ζητούμενο είναι η ανάκαμψη. Οι αγορές όμως θα παραμείνουν εχθρικές απέναντί μας για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η Μαρία του Πολυτεχνείου και η Μαρία του Κολεγίου των Επιτρόπων αποφεύγει να εκφράσει την άποψή της για το εάν θα μπορούσαν να συνυπάρξουν κυβερνήσεις συνεργασίας – «τις σκέψεις μου προτιμώ να τις κρατώ για τον εαυτό μου στην παρούσα φάση» αναφέρει χαρακτηριστικά – ενώ για το αν πρέπει ο πρωθυπουργός να κάνει... λίφτινγκ στην κυβέρνησή του, πάλι αρνείται να απαντήσει, γιατί ο ρόλος της είναι τέτοιος που δεν της επιτρέπεται.

Όσον αφορά στα σκάνδαλα με της Siemens και τα όσα έρχονται καθημερινά πλέον στην επικαιρότητα, η Ελληνίδα επίτροπος σημειώνει ότι τα ελληνικά κόμματα θα κληθούν να πληρώσουν το λογαριασμό για ό,τι εξέθρεψαν στους κόλπους τους αλλά αυτό δεν αρκεί, όπως τονίζει με έμφαση.

Κυρία Δαμανιάκη, είστε η Ελληνίδα επίτροπος για θέματα Θαλάσσιας Πολιτικής και Αθιείας. Θα ήθελα να μου πείτε από τη μέχρι τώρα παραμονή σας στην Κομισιόν πώς μας βλέπουν οι Ευρωπαίοι; Ως χώρα είμαστε το «μαύρο πρόβατο» στην Κομισιόν;

Η εικόνα της χώρας είναι πράγματι πολύ κακή. Όχι μόνο στην Επιτροπή, αλλά και στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο. Το πιο σημαντικό είναι όμως πως αρνητικά μας βλέπει μεγάλη μερίδα της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Στα μάτια τους η Ελλάδα είναι μια χώρα υπερχρεωμένη, που έζησε για πολλά χρόνια πάνω από τις δυνατότητές της και επιπλέον – και το πιο σοβαρό – για να το επιτύχει «μαγείρεψε» τα στατιστικά στοιχεία με σκοπό να εξαπατήσει τους εταίρους της. Το ακόμα χειρότερο είναι πως όλα αυτά έχουν βάση. Δεν οφείλονται μόνο στην αδικαιολόγητη προκατάληψη ορισμένων – που και αυτή βεβαίως κάποιες φορές υπάρχει, – οφείλονται στα λάθη μας. Έτσι ή αλλιώς, τα περιώνυμα «Greek statistics» έχουν περάσει πλέον στο διεθνές λεξιλόγιο ως συνώνυμα της αναξιπιστίας. Το

κλίμα που αντιμετωπίζουμε είναι, λοιπόν, ψυχρό και βαρύ. Χρειάζεται να καταβάλουμε διπλή και τριπλή προσπάθεια για να πείσουμε, κάποιες φορές ακόμη και για τα αυτονόητα.

Σας έχει πει ο πρόεδρος Μπαρόζο τι έχει γίνει τεχνικά με την Εθιλάδα την περίοδο Καραμανλή ως προς τις αλχημείες των οικονομικών στοιχείων για το έλλειμμα;

Ο πρόεδρος Μπαρόζο έχει και δημοσίως δηλώσει εδώ και μήνες πως η Ελλάδα το προηγούμενο διάστημα βαρύνεται με τραγικό εκτροχιασμό του δημοσίου χρέους και των ελλειμμάτων, αλλά και για την παροχή οικονομικών στοιχείων προς την Κομισιόν που δεν είχαν καμία σχέση με την πραγματικότητα. Δεν χρειάζονται νομίζω περισσότερα για να βγάλουν όλοι και όλες τα συμπεράσματά τους. Αυτά όμως έχουν περάσει. Τώρα συζητούμε στο Κολέγιο των Επιτρόπων – σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση – ποια είναι η διέξοδος. Όλοι έχουμε αντιληφθεί πλέον ότι αυτό που ξεκίνησε ως κρίση της Ελλάδας εξελίχθηκε σε κρίση του ευρώ. Προσπαθούμε να μην εξελιχθεί σε ευρωπαϊκή κρίση, παίρνοντας μέτρα οικονομικής σταθεροποίησης και κοινής εποπτείας των αγορών. Προσπαθούμε

«Όλα δείχνουν πως τα πράγματα έχουν μπει σε έναν καλό, διαφορετικό δρόμο. Η μάχη όμως θα είναι σκληρή, διαρκής και επίμονη. Κι αυτό γιατί δεν είναι μόνο μάχη για τα ελλείμματα».

να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις ανάπτυξης απέναντι στη φτώχεια και την ανεργία. Είναι η δυσκολότερη περίοδος για την Ευρώπη εδώ και δεκαετίες.

Θα τα καταφέρουμε ως χώρα να βγούμε από το τούνελ του οικονομικού αδιέξοδου;

Θα ήμουν ειλικρινά πολύ ευτυχής εάν μπορούσα να σας απαντήσω κατηγορηματικά με ένα απλό «Ναι». Δεν θα ήμουν όμως ειλικρινής. Αυτό που μπορώ να πω είναι πως τώρα μπορούμε βάσιμα να ελπίζουμε. Όλα δείχνουν πως τα πράγματα έχουν μπει σε έναν καλό, διαφορετικό δρόμο. Η μάχη όμως θα είναι σκληρή, διαρκής

και επίμονη. Κι αυτό γιατί δεν είναι μόνο μάχη για τα ελλείμματα. Είναι μάχη ενάντια σε μια κουλτούρα σπατάλης, εύκολου δανεισμού και ανοχής απέναντι στην απάτη και τη διαφθορά. Με πρώτη ευθύνη των πολιτικών, αλλά και όλων των πολιτών. Τώρα πια ευτυχώς τα έχουμε βάλει με τον κακό εαυτό μας. Θα το αντέξουμε; Πρέπει, γιατί δεν έχουμε περιθώρια. Δεν θα μας χαριστεί τίποτα.

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις να καταρρεύσουμε ως χώρα και ποιες να πετύχουμε τους στόχους μας;

Κοιτάξτε, η κατάρρευση δεν είναι δύσκολη. Δεν έχει προϋποθέσεις.

Αρκεί να ακολουθήσουμε την πατατημένη. Αρκεί να μην κάνουμε τίποτα. Το ζητούμενο όμως είναι η ανάκαμψη. Ο μόνος δρόμος, λοιπόν, που έχουμε μπροστά μας είναι η προσπάθεια να αναστηλώσουμε το σπίτι μας. Όχι ένα δωμάτιο, αλλά όλα τα δωμάτια. Στην ουσία να το ξαναχτίσουμε, με ευρωπαϊκές στέρες προδιαγραφές και τηρώντας στο ακέραιο όλες τις δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει έναντι των εταίρων μας. Οι ταλαντεύσεις για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης είναι επιζήμιες. Οι αγορές θα παραμείνουν εχθρικές για μεγάλο διάστημα. Δεν έχει νόημα να επιχειρήσουμε να ξεγελάσουμε κανέναν.

«Όλα τα ελληνικά κόμματα, ούτως ή άλλως, θα κληθούν να πληρώσουν το λογαριασμό για ό,τι έχουν εκθρέψει στους κόλπους τους».

“Ετοι ή αλλιώς, τα περιώνυμα “Greek statistics” έχουν περάσει πλέον στο διεθνές λεξιλόγιο ως συνώνυμα της αναξιπιστίας».

Πρόκειται για τιτάνια προσπάθεια, σε μια πολύ δύσκολη εποχή για όλη την Ευρώπη. Βλέπετε πόσες χώρες της Ευρωζώνης σήμερα παίρνουν όχι μόνο διορθωτικά, αλλά προληπτικά μέτρα; Η καταιγίδα συνεχίζεται. Ακόμη κι αν εμείς κάνουμε τα καλύτερα, σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία δεν εξαρτώνται όλα από τις δικές μας κινήσεις. Σήμερα η ευρωπαϊκή ανάπτυξη δεν είναι δεδομένη. Δεν υπάρχει όμως άλλος δρόμος διεξόδου. Κάθε άλλη επιλογή θα αποβεί μοιραία και κάθε καθυστέρηση θα χρεωθεί υπερπολλαπλάσια σε μας και στα παιδιά μας.

Οι Ευρωπαίοι πώς κρίνουν την κυβέρνηση Παπανδρέου;
Εκτιμούν την προσπάθεια που

γίνεται και αντιλαμβάνονται τις δυσκολίες που αυτή η κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίσει. Ζητούν όμως σοβαρότητα και κυρίως συνέπεια σε όσα συμφωνούνται. Ελπίζουν ότι θα είμαστε συνεπείς και θα τα καταφέρουμε, γιατί αυτό αφορά και τις δικές τους οικονομίες. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός έχει μεγάλο κύρος και απολαμβάνει γενικής εκτίμησης στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο. Έχω προσωπική εμπειρία του γεγονότος. Ο Παπανδρέου συνέβαλε προσωπικά και καθοριστικά στη θετική έκβαση των διαπραγματεύσεων με τα ευρωπαϊκά όργανα για την ενεργοποίηση της στήριξης προς την Ελλάδα, που δεν ήταν αυτονόητη ούτε δεδομένη.

Πιστεύετε ότι χρειάζεται κυβερνητικό... σίφτινγκ;
Δεν μου πέφτει κανένας λόγος γι' αυτό.

Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να πληρώσει τις αμαρτίες του παρελθόντος με πρόσωπα που έχουν προκαλέσει την κοινή γνώμη είτε για απότομο πληντισμό είτε για αδιαφανείς υποθέσεις στις οποίες ενεπλάκησαν;

Το πολιτικό σύστημα, όλα τα ελληνικά κόμματα, ούτως ή άλλως θα κληθούν να πληρώσουν το λογαριασμό για ό,τι έχουν εκθρέψει στους κόλπους τους. Έτσι συμβαίνει στις δημοκρατίες και ευτυχώς. Πολύ φοβούμαι όμως πως στο σημείο που έχουμε φτάσει αυτό δεν αρκεί. Η λαϊκή αγανάκτηση έχει απογειωθεί και όχι άδικα. Υπάρχει ένα κλίμα γενικής απαξίωσης των πάντων που δεν προοιωνίζεται τίποτα καλό. Χωρίς βαθιές τομές και ουσιαστικές ανατροπές για τις οποίες έχουμε ευθύνη όλοι ανεξαιρέτως και κατ' αναλογία, η ανάκτηση της αξιοπιστίας του πολιτικού κόσμου δεν φαίνεται ούτε πιθανή ούτε καν ορατή.

Η... ανθρωποφαγία πού μπορεί να οδηγήσει το πολιτικό σύστημα;

Το πολιτικό σύστημα στα αζήτητα και την κοινωνία σε μια άνευ προηγουμένου βαρβαρότητα.

Υπάρχουν προϋποθέσεις για κυβέρνηση συνεργασίας με άλλα κόμματα εκτός ΠΑΣΟΚ;

Πολιτικές απόψεις είχα και έχω. Οι θέσεις μου γι' αυτό το θέμα είναι γνωστές. Στην παρούσα φάση οφείλω να τις κρατώ για τον εαυτό μου. Η υποχρέωση να εκπροσωπήσω την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι από μόνη της πολύ βαριά.

Η Μαρία του Ποδηλατικού και η Μαρία της Κομισιόν. Ποιες διαφορές έχουν, τι έχει αβιάξει;

Είναι το ίδιο πρόσωπο σε πολύ διαφορετικές εποχές, με πολλά χρόνια στην πλάτη και ό,τι αυτό συνεπάγεται. Θέλω όμως να πιστεύω –και πάντως προσπαθώ– ότι έχω την ίδια ψυχή και να διατηρώ ανάλογη μαχητικότητα για να πάμε μπροστά, έστω ένα βήμα. ■

Η δικαιοδογημένη και επικίνδυνη οργή

Ο Simon Schama είναι από τους πιο γνωστούς ιστορικούς και σχολιαστές (κλασικό είναι το βιβλίο του για τη Γαλλική Επανάσταση, *Citizens*). Πρόσφατα, σε άρθρο του στους *Financial Times* έγραφε για έναν κόσμο που ισορροπεί πάνω στην άβυσσο μιας «νέας εποχής οργής». Θυμίζοντάς μας έτσι πως η οργή για τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης και των σκληρών μέτρων λιτότητας δεν αφορά μόνο τη χώρα μας. Ορθά τονίζει πως υπάρχει συχνά ένα κενό χρόνου μεταξύ της «αρχής των οικονομικών αναταράξεων και της συσσώρευσης κοινωνικής οργής». Έχει επίσης δίκαιο ότι σε κάποιες χώρες –ανάμεσα στις οποίες δεν είναι η δική μας– εμφανίζονται ίχνη οικονομικής ανάκαμψης που όμως δεν επηρεάζουν τις εντυπώσεις της κοινής γνώμης. Αυτή παραμένει απασιόδοξη, τρομαγμένη και οργισμένη, καθώς οι προγενέστερες προσδοκίες για καλύτερο βιοτικό επίπεδο έχουν εξανεμιστεί.

Στην Ελλάδα σωρεύονται μαύρα σύννεφα. Η πραγματική οικονομία συρρικνώνεται. Η οργή στρέφεται κατά όλων των κομμάτων και πολιτικών που διαχειρίστηκαν την οικονομική τύχη του τόπου για δεκαετίες. Τα μεγάλα και τα μικρά κόμματα έχουν ξεπεραστεί από τις εξελίξεις και λίγα πολιτικά πρόσωπα εξαιρούνται της φθοράς. Ταυτόχρονα, η οργή πολλαπλασιάζεται από την έκταση της διαφθοράς και του παράνομου πλουτισμού κάποιων μέσα από πολλά σκάνδαλα με χαρακτηριστικό αυτό της

Siemens. Οι δύο προηγούμενοι πρωθυπουργοί, άνθρωποι έντιμοι, με ευρεία απήχηση την περίοδο της ακμής τους, αποδείχθηκαν, για διάφορους λόγους, αδύναμοι στο να ελέγξουν το κομματικό και στελεχιακό τους πλαίσιο που ήταν ο κύριος εκτροφέας της διαφθοράς. Τόσο οι ίδιοι, όσο και οι προκατόχοί τους απέτυχαν στο να κάνουν τις αναγκαίες τομές που θα λειτουργούσαν σήμερα ως ανάχωμα στις χειρότερες συνέπειες της κρίσης.

Φυσικά η οργή αυτή, όσο και να είναι δικαιοδογημένη, δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος σε ώρες κρίσης. Σε τέτοιες ώρες απαιτείται νηφαλιότητα στην κοινή γνώμη και απουσία λαϊκισμού στο χώρο της πολιτικής. Ειδικά οι πολιτικοί θα

“**Αν υπάρχει κάποια ελπίδα, καθώς οι περισσότερες πολιτικές ηγεσίες ήδη ξεπερνούν το χειρότερο εαυτό τους, τούτη αφορά την αυτοσυγκράτηση και το ρεαλισμό της οργισμένης κοινής γνώμης.**”

έπρεπε να επιδείξουν το μέγιστο βαθμό συναίνεσης, σοβαρότητας και υπευθυνότητας, για να διαχειριστούν την οργή αυτή, αντί να προσπαθούν να την εκμεταλλευτούν για να ωφεληθούν πρόσκαιρα, έστω και πάνω από οικονομικά και κοινωνικά χαλάσματα. Βεβαίως, μια παρόμοια προσμονή από ένα άρρωστο κομματικό σύστημα θα ήταν εξωπραγματική. Στις ώρες της κρίσης, οι κομματικές και πολιτικές παθογένειες δεν περιορίζονται. Πολλαπλασιάζονται. Χαρακτηριστική είναι εδώ η άφρων πρόταση για κλήτευση του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη που ουδέν έχει να προσφέρει στο βωμό της διαφάνειας. Πέραν ενός φθηνού πυροτεχνήματος.

Αν υπάρχει πάντως κάποια ελπίδα, καθώς οι περισσότερες πολιτικές ηγεσίες ήδη ξεπερνούν το χειρότερο εαυτό τους, τούτη αφορά την αυτοσυγκράτηση και στο ρεαλισμό της οργισμένης κοινής γνώμης. Για τους ψηφοφόρους, οι υπεύθυνοι της κρίσης βρίσκονται εντός των τειχών. Δεν φταίνε για την παρακμή της χώρας ούτε η ΕΕ ούτε το ΔΝΤ ούτε οι «κακοί ξένοι». Αλλά οι ανεπαρκείς εγχώριοι πολιτικοί και το κύκλωμά τους. Ενώ υπάρχει συναίσθηση ότι η κυβέρνηση, με όλες τις αδυναμίες της, παίρνει τα αναγκαία μέτρα για να αποτραπεί η καταστροφή. Τούτο όμως ισχύει για την ώρα. Τι θα συμβεί όμως αν η οργή, με τη βοήθεια των ίδιων των λαϊκιστών πολιτικών, καταστεί ανεξέλεγκτη, και εντέλει καταστροφική για τον τόπο;

Αναλύσεις του γράφοντος στο www.iohnloulis.gr. ■

Συνέδριο ΣΥΝΟΧΗΣ

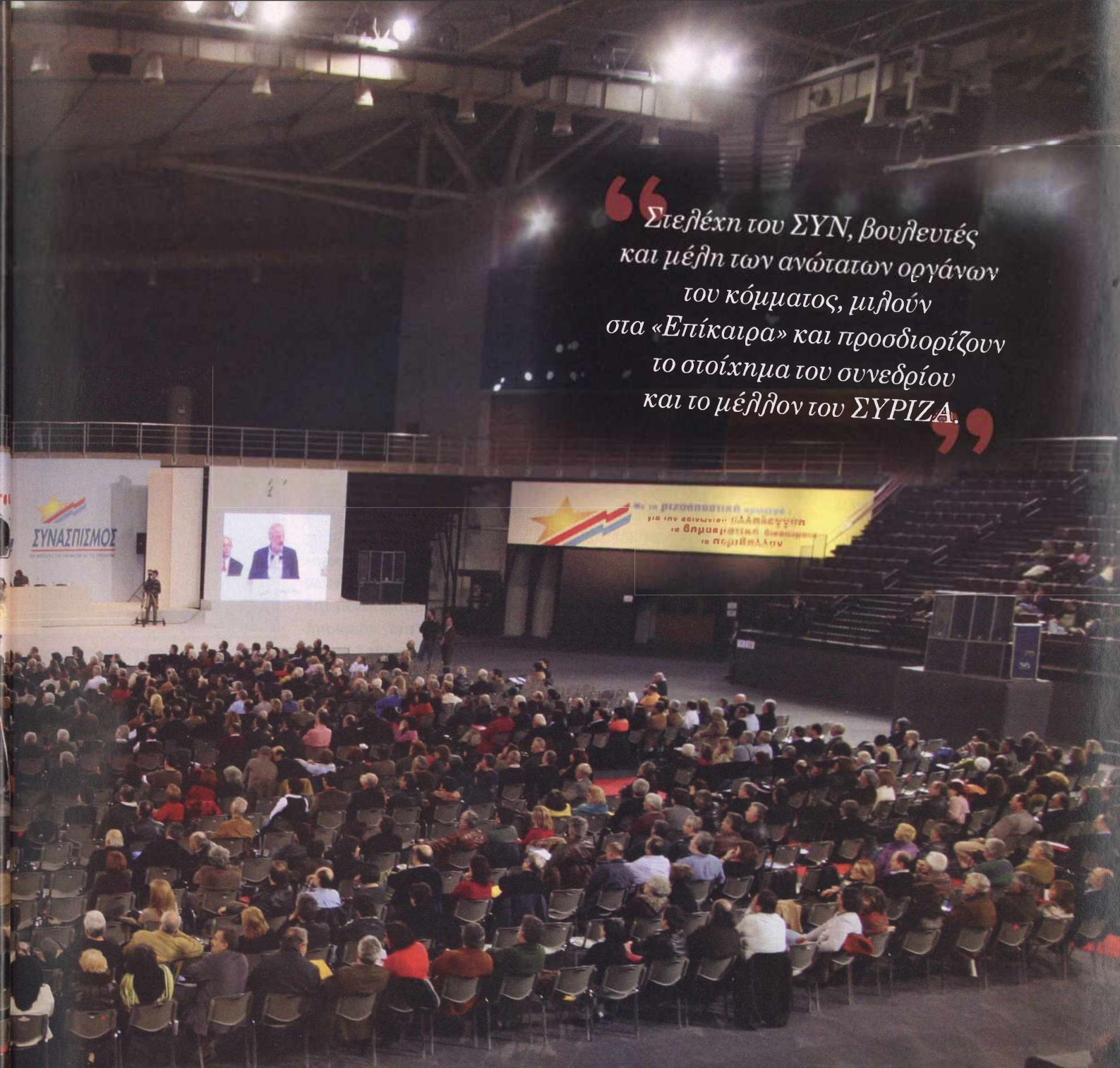
Φιλοδοξίες προσώπων και σκοπιμότητες «τάσεων»

ΤΗΣ ΝΟΝΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Στο γήπεδο του Τάε Κβον Ντο, το οποίο παραδοσιακά επιλέγει ο ΣΥΝ για να πραγματοποιήσει τα συνέδριά του, ανοίγει σήμερα τις εργασίες του το 6ο και ενδεχομένως κρισιμότερο για τη συνοχή της Κουμουνδούρου Συνέδριο. Από σήμερα έως και την Κυριακή –αν οι εξελίξεις δεν είναι τόσο κατατρεγμένες όσο φημολογείται– το «φάντασμα» της διάσπασης θα πλανάται στους χώρους του γηπέδου, μετατοπίζοντας πιθανόν για την «επόμενη ημέρα» το στοίχημα της εκλογικής επιβίωσης του ΣΥΝ. Φιλοδοξίες προσώπων, σκοπιμότητες «τάσεων» και, βεβαίως,

αναζητήσεις και διλήμματα σε τομείς της πολιτικής καθιστούν το τοπίο στο εσωτερικό της Κουμουνδούρου εξαιρετικά ρευστό.

Ως «όλοι εναντίον όλων» θα μπορούσε να περιγραφεί το τοπίο που παραπέμπει σε «κινούμενη άμμο», καθώς νέες συμμαχίες έχουν προκύψει μέσα από ρήξεις στις υπάρχουσες τάσεις και πρόσωπα που μέχρι πρότινος συμπορεύονταν παίρνοντας ήδη θέσεις μάχης απέναντι σε πρώην «συνοδοιπόρους» τους. Για τον πρόεδρο του ΣΥΝ Αλέξη Τσίπρα το 6ο Συνέδριο αποτελεί προσωπικό στοίχημα όχι μόνο για την επαναβεβαίωση της ηγεσίας του, αλλά κυρίως για την αποσαφήνιση των προθέσεων του απέναντι σε προκατόχους του –όπως ο κ. Αλαβάνος–, αλλά και επίδοξους

“Στελέχη του ΣΥΝ, βουλευτές και μέλη των ανώτατων οργάνων του κόμματος, μιλούν στα «Επίκαιρα» και προσδιορίζουν το στοίχημα του συνεδρίου και το μέλλον του ΣΥΡΙΖΑ.”

καθιστούν το τοπίο στην Κουμουνδούρου εξαιρετικά ρευστό

αντιπάλους του. Ανάμεσα στα διλήμματά του είναι και αυτό που αφορά στον τρόπο που θα διαχειριστεί το συμμαχικό σχήμα του ΣΥΡΙΖΑ, που «φλερτάρει» με τον Αλέκο Αλαβάνο και κινείται σε θέσεις που πόρρω απέχουν από τη φυσιογνωμία και την κουλτούρα της λεγόμενης ανανεωτικής Αριστεράς. Η «ανανεωτική» πτέρυγα της Κουμουνδούρου καλεί και με αφορμή το συνέδριο τον πρόεδρο του κόμματος να απεγκλωβιστεί από τους «συμμάχους» του ΣΥΡΙΖΑ. Μένει να αποδειχτεί αν αυτή ακριβώς η «κόκκινη γραμμή» που θέτουν στελέχη του κόμματος είναι η αφορμή και όχι το πρόσχημα για τη διάσπαση του ΣΥΝ.

Μεταξύ των προσώπων που αναμένεται να παίξουν καθοριστικό ρόλο

στις εξελίξεις είναι ο βουλευτής του ΣΥΝ και από τα κορυφαία στελέχη της ανανεωτικής πτέρυγας Δημήτρης Παπαδημούλης. Ο κ. Παπαδημούλης κράτησε όλο το διάστημα που προηγήθηκε χαμηλούς τόνους και φέρεται να έχει διαμνησεί προς πάσα κατεύθυνση ότι θα είναι ο τελευταίος που θα φύγει από τον ΣΥΝ. Η στάση του πιθανολογείται ότι θα είναι το αντίβαρο, αν οι εξελίξεις οδηγήσουν σε διάσπαση.

Τα «Επίκαιρα» ζήτησαν από δέκα στελέχη του ΣΥΝ, ανάμεσά τους βουλευτές και μέλη των ανώτατων οργάνων του κόμματος, να προσδιορίσουν το στοίχημα του συνεδρίου, τις προτεραιότητες, τα διλήμματα και βεβαίως το μέλλον του ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ

Βουλευτής, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ

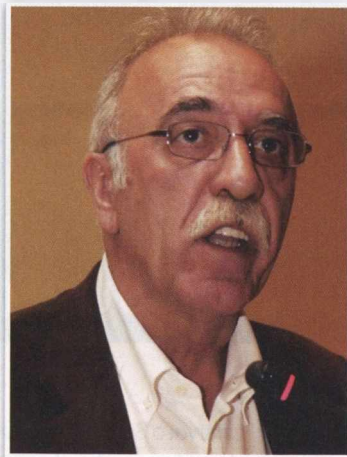
Το έκτακτο συνέδριο του ΣΥΝ γίνεται σε μία φάση όπου η χώρα αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση μετά τον πόλεμο. Σε μία φάση, επίσης, όπου η κυβέρνηση της Ελλάδας αλλά και της Κύπρου έχουν μετατραπεί σε «δορυφόρους» και «ομπρέλα» του Ισραήλ, προκειμένου το τελευταίο να διεξαγάγει μια άνευ προηγουμένου επιχείρηση πειρατείας και θηριωδίας σε βάρος αμάχων που μετέφεραν ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα. Η Ελλάδα εν μέσω κρίσης βαδίζει σε μια απίστευτη νέο-υποτέλεια, η οποία κάνει τις ημέρες του Πιουριφόνι να φαντάζουν ειδυλλιακές. Το έκτακτο συνέδριο, εφόσον επελέγη, θα έπρεπε να ήταν προσανατολισμένο σε αυτή τη μείζονα θεματολογία και όχι σε μια λογική εσωκομματικών συσχετισμών, όπως εξαρχής σχεδίασαν ο περισσότεροι εκ των υποστηρικτών του. Κάλιο αργά παρά ποτέ. Έστω και τώρα, οι εργασίες, οι προβληματισμοί και οι αποφάσεις του συνεδρίου οφείλουν να εστιάζουν στις αναγκαίες απαντήσεις στα κεντρικά προβλήματα της χώρας που παίρνουν χαρακτήρα επιβίωσης. Αιχμή αυτών των απαντήσεων είναι η επαναδιαπραγμάτευση - ρύθμιση του δημόσιου χρέους, με τη

διαγραφή σημαντικού μέρους του και την αναδιάρθρωση του υπολοίπου. Η ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους με ανάλογα χαρακτηριστικά για τα πιο εύαλτα νοικοκυριά και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που έχουν πρόβλημα επιβίωσης. Η εθνικοποίηση των τραπεζών για μια νέα αναπτυξιακή - παραγωγική - χρηματοπιστωτική πολιτική. Προτάσεις όπως αυτές δίνουν βαθύτατα αντιιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά στην ανορθωτική εθνική προσπάθεια. Ο ΣΥΝ πρέπει να βγει από το συνέδριο με θεμελιώδεις ιδεολογικές αναφορές, πιο ριζοσπαστικά ταξικά χαρακτηριστικά, περισσότερο προσανατολισμένος στα λαϊκά στρώματα και στους κοινωνικούς αγώνες και πιο ικανός να αναλάβει μια μεγάλη πρωτοβουλία σύμπτωσης, συνεννόησης και αλληλεγγύης στο πλαίσιο του ενωτικού εγχειρήματος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΙΤΣΑΣ

Γραμματέας Κεντρικής Επιτροπής του ΣΥΝ

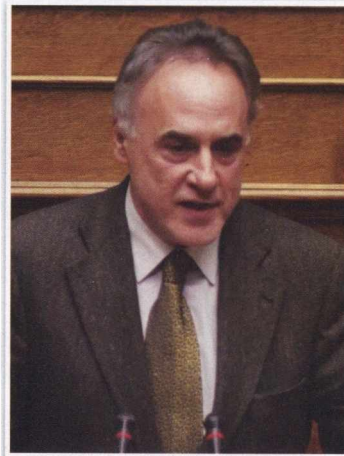
Το 6ο Συνέδριο του ΣΥΝ πραγματοποιείται σε δύσκολη περί-

οδο για τους εργαζόμενους. Η κυβέρνηση, ενεργοποιώντας το μηχανισμό ΔΝΤ - ΕΕ, επιτίθεται ενάντια σε εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα που αποκτήθηκαν με αγώνες. Οι τράπεζες, τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα σε Ελλάδα και διεθνώς

επιχειρούν να γυρίσουν πίσω το ρολόι της ιστορίας, να πάρουν ρεβάνς για τις κατακτήσεις του λαού τα τελευταία 100 χρόνια. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ λειτουργεί ως προπομπός μιας διεθνούς επίθεσης του κεφαλαίου ενάντια στην εργασία. Ο ΣΥΝ και ο ΣΥΡΙΖΑ στέκονται απέναντι. Ζητάμε άμεσα την απεμπλοκή από το μηχανισμό της τρόικας. Προτείνουμε άμεση προοδευτική έξοδο από την οικονομική κρίση με εφαρμόσιμες προτάσεις στον τομέα των εσόδων και των δαπανών αλλά και εργαλεία που εξασφαλίζουν τη θετική απόδοση. Επαναδιαπραγμάτευση του χρέους χωρίς κοινωνικούς όρους, φορολόγηση των κερδών των μεγάλων επιχειρήσεων και τραπεζών, φορολόγηση της Εκκλησίας, δραστηκή περικοπή των στρατιωτικών εξοπλισμών, απαλοιφή των φοροαπαλλαγών του εφοπλιστικού και του μεγάλου κεφαλαίου, δημόσιο έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος και δημιουργία τραπεζικού πυλώνα που θα ενεργοποιήσει διαδικασίες τροφοδότησης ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, με στόχο τις κοινωνικές ανάγκες και όχι το υπερκέρδος. Και, συγχρόνως, προτείνουμε ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα. Έξι λέξεις περιγράφουν το σύνολο της πρότασής μας: Κοινωνικός Συνασπισμός - Πανευρωπαϊκός Συντονισμός - Κοινωνική Αλληλεγγύη. Το 6ο Συνέδριο καλείται να διατυπώσει τη συνεκτική μας πρόταση και να τη συνδέσει με το στρατηγικό μας στόχο, το σοσιαλισμό με δημοκρατία και ελευθερία. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΥΝ θα βρεθεί αντιμέτωπος με προβλήματα που παρουσιάζονται στην ενιαία δράση της Αριστεράς και θα συγκρουστεί με τις δικές του παθογένειες, αδυναμίες και στρεβλές αντιλήψεις. Ο ΣΥΝ μπορεί και πρέπει να γίνει η πολιτική σταθερά που θα ενεργοποιήσει ανατροπές στους κοινωνικούς και πολιτικούς συσχετισμούς. Δρά-

ση, ριζοσπαστικές εναλλακτικές προτάσεις, αντοχή, ενότητα και αλληλεγγύη χαρακτηρίζουν την προσπάθειά μας. Το 6ο Συνέδριο είναι και συνέχεια και τομή στο ιστορικό μας εγχείρημα. Μπορούμε και αναλαμβάνουμε την ευθύνη να το κάνουμε.

ΝΙΚΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ

Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

Για τον ΣΥΝ, όπως και για κάθε κόμμα, το συνέδριο αποτελεί ευκαιρία επανεξέτασης, επικαιροποίησης και αναπροσανατολισμού των πολιτικών του επιλογών, ώστε να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις απαιτήσεις της συγκυρίας, ιδιαίτερα σήμερα που τα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα πλήττονται βάναυσα από τα άδικα, σκληρά και κυρίως αναποτελεσματικά μέτρα της κυβέρνησης. Ένας τέτοιος αναπροσανατολισμός προϋποθέτει τη θαρραλέα εκ μέρους της ηγεσίας παραδοχή πως η πολιτική κατεύθυνση της «αριστερής στροφής» που χαράχτηκε και ακολουθείται από τα δύο προηγούμενα συνέδρια είναι λανθασμένη, εξ ου και το γεγονός ότι, παρά την εκτεταμένη κοινωνική δυσανεμία, το θυμό και την απογοήτευση, η καταγραφόμενη δημοσκοπικά απήχηση κινείται εξακολουθητικά στα όρια της εκλογικής επιβίωσης. Επιβεβαιώνεται διαρκώς ότι η εγκατάλειψη του αριστερού

ευρωπαϊσμού, η αδιαφορία για σύγχρονες δημοκρατικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις και ο ατέρμονος καταγγελτισμός που προκύπτει από την παρά φύση πολιτική συνώσμωση και προσαρμογή στις συνιστώσες του ΣΥΡΙΖΑ, ελάχιστα συγκινούν και κυρίως δεν πείθουν τους εργαζόμενους, τους συνταξιούχους, τους ανέργους και τη νεολαία. Η μετατόπιση του ΠΑΣΟΚ σε συντηρητικότερη ατζέντα και ο απομονωτισμός του ΚΚΕ αφήνουν μετέωρο ένα σημαντικό μέρος της κοινωνίας, που ο ΣΥΝ, απεμπλεκόμενος από τον ΣΥΡΙΖΑ και τα περενθοντολογικά του στερεότυπα, μπορεί και οφείλει να αποτελέσει την πολιτική της έκφραση ως σύγχρονη δημοκρατική Αριστερά με πειστικές προτάσεις για την οικονομική, οικολογική και θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας στο πλαίσιο της δημοκρατικής και κοινωνικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το συνέδριο είναι συνεπώς κρίσιμο, γιατί θα επισφραγίσει αν ο ΣΥΝ μπορεί να στρέψει την πυξίδα της Αριστεράς προς το μέλλον ή αν μαζί με τον ΣΥΡΙΖΑ θα ρίξει την άγκυρα στο παρελθόν, προσομοιάζοντας όλο και περισσότερο με αυτό που κάποτε εγκατέλειψε. Όμως αυτό το δεύτερο ενδιαφέρει ελάχιστους.

ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

Στο συνέδριο μιλά η βάση του κόμματος, μιλάνε τα μέλη, ο κόσμος της Αριστεράς. Όταν παίρνουν το λόγο τα μέλη, έχουμε συσπείρωση στη βάση μιας προωθητικής σύνθεσης των διαφορετικών απόψεων που θεωρώ ότι είναι μεγάλος πλούτος για το κόμμα μας. Το στοιχείμα, λοιπόν, αυτού του συνεδρίου είναι να βγούμε πιο δυνατοί, με ένα κόμμα που να λειτουργεί

στη βάση των συλλογικών αποφάσεων, με πιο επεξεργασμένες τις θέσεις μας για την κρίση, βάζοντας τελεία στις εσωστρεφείς διεργασίες, πιο μάχιμοι και μάχι-

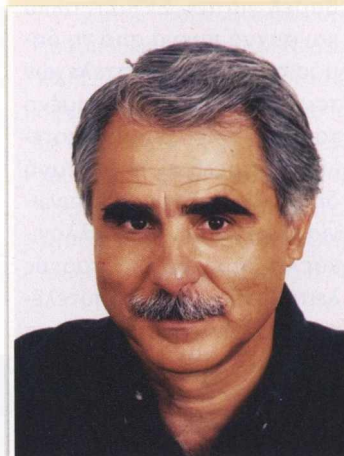
μες μέσα στην ελληνική κοινωνία και, ταυτόχρονα, με ένα λόγο και μία πρόταση και προς τις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Οι αντιστάσεις απέναντι στα μέτρα πρέπει να σκληρύνουν, να μαζικοποιηθούν και νομίζω πως η Αριστερά εδώ έχει πρωτεύοντα ρόλο όχι μόνο στην υποστήριξη και οργάνωση αυτών των αγώνων, αλλά και στη δημιουργία δομών κοινωνικής αλληλεγγύης για τη δύσκολη εποχή που έρχεται. Για μια άλλη κοινωνική πλειοψηφία, που θα οδηγήσει στην έξοδο από την κρίση και στην αναδιανομή του πλούτου των εργαζομένων. Ήδη αυτό γίνεται συνείδηση και σε άλλους λαούς της Ευρώπης που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα και είναι το αισιόδοξο, με την έννοια ότι δεν είμαστε μόνοι.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΑΦΑΣ

Μέλος της Πολιτικής Γραμματείας του ΣΥΝ

Η διαφύλαξη και η ενίσχυση της ενότητας του κόμματος είναι η πρώτη προτεραιότητα του συνεδρίου του ΣΥΝ. Το «δόγμα» του κόμματος της σύγχρονης δημοκρατικής και σοσιαλιστικής Αριστεράς, «Ενότητα στη διαφορετικότητα», πρέπει να διαπεράσει

όλες τις συνεδριακές διαδικασίες. Στον ΣΥΝ δεν περισσεύει κανείς. Όλες οι απόψεις είναι σεβαστές. Όλα τα στελέχη αναγκαία. Προσερχόμαστε στο συνέδριο με επαρκή προγραμματισμό και πολιτικό λόγο. Για την κρίση, την Ευρώπη, τη διέξοδο. Με προτάσεις που είναι γειωμένες στο σήμερα, ενώ ταυτόχρονα ανοίγουν δρόμους για εναλλακτικές πολιτικές και βελτιωμένους συσχετισμούς. Το συνέδριο καλείται να κάνει ακόμα πιο ξεκάθαρες τις θέσεις μας. Κυρίως όμως, το συνέδριο καλείται να απαντήσει πώς οι θέσεις και οι αποφάσεις του κόμματος θα φτάσουν στην κοινωνία, χωρίς να ακυρώνονται από τις διαφοροποιημένες εκφωνήσεις. Θεωρώ ότι κεντρική αιτία των προβλημάτων στο κόμμα εί-

ναι η σημερινή λειτουργία των τάσεων που αποτελούν στην ουσία «κόμματα» μέσα στο κόμμα, που ενδιαφέρονται για τη διατήρηση των ερεισμάτων τους στον κομματικό μηχανισμό. Όσον αφορά στον ΣΥΡΙΖΑ, πρέπει να ληφθούν αποφάσεις που θα βάλουν τέλος στη σημερινή κατάσταση σύγχυσης και παρακμής. Να συνεχίσουμε με όσες από τις σύμμαχες δυνάμεις επιθυμούν, να χωρίσουμε συναινετικά με τις υπόλοιπες, να οικοδομήσουμε μία νέα συμμαχία, ανοιχτή στο σοσιαλιστικό και τον οικολογικό χώρο.

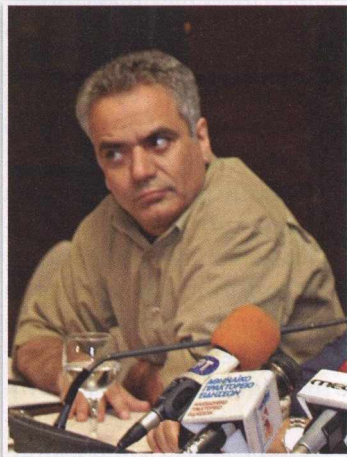

ΘΟΔΩΡΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Μέλος της Πολιτικής Γραμματείας του ΣΥΝ

Το έκτακτο συνέδριο του ΣΥΝ δεν δικαιώσε μέχρι στιγμής τους λόγους για τους οποίους συνεκλήθη. Τόσο από άποψη συμμετοχής των μελών όσο και από άποψη προσυνεδριακού «κλίματος». Κυριάρχησε τελικά μόνο η διαδικασία της εκλογής των αντιπροσώπων και όχι η ουσιαστική συζήτηση για τα μεγάλα προβλήματα της χώρας. Ταυτόχρονα, με πρόσχημα την κριτική στον πολυτασικό χαρακτήρα του κόμματος, παρουσιάζεται το φαινόμενο της επιστροφής στη λατρεία της μονολιθικότητας. Η περίπτωση με τον αποκλεισμό του Φώτη Κουβέλη είναι χαρακτηριστική. Όλα αυτά μάλιστα σε μια εποχή που δεν χρειαζόταν η εσωστρέφεια με βάση τα οξυμένα προβλήματα της οικονομικής κρίσης, αλλά οι μαζικές πρωτοβουλίες του κόμματος στο πλευρό των πολιτών και της δοκιμαζόμενης κοινωνίας. Το τελικό σώμα του συνεδρίου καλείται να αντιμετωπίσει επίσης την κρίση των σχέσεων του ΣΥΝ με το συμμαχικό σχήμα του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι προφανές ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει βυθιστεί σε μια παραλυτική αντιπαράθεση των συνιστωσών με τον ΣΥΝ τόσο σε θέματα ηγεσίας (Αλαβάνος κατά Τσίπρα), όσο και σε μείζονα προγραμματικά ζητήματα (αντιευρωπαϊσμός, προτάσεις για στάση πληρωμών). Είναι επομένως

ανάγκη η καθαρή επιλογή του συνεδρίου για απεμπλοκή του ΣΥΝ από αυτό το σχήμα και ο αναπροσανατολισμός σε νέες κατευθύνσεις συμμαχιών προς το χώρο της Οικολογίας και της αριστερής σοσιαλδημοκρατίας. Η οικονομική κρίση, άλλωστε, αποδεικνύει ότι υπάρχει ένα σοβαρό πολιτικό κενό. Από τη μία έχουμε τη δεξιόστροφη εξέλιξη του ΠΑΣΟΚ, με τις πρόσφατες επιλογές για το ΔΝΤ, και από την άλλη την ενίσχυση των παραδοσιακών στερεοτύπων και του «αφελούς» αριστερισμού στους χώρους της Αριστεράς. Το κενό αυτό πρέπει να καλύψει ο ΣΥΝ με παρουσία στα κοινωνικά κινήματα και με ρεαλιστικές εναλλακτικές προτάσεις.

ΠΑΝΟΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Εκπρόσωπος Τύπου του ΣΥΝ, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής

Έχοντας βαθιά συνείδηση ότι η κρίση που ζούμε δεν θα αφήσει τίποτα ανέγγιχτο στην οικονομική, την κοινωνική και την πολιτική συγκρότηση της κοινωνίας μας, στο έκτακτο συνέδριό μας θα πρέπει να διαμορφώσουμε εκείνο το κατάλληλο και σταθερό έδαφος, ώστε ο ΣΥΝ και ο ΣΥΡΙΖΑ να αποτελέσουν τη σύγχρονη Αριστερά της αντίστασης, της αλληλεγγύης και της ελπίδας. Η απάντηση της δικιάς μας Αριστεράς απέναντι στην κρίση πρέπει να θεμελιώνεται σε μια στρατηγική βα-

θιών ρήξεων, διαρθρωτικών αλλαγών και αλλαγής των συσχετισμών στην Ελλάδα και την Ευρώπη αναγνωρίζοντας πως η Ευρώπη αποτελεί τον ιστορικά διαμορφωμένο χώρο των ταξικών και κοινωνικών συγκρούσεων όπου θα κριθεί η έκβαση της κρίσης. Θα ήταν ολέθριο λάθος και ανακόλουθο με τις μέχρι τώρα αναλύσεις μας να υιοθετήσουμε στρατηγικές εθνικής αναδίπλωσης ιστορικά ξεπερασμένες. Βασικό στοιχείο της πολιτικής μας υπήρξε και παραμένει η ενότητα της Αριστεράς. Πόσο όμως αυτή εξυπηρετείται από τη σημερινή εικόνα του ΣΥΡΙΖΑ και από την προώθηση από ένα ευτυχώς μικρό μέρος του, αντιπαράθετων πολιτικών σχεδίων; Η εικόνα της βαβέλ για τον ΣΥΡΙΖΑ αλλά και συχνά πυκνά από τη δημόσια παρουσία στελεχών του ΣΥΝ πρέπει την επομένη του συνεδρίου μας να αποτελέσει παρελθόν. Η ζωντανή δράση μας μέσα στην κοινωνία αλλά και ο βαθιά συλλογικός και δημοκρατικός τρόπος λειτουργίας μας θα αποτελέσουν το ζωντανό παράδειγμα για μία άλλη αντίληψη για την πολιτική αλλά και το ανάχωμα απέναντι στην πολιτική σήψη και την πολιτική ερήμωση.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥΛΗΣ

Μέλος της Πολιτικής Γραμματείας του ΣΥΝ

Περιμένω το συνέδριο του ΣΥΝ να ενισχύσει την αριστερή ριζοσπαστική και κινηματική του φυσιογνωμία. Να βαθύνει τη δομική κριτική του στην ΕΕ και στην ΟΝΕ, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί ως υπερεθνικός μηχανισμός κοινωνικής και εργασιακής κατεδάφισης. Να διαμορφώσει πολιτική εξόδου της χώρας μας από την κρίση, με ένα πρόγραμμα παραγωγικής ανασυγκρότησής της με στήριξη των δημόσιων επενδύ-

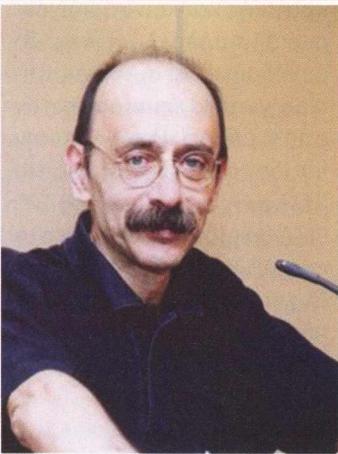
σεων, κλαδικών πολιτικών στη βιομηχανία και στην αγροτική οικονομία, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, των μισθών, της απασχόλησης και των κοινωνικών

πολιτικών. Να επιβεβαιώνει τη στρατηγική του για ενότητα της Αριστεράς και να πάρει μέτρα για την αναζωογόνηση και την ανάκαμψη του ΣΥΡΙΖΑ. Να ενισχύσει τους δεσμούς του με τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα και τις ιδεολογικές του βάσεις ως κόμμα του σύγχρονου μαρξισμού, με στόχο το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. Η καθιέρωση ενιαίων κανόνων λειτουργίας και δράσης σεβαστών από όλους θα συμβάλει στην υπέρβαση της λειτουργίας μας ως δύο κομμάτων στη συσκευασία του ενός. Ο ΣΥΡΙΖΑ συνιστά στρατηγική επιλογή μας στα πλαίσια του στόχου για τη συνεργασία όλων των δυνάμεων της Αριστεράς. Πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί «πολιτική συμμαχία» οργανώσεων και ανένταχτων της Αριστεράς, που προωθούν από κοινού συμφωνημένους πολιτικούς στόχους, διατηρώντας παράλληλα την πολιτική, ιδεολογική και οργανωτική αυτονομία τους. Επιδιώκουμε την ενδυνάμωση και διεύρυνση του ΣΥΡΙΖΑ προς αριστερή, οικολογική και σοσιαλιστική κατεύθυνση και τη διαμόρφωση ενός νέου πολιτικού συμβολαίου, που να αποκαθιστά κλίμα φερέγγυας συνεννόησης, αλληλεγγύης και συντροφικότητας μεταξύ των συνιστωσών του.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΑΜΠΑΝΤΑΚΑΚΗΣ
Μέλος της Πολιτικής Γραμματείας

Το πρόβλημα του ΣΥΝ είναι ότι στην περίοδο της βαθιάς οικονομικής κρίσης και της μετακίνησης του ΠΑΣΟΚ προς τα δεξιά, ο ΣΥΝ, αντί να κερδίζει, χάνει. Αδυνατεί να αποτελέσει μια αναγεννητική δύναμη που θα χρειαζόταν η χώρα σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, που θα μπορούσε να είναι η δημοκρατική Αριστερά. Με εναλλακτικές αλλά και ρεαλιστικές προτάσεις. Αντίθετα, μετακινείται μέσω του ΣΥΡΙΖΑ προς τον αριστερισμό και εισπράττει περιθωριακή ακτινοβολία. Τα δύο χρόνια από την εκλογή του Αλέξη Τσίπρα ξεκίνησαν από το δημοσκοπικό 18% (στην περίοδο της διαμάχης Παπανδρέου - Βενιζέλου), για να καταλήξουν στο σημερινό δημοσκοπικό 3%. Ενδιάμεσοι

χρονικά σταθμοί στην κατηφόρα, η αλαζονεία προς τον κόσμο του ΠΑΣΟΚ. Η απουσία μετώπου στον αριστερισμό και στη βία τον Δεκέμβρη του 2008. Ο αντιευρωπαϊσμός και ο αποκλεισμός Παπαδημούλη στις ευρωεκλογές. Η απαξίωση του χώρου μας από τη σύγκρουση Αλαβάνου - Τσίπρα. Οι πιο απίθανες προτάσεις από το χώρο μας σήμερα, από το να φύγουμε από τη Βουλή, μέχρι να φύγουμε από

το ευρώ. Αιτία των προβλημάτων, η μετάλλαξη μέσω του ΣΥΡΙΖΑ, από το χώρο της δημοκρατικής και ανανεωτικής Αριστεράς στο χώρο του αριστερισμού και του αντιευρωπαϊσμού. Αυτό το δίλημμα η Ανανεωτική Πτέρυγα το έχει απαντήσει από παλιά. Σήμερα πια καλείται να επιλέξει και ο Αλέξης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΥΛΑΚΗΣ
Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής, υπεύθυνος της Επιτροπής Ερευνών και Δημοσκοπήσεων

Το συνέδριο του ΣΥΝ πραγματοποιείται στην πιο κρίσιμη περίοδο της μεταπολιτευτικής μας ιστορίας. Το κοινωνικό κράτος και οι πολύχρονοι κατακτήσεις των εργαζομένων χειμαζούνται, η οικονομική κρίση μετατρέπεται σε κοινωνικοπολιτική, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύονται με βίαιο τρόπο όλα τα αδιέξοδα του δικομματικού συστήματος. Οι λέξεις που μπορούν να περιγράψουν το κοινωνικό συναίσθημα είναι δυσπιστία, ανασφάλεια, φόβος, οργή. Η ελληνική κοινωνία βρίσκεται σε αναζήτηση και επανεκτίμηση πολιτικών και κοινωνικών σταθερών. Αρχές, κόμματα, θεσμοί και πρόσωπα αξιολογούνται από την αρχή. Πλέον τίποτα δεν αντλεί τη δυναμική του από το ιστορικό παρελθόν. Σε αυτή τη δύσκολη περίοδο η συμβολή της Αριστεράς πρέπει να είναι καθοριστική. Η Αριστερά οφείλει να απαντήσει

πολιτικά και ιδεολογικά, να δώσει όραμα και να διευρύνει τη μέχρι τώρα καταγεγραμμένη επιρροή της. Τον τελευταίο χρόνο, ο ΣΥΝ και η πολιτική συμμαχία ΣΥΡΙΖΑ εγείρουν προβληματισμό και απογοήτευση με την εικόνα που εκπέμπουν. Οι συσπειρώσεις εντός του ΣΥΡΙΖΑ και οι πρωτοβουλίες του Αλέκου Αλαβάνου δημιουργούν σύγχυση και απογοήτευση. Οι εσωκομματικές διενέξεις και η προβολή τους στην κοινωνία ακυρώνουν τον πολιτικό μας λόγο. Η αντιπαράθεση προσώπων, τάσεων και συνιστωσών φαντάζει ανεύθυνη και κατώτερη των προσδοκιών. Η λειτουργία του ΣΥΡΙΖΑ ως πολιτικής συμμαχίας αυτόνομων οργανώσεων και προσώπων είναι αναγκαία. Υπό την προϋπόθεση της δημιουργίας ενός επικαιροποιημένου και απολύτως δεσμευτικού πολιτικού πλαισίου. Στο συνέδριο του ΣΥΝ πρέπει να ξεπεράσουμε αδυναμίες και αγκυλώσεις του παρελθόντος. Δεν μπορούμε να μείνουμε αμήχανοι. Ή θα προχωρήσουμε μπροστά ή θα προσθέσουμε μία ακόμα χαμένη ευκαιρία. Η κοινωνία δεν περιμένει. ■

Ο ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ ανοίγει τα χαρτιά του

Σε ακριβώς, όμως, αντίθετη πορεία φαίνεται να κινείται ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ Φώτης Κουβέλης, ο οποίος ανοίγει τα χαρτιά του στα «Επικάαιρα»: «Να φύγει τώρα ο ΣΥΝ από τον ΣΥΡΙΖΑ», τονίζει με νόημα σημειώνοντας πως «στο συνέδριο νιώθω ότι θα κυριαρχήσει η επικράτηση των αριθμών. Εμένα με απασχολούν τα βαθύτερα πολιτικά ζητήματα και πιστεύω πως τα προβλήματα του ΣΥΝ δεν είναι θέματα τακτικισμού, αλλά βαθιά πολιτικά» - μια πολιτική δήλωση που αναμένεται να ταραξεί και τις λεπτές ισορροπίες που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στο εσωτερικό της Κουμουνδούρου. Δεν είναι λίγοι πλέον εκείνοι που ανοιχτά εκφράζουν το φόβο τους για την επόμενη ημέρα του ΣΥΝ. Είναι, ίσως, πρώτη φορά που η δυναμική της πλειοψηφίας να μην είναι εκείνη που θα καθορίσει και τις εξελίξεις. Το εαρινό συνέδριο του κόμματος εκτιμάται ότι μπορεί να φέρει στην επιφάνεια τόσες και τέτοιες εσωτερικές διαστάσεις, που κανείς να μην μπορεί να ελέγξει τις ραγδαίες εξελίξεις του αμέσως επόμενου χρονικού διαστήματος.

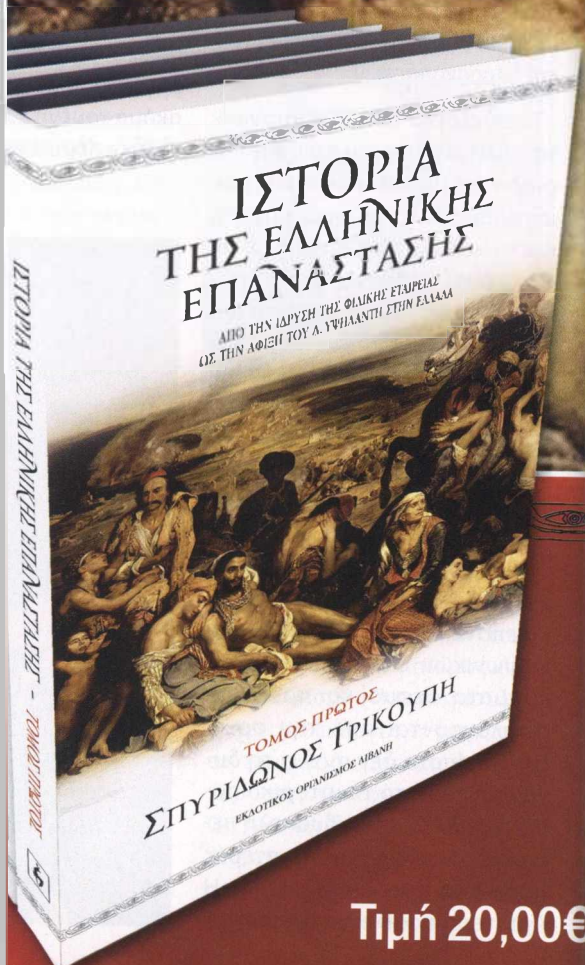
Ο Φώτης Κουβέλης, μιλώντας στα «Επικάαιρα» ανήμερα της έναρξης του συνεδρίου και για πρώτη φορά, κάνει λόγο για «κίνδυνο διάσπασης». Συγκεκριμένα, ερωτηθείς πώς βλέπει την επόμενη ημέρα του συνεδρίου τονίζει: «Αν δεν αντιμετωπιστούν τα ζητήματα του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή η πλήρης απεμπλοκή του ΣΥΝ, κινδυνεύει να υπάρξει διάσπαση της πολιτικής ενότητας, της συλλογικότητας και της λειτουργίας του κόμματος. Εκτιμώ ότι ο ΣΥΝ πρέπει τώρα να φύγει από τον ΣΥΡΙΖΑ».

Ο Φώτης Κουβέλης διαψεύδει, μάλιστα, πως υπήρξε οποιαδήποτε προσπάθεια από οποιονδήποτε να γεφυρωθούν κατά την προσυνεδριακή περίοδο οι αντιθέσεις στο εσωτερικό του κόμματος. «Η Αριστερά οφείλει να υπερβεί τον εαυτό της, να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων με τις δυνάμεις της εργασίας και της παραγωγής. Δεν μπορούμε να κλείνουμε τα μάτια μας και να αντιδρούμε μόνον. Απαιτείται η Αριστερά να πρωταγωνιστεί, να αμφισβητεί, να αρνείται αλλά κυρίως να προτείνει, να συμμετέχει. Γι' αυτό διαφωνήσαμε με την απουσία από το διάλογο με τους πολιτικούς αρχηγούς. Η Αριστερά πρέπει να είναι παρούσα».

Β. Παπαδημητρίου

Α ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΚΟΥΠΗ

Τιμή 20,00€

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το «Τρίγωνο» της Ρηγιάδας

ΟΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΣΑΜΑΡΑ, Η ΣΙΩΠΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΘΟΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΤΟΡΑΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΗ ΚΟΤΤΑΚΗ

Η σταδιακή κλιμάκωση της έντασης στις σχέσεις μεταξύ του προέδρου της ΝΔ Αντώνη Σαμαρά και του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή επιβεβαιώνει κάτι που τα «Επικάϊρα» είχαν επισημάνει εδώ και καιρό: ο Κώστας Καραμανλής δεν ήθελε για διάδοχό του τον Μεσσήνιο πολιτικό και κατά τη διάρκεια της εσωκομματικής εκλογής του Νοεμβρίου δεν έκανε το παραμικρό για να ενισχύσει την υποψηφιότητά του, όπως λανθασμένα πίστευε η Ντόρα Μπακογιάννη. Η οδηγία, μάλιστα, που είχε δώσει στους πολύ στενούς συνεργάτες του ο τέως πρωθυπουργός ήταν είτε να κρατήσουν αυστηρή στάση ουδετερότητας είτε να ενισχύσουν διακριτικά την πρώην υπουργό Εξωτερικών. Ο Αντώνης Σαμαράς έχει μέχρι και σήμερα να λείπει για τον τρόπο με τον οποίο κινήθηκαν υπέρ της εκλογής προέδρου από το συνέδριο οι τακτικοί συνομιλητές του κ. Καραμανλή, Προκόπης Παυλόπουλος και Δημήτρης Σιούφας, στο πλαίσιο της οργανωτικής επιτροπής συνεδρίου. Πολλοί, δε, στο επιτελείο Σαμαρά θεωρούσαν τότε την υποψηφιότητα Ψωμιάδη «ευλογημένη» από τον Καραμανλή, διότι εκ πρώτης όψεως αποδυνάμωνε τον Σαμαρά στην κούρσα της εκλογής. Οι εκτιμήσεις για τη στάση Καραμανλή απέναντι στον παλιό φίλο του ποικίλλουν. Η επικρατούσα στο επιτελείο Σαμαρά είναι ότι ο Κώστας Καραμανλής «έπαιξε» έτσι διότι εκτιμούσε ότι η εκλογή Μπακογιάννη θα τον καθιστούσε αυτομάτως πόλο «αντισυσπείρωσης» των «καραμανλικών» και θα διευκόλυνε στο μέλλον την πιθανή επιστροφή του στην ηγεσία της κεντροδεξιάς παράταξης. Διότι,

όσο κι αν ακούγεται απίστευτο αυτό σήμερα, ο κ. Καραμανλής αυτό πίστευε τότε. Τα «Επικάϊρα» γνωρίζουν μάλιστα ότι ο σχεδιασμός του ήταν να παραμείνει στην ηγεσία της παράταξης και μετά την ήττα, αρκεί το ποσοστό της ΝΔ να έφτανε στο 38%. Θεωρούσε τότε ότι ο Παπανδρέου θα είχε σύντομα πρόβλημα στρατηγικής, λόγω της οικονομίας, και αργά ή γρήγορα θα επέστρεφε δικαιωμένος. Όσο για τον Σαμαρά, έλεγε: «Εγώ τον ανέστησα!» Το 33% όμως του άλλαξε τα σχέδια.

Ο Αντώνης Σαμαράς, ο οποίος γνωρίζει πολλά από αυτά, επιχείρησε μετεκλογικά να δώσει τόπο στην οργή. Οι πυκνές εμφανίσεις Καραμανλή στο γραφείο του στη Βουλή, οι καθημερινές συσκέψεις, η γενικότερη κινητικότητα στο πρώην επιτελείο Καραμανλή όμως δεν του πολυάρεσαν. «Ενώ δεν πάταγε πουθενά, τώρα έρχεται κάθε μέρα στη Βουλή!» έλεγαν τότε στο επιτελείο Σαμαρά. Οι δύο άνδρες κάποια στιγμή συναντήθηκαν. «Δεν θα κάνω δηλώσεις, Αντώνη», είπε τότε

ο Καραμανλής στον Σαμαρά και τον διαβεβαίωσε ότι «για το Βατοπαίδι δεν υπάρχει τίποτε». Στο ερώτημα Σαμαρά «αν οι αποκάτω μιλήσουν σε περίπτωση που δουν ότι κινδυνεύουν με φυλακή» (όπως συνέβη με τη Μαντέλη), η διαβεβαίωση παρέμεινε η ίδια: «Δεν υπάρχει τίποτε».

Έκτοτε, ακολούθησε μια περίοδος νηνεμίας, η οποία ενισχύθηκε από τη δήλωση Σαμαρά ότι «το ΠΑΣΟΚ παρέλαβε μια κρίση ελλείμματος και τη μετέτρεψε σε κρίση χρέους», κάτι που ικανοποίησε απολύτως τον Κώστα Καραμανλή. Ήταν όμως η τελευταία φορά. Η παρατεταμένη σιωπή Καραμανλή και η καταβύθιση της ΝΔ στις δημοσκοπήσεις επάνεφραν ουσιαστικά στην επιφάνεια τις βαθύτερες αιτίες που προκαλούν το ρήγμα στις σχέσεις του νυν και του τέως. Ο Αντώνης Σαμαράς, με κάθε δημόσια τοποθέτησή του, παίρνει πλέον όλο και μεγαλύτερες αποστάσεις ασφαλείας από τον προκάτοχό του:

– Ζήτησε «συγνώμη» για τα πεπραγμένα της πενταετίας.

– Υποστήριξε ότι ο Κώστας Καραμανλής «δίστασε», «άργησε», «δεν τόλμησε».

– Δήλωσε ότι η ΝΔ έπρεπε, το καλοκαίρι του 2005, να έπαιρνε οικονομικά μέτρα «κι εμάς ρίχνανε».

– Κατήγγειλε τη λογική της «διαχείρισης» και προειδοποίησε ότι δεν θα κρατήσει «ισορροπίες με το χθες».

Η ένταση χτύπησε κόκκινο, όταν ο Σαμαράς δεν εξαίρεσε τον Καραμανλή από τις επιτροπές αξιολόγησης υποψηφίων βουλευτών και άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο κλήτευσής του στην Εξεταστική για το Βατοπαίδι. Ως φαίνεται, οι σχέσεις των δύο θα σφραγιστούν από έναν παλιό κανόνα της πολιτικής: Οι παλαιές φιλίες υποχωρούν όταν τα στρατηγικά συμφέροντα καθενός είναι συγκρουόμενα. Και, δυστυχώς, οι Αντώνης Σαμαράς και Κώστας Καραμανλής δεν μπορούν να αποτελέσουν την εξαίρεση. Σπάνια, άλλωστε, στην πολιτική μας ιστορία οι νυν ακολούθησαν την ίδια πορεία με τους τέως. ■

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΟΚ
ΑΠΟ ΕΡΕΥΝΑ
ΤΗΣ RBS

Ισορροπία τρόμου για το ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΟΥ ΑΚΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ

Η ιδιαίτερα σκληρή στάση που επιδεικνύουν οι εκπρόσωποι της τρόικας -Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο- στην εφαρμογή των όρων της συμφωνίας για τη στήριξη της Ελλάδας προκαλεί πονοκέφαλο σε κυβερνητικά στελέχη και κυρίως στους πολίτες που υφίστανται τις συνέπειές τους. Στην περίπτωση του ασφαλιστικού νομοσχεδίου, το οποίο έχει δώσει για διάλογο ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Ανδρέας Λοβέρδος, η τρόικα ζητά να αλλάξει επί το δυσμενέστερο ο υπολογισμός των συντάξεων, ώστε η μείωσή τους να φτάσει το 2015 στο 50% του σημερινού τους επιπέδου. Ο κ. Λοβέρδος διαμαρτυρήθηκε με επιστολή του στις Βρυξέλλες, ότι δεν είναι δυνατό να εγείρονται αναδρομικά απαιτήσεις που δεν έχουν περιληφθεί στο κείμενο του μνημονίου, όταν μάλιστα οι συνέπειες τυχόν αποδοχής τους θα είναι εξοντωτικές για τους συνταξιούχους. Η κυρίαρχη άποψη στην κυβέρνηση, με κύριο εκφραστή τον υπουργό Οικονομικών κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου, είναι ότι τα περιθώρια διαπραγμάτευσης με την τριμερή εποπτεία είναι μικρά, δεδομένου ότι απαι-

Δυνατότητα διαπραγμάτευσης με την τρόικα

τείται η έγκρισή της για να πάρει η Ελλάδα την επόμενη δόση των 10 δις ευρώ που θα χρειαστεί το Σεπτέμβριο για να πληρώσει ομόλογα του Δημοσίου που λήγουν και να αποφύγει την πτώχευση. Η άποψη αυτή, ωστόσο, δεν φαίνεται να λαμβάνει υπόψη ένα άτυπο διαπραγματευτικό «χαρτί» που διαθέτει η Ελλάδα, όπως και οι άλλες μεσογειακές χώρες της Ευρωζώνης -κυρίως η Ισπανία και η Πορτογαλία- που πιέζονται για μεγάλη κλίμακα δημοσιονομική προσαρμογή. Και αυτό αφορά στο γεγονός ότι τόσο η Ουάσιγκτον όσο και το Βερολίνο δεν έχουν σήμερα την πολυτέλεια να επιτρέψουν τη χρεοκοπία της Ελλάδας ή των ιβηρικών χωρών, διότι θα δουν τις οικονομίες τους να σαρώνονται από κρίση μεγαλύτερης διάστασης από αυτή που έζησαν την περασμένη διετία.

Στην πραγματικότητα, δηλαδή, αυτό που εμφανίζεται ως ισχυρή θέση της τρόικας είναι, εν μέρει τουλάχιστον, πλασματικό με βάση την οι-

κονομική συγκυρία που διαμορφώνεται σήμερα στην Ευρώπη, την Αμερική, ακόμη και την Ασία. Η κατάσταση μοιάζει περισσότερο με μια ισορροπία τρόμου, όπου καθεμία από τις δύο πλευρές έχει κάθε λόγο να αποφύγει τη χρεοκοπία. Η Ελλάδα, δηλαδή, έχει συμφέρον να μειώσει σημαντικά το έλλειμμά της, καθώς η χρεοκοπία σήμερα θα σήμαινε ακόμη μεγαλύτερο κοινωνικό και αναπτυξιακό σοκ. Από την άλλη πλευρά, η διαπραγματευτική της δύναμη δεν πρέπει να θεωρείται ασήμαντη, με δεδομένο το σοκ που θα προκαλούσε η χρεοκοπία της στις μεγάλες οικονομικά δυνάμεις.

Στα 2 τρις ευρώ το χρέος Ελλάδας, Ισπανίας και Πορτογαλίας

Η κατάσταση της ισορροπίας τρόμου έχει γίνει περισσότερο ξεκάθαρη από τα στοιχεία μιας πρόσφατης έρευνας της μεγάλης βρετανικής τράπεζας Royal Bank of Scotland. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, που υπογράφει ο οικονομολόγος της RBS κ. Jacques Cailloux, οι συνέπειες μιας χρεοκοπίας της Ελλάδας, της Πορτογαλίας ή της Ισπανίας είναι πολύ μεγαλύτερες από τις έως τώρα εκτιμήσεις. Η έρευνα καταλήγει ότι το δημόσιο και ιδιωτικό χρέος των τριών αυτών χωρών προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

“Κανένα σχέδιο διάσωσης μίας χώρας δεν ξεκινά από την αρχή με την παραδοχή της αναδιάρθρωσης, καθώς ο πρωταρχικός σκοπός είναι να υπάρξει εξυπηρέτηση στο ακέραιο του χρέους της μέσω της μείωσης των ελλειμμάτων.”

Ο κ. Λοβέρδος διαμαρτυρήθηκε με επιστολή του στις Βρυξέλλες, ότι δεν είναι δυνατό να εγείρονται αναδρομικά απαιτήσεις που δεν έχουν περιληφθεί στο κείμενο του μνημονίου.

Ο νομπελίστας οικονομολόγος κ. Robert Mundell σημείωσε ότι στα επόμενα χρόνια είναι πιθανό να υπάρξει η ανάγκη για αναδιάρθρωση του χρέους σε μία ή δύο χώρες της Ευρωζώνης.

-τράπεζες, συνταξιοδοτικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες- του εξωτερικού είναι της τάξης των 2 τρις ευρώ, ποσό θηριώδες και ικανό να ρίξει για πολλά χρόνια την παγκόσμια οικονομία στα τάρταρα. Ειδικότερα, το χρέος της Ελλάδας στο τέλος του 2009 εκτιμάται σε 338 δις ευρώ ή 142% του ΑΕΠ της (εθνικού εισοδήματος), της Πορτογαλίας σε 333 δις ευρώ ή 200% του ΑΕΠ και της Ισπανίας σε 1.500 δις ευρώ ή 142% του ΑΕΠ. Από τα στοιχεία αυτά βλέπουμε ότι αν και η Ελλάδα έχει πολύ υψηλότερο δημόσιο χρέος από τις ιβηρικές χώρες, το συνολικό χρέος της είναι το ίδιο ή και μικρότερο σε αναλογία με το ΑΕΠ, καθώς η Πορτογαλία και η Ισπανία έχουν σημαντικά μεγαλύτερο ιδιωτικό χρέος - τραπεζών και άλλων ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η διαφορά με τις προηγούμενες εκτιμήσεις έγκειται στο ότι η RBS υπολόγισε για πρώτη φορά -χρησιμοποιώντας στοιχεία του ΔΝΤ, του ΟΟΣΑ, της Παγκόσμιας Τράπεζας και της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών- τις απαιτήσεις που έχουν όχι μόνο οι ξένες τράπεζες, αλλά και τα λοιπά ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες.

Αυτά τα στοιχεία-σοκ της βρετανικής τράπεζας εξηγούν με απόλυτο τρόπο την ταχεία συγκατάθεση του Βερολίνου στη διαμόρφωση του

γιγαντιαίου μηχανισμού σταθεροποίησης της οικονομίας της Ευρωζώνης, με συνολικά κεφάλαια 750 δις ευρώ, από τα οποία τα δύο τρίτα από τις χώρες της Ευρωζώνης και το υπόλοιπο ένα τρίτο από το ΔΝΤ. Μιλώντας σε συνέδριο που έγινε στις Βρυξέλλες την προηγούμενη Τρίτη, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Αυστρίας κ. Ewald Nowotny παραδέχτηκε ότι η αποφυγή ενός τέτοιου μεγάλου σοκ ήταν που οδήγησε στη σύσταση του γιγαντιαίου μηχανισμού που αποφασίστηκε στις αρχές του Μαΐου. Το ενδεχόμενο χρεοκοπίας στην Ευρωζώνη τρομάζει ακόμη περισσότερο την Ουάσιγκτον, η οποία θέλει με κάθε τρόπο να αποφύγει την αποσταθεροποίηση της οικονομίας της, μετά την οδυνηρή αύξηση της ανεργίας και την απώλεια 8 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας που οδήγησε η ύφεση τη διετία 2008-2009. Ο μεγάλος κίνδυνος για την αμερικανική οικονομία δεν είναι τόσο η ανακοπή της ανάκαμψης στην Ευρώπη, λόγω των μέτρων λιτότητας που παίρνουν η μία μετά την άλλη οι χώρες της, αλλά η χρεοκοπία κάποιας χώρας που θα αποσταθεροποιούσε εντελώς το τραπεζικό της σύστημα, πριν καλά καλά επουλώσει τις πληγές του από την προηγούμενη κρίση. Ο κίνδυνος αυτός εξηγεί τις πιέσεις που άσκησε ο πρόεδρος Ομπάμα στη Γερμανίδα καγκελάρια

κυρία Άνγκελα Μέρκελ για να δώσει το «πράσινο φως» στη δημιουργία του μηχανισμού διάσωσης αλλά και την πλήρη στήριξη που παρέχουν οι ΗΠΑ στην Ελλάδα στις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΝΤ.

Αισιόδοξοι εναντίον απαισιόδοξων για το ευρώ

Τα δημοσιονομικά προβλήματα των χωρών της Ευρωζώνης και πολύ περισσότερο το ενδεχόμενο χρεοκοπίας κάποιας ή κάποιων από τις χώρες αυτές έχουν οδηγήσει στην υποχώρηση του ευρώ έναντι του δολαρίου κατά 15% από την αρχή του 2010 και στη νέα «βουτιά» των διεθνών χρηματιστηρίων. Τα ίδια προβλήματα βρίσκονται στο επίκεντρο του άτυπου διαλόγου μεταξύ των αισιόδοξων και των απαισιόδοξων για το μέλλον του ευρώ, με την έννοια της επιβίωσης και της διατήρησης της συνοχής της Ευρωζώνης. Οι απόψεις που ακούγονται είναι πολλές και διάφορες, από τη διατήρηση της Ευρωζώνης με τη σημερινή της σύνθεση έως τον αποκλεισμό των χωρών που δεν θα μπορέσουν να τακτοποιήσουν τα δημόσια οικονομικά τους και την επιστροφή στο καθεστώς των εθνικών νομισμάτων. Η επικρατούσα άποψη είναι ότι τελικά η Ευρωζώνη θα διατηρήσει τη σύνθεσή της, ακόμη και στην περίπτωση που

Η κυρίαρχη άποψη στην κυβέρνηση, με κύριο εκφραστή τον υπουργό Οικονομικών κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου, είναι ότι τα περιθώρια διαπραγμάτευσης με την τριμερή εποπτεία είναι μικρά.

υπάρξει αναδιάρθρωση του χρέους, δηλαδή μείωση της αξίας των ομολόγων κάποιας χώρας – με πρώτη υποψήφια την Ελλάδα. Ο νομπελίστας οικονομολόγος κ. Robert Mundell σημείωσε ότι στα επόμενα χρόνια είναι πιθανό να υπάρξει η ανάγκη για αναδιάρθρωση του χρέους σε μία ή δύο χώρες της Ευρωζώνης με υψηλά ελλείμματα, αλλά αυτό δεν θα οδηγήσει στη διάλυση της Ευρωζώνης. Από την άλλη πλευρά, δεν πρέπει να

υποτιμηθεί η πίεση της Γερμανίας να δοθεί η δυνατότητα εκδίωξης μίας χώρας από την Ευρωζώνη, εφόσον συνεχίζει επί μακρό χρόνο να έχει ασθενή δημοσιονομική θέση. Η άποψη της Γερμανίας δεν πέρασε στην πρόσφατη συζήτηση που έγινε στις Βρυξέλλες για τη νέα μορφή διακυβέρνησης της Ευρωζώνης, η οποία θα προβλέπει αυστηρότερες κυρώσεις για τις δημοσιονομικά άτακτες χώρες. Κάτι τέτοιο χρειάζεται αλλαγή της νέας Συνθήκης

της ΕΕ και ουδείς είναι διατεθειμένος να μπει τώρα σε μια τόσο χρονοβόρα διαδικασία. Ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλειστεί να τεθεί το θέμα αυτό στο μέλλον.

Απαγορευμένη λέξη η «αναδιάρθρωση» χρέους

Όπως είπαμε στην εισαγωγή, η πτώχευση σήμερα δεν συμφέρει την Ελλάδα αλλά είναι απαγορευτική ως σκέψη και για τις μεγάλες οικονομίες της Γερμανίας και της Αμερικής. Σύμφωνα με ορισμένους Αγγλοσάξονες αναλυτές, ο φόβος για τη χρεοκοπία της Ελλάδας εξηγεί και το ότι η «αναδιάρθρωση» του χρέους είναι απαγορευμένη λέξη για τους εκπροσώπους των Βρυξελλών και του ΔΝΤ, παρά το ότι οι περισσότεροι ειδικοί τη θεωρούν περίπου αναπόφευκτη. Η αλήθεια είναι ότι κανένα σχέδιο διάσωσης μίας χώρας δεν ξεκινά από την αρχή με την παραδοχή της αναδιάρθρωσης, καθώς ο πρωταρχικός σκοπός είναι να υπάρξει εξυπηρέτηση στο ακέραιο του χρέους της μέσω της μείωσης των ελλειμμάτων και του χρέους. Αυτό, όμως, δεν αναιρεί και το γεγονός ότι η επιλογή να μην γίνει σήμερα αναδιάρθρωση του χρέους – που είναι ουσιαστικά μία μορφή χρεοκοπίας – εξυπηρετεί τα συμφέροντα και της Ελλάδας και των πιστωτών της. Σε ένα με δύο χρόνια, όμως, λένε οι ίδιοι αναλυτές, η αναδιάρθρωση μπορεί να γίνει αναγκαστική ή επωφελής για την Ελλάδα και να μην αποτελεί τόσο μεγάλο πρόβλημα για τη Γερμανία και την Αμερική. Στην περίπτωση που η ελληνική οικονομία δεν μπορέσει να μειώσει το έλλειμμα όσο πρέπει, παρά τα σκληρά μέτρα λιτότητας, η αναδιάρθρωση θα γίνει αναγκαστική, αλλά και πάλι μπορεί να καθυστερήσει όσο χρειάζεται για να εδραιωθεί η οικονομική ανάκαμψη στο εξωτερικό και να υπάρξει η προετοιμασία για να αντιμετωπιστεί πιο ομαλά το σοκ στις ξένες τράπεζες. Εάν το πρωτογενές έλλειμμα, που δεν περιλαμβάνει τους τόκους για την πληρωμή του χρέους που κατέχουν οι πιστωτές μας, μηδενιστεί στο τέλος του 2011, τότε η χρεοκοπία της Ελλάδας, σύμφωνα με τους ίδιους αναλυτές, θα ήταν προς όφελός της, αφού δεν θα χρειαζόταν να λάβει πρόσθετα μέτρα λιτότητας και ταυτόχρονα θα μείωνε τους υπέρογκους τόκους για το χρέος της, που το 2014 αναμένεται να φτάσουν τα 20 δις ευρώ από μόλις 10 δις ευρώ το 2007. «Οι μεγάλες πληρωμές τόκων και το μηδενικό πρωτογενές έλλειμμα είναι ακριβώς οι συνθήκες που κάνουν την επιλογή της χρεοκοπίας ορθολογική για μία χώρα», σημείωσε ο αναλυτής της Citibank κ. Willem Buiter. Βεβαίως, η άποψη αυτή δεν λαμβάνει υπόψη το κόστος που θα υπάρχει από την αδυναμία δανεισμού της χώρας που πτωχεύει για πολλά χρόνια από το εξωτερικό. ■

Το ενδεχόμενο χρεοκοπίας στην Ευρωζώνη τρομάζει ακόμη περισσότερο την Ουάσιγκτον, η οποία θέλει με κάθε τρόπο να αποφυγή την αποσταθεροποίηση της οικονομίας της.

Ο «ΔΟΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ» ανησυχεί για τα χειρότερα

Νουριέλ Ρουμπίνι: «Η κρίση δεν έχει τελειώσει, είμαστε στην αρχή»

ΤΗΣ ΑΛΙΚΗΣ ΚΟΤΖΙΑ

Ο καθηγητής Οικονομικών Νουριέλ Ρουμπίνι.

Ο «δόκτωρ Καταστροφή», όπως αποκαλούν τον καθηγητή Οικονομικών Νουριέλ Ρουμπίνι, είχε προβλέψει πριν από τρία χρόνια την κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Για την επιτυχία του αυτή έχει γίνει περιζήτητος. Συμβουλευεί κυβερνήσεις, μιλάει σε συνέδρια για την κατάσταση της οικονομίας διεθνώς και ειδικώς, είναι πολυγραφότατος και επικοινωνεί μέσω του blog του με όσους έχουν απορίες. Ο «Dr. Doom» αναφέρθηκε, όπως ήταν φυσικό, εκτεταμένα στην ελληνική κρίση και στην περιπέτεια του ευρώ.

«Η κρίση δεν έχει τελειώσει, είμαστε στην αρχή», δήλωσε πριν από λίγες ημέρες ο 51χρονος καθηγητής Νουριέλ Ρουμπίνι, μιλώντας στη Βρετανία. Κοσμοπολίτης από τα γεννοφάσκια του –γεννήθηκε στην Τουρκία από Ιρανούς γονείς, μεγάλωσε μεταξύ του Ισραήλ και της Ιταλίας και ζει στη Νέα Υόρκη–, ο Ρουμπίνι πιστεύει ότι η Ελλάδα είναι η πρώτη από μια σειρά χωρών που θα βρεθούν «στον τοίχο». Όπως λέει, «αυτό που συμβαίνει τώρα στην Ελλάδα είναι η κορυφή του παγόβουνου όσον αφορά στα ελλείμματα των χωρών της Ευρωζώνης και στη Βρετανία, αλλά και στις ΗΠΑ». Τονίζει ότι είχε μιλήσει από το 2006 για τις «PIGS» (Πορτογαλία, Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία), τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου και τα προβλήματα που

θα αντιμετωπίσουν πρώτες. Κυνικός και χωρίς να μασάει τα λόγια του, δήλωσε πρόσφατα σε διάλεξη στο London School of Economics (LSE) ότι η Ζώνη του Ευρώ δεν θα μείνει όπως είναι τώρα. Η Ελλάδα θα υποχρεωθεί σε αναδιάρθρωση του χρέους και μαζί με την Ισπανία και την Πορτογαλία ενδεχομένως θα οδηγηθούν στην έξοδο. Σε περίπτωση, δε, που αναγκαστούν να αποχωρήσουν οι τρεις νότιες ευρωπαϊκές χώρες, «το ευρώ, ως κυρίαρχο νόμισμα, θα δεχθεί ισχυρότατο πλήγμα», υποστηρίζει.

Η Ευρωζώνη, εκτός από χρηματοπιστοληπτική σταθερότητα, χρειάζεται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας και την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας.

Ο Ρουμπίνι ανησυχεί για ορισμένες χώρες ότι δεν θα καταφέρουν να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους μέσα σε εύλογο χρόνο. Επίσης κρούει τον κώδωνα για την πρόσκαιρη ανάκαμψη που μπορεί να σημειωθεί, υπενθυμίζοντας πως η κρίση του 1929-1933 στις ΗΠΑ ξεπεράστηκε προσωρινά και επανήλθε το 1937-1939.

Ο νομπελίστας Πολ Κρούγκμαν, ο άλλος «γκουρού» της οικονομίας, αναφέρεται επίσης διεξοδικά στην «παγίδα του ευρώ», υποστηρίζοντας ότι πριν από τρία χρόνια καμιά από τις «προβληματικές» σήμερα χώρες της Ευρωζώνης δεν φαινόταν ότι θα αντιμετώπιζε τη σημερινή ύφεση. Η «παγίδα» ήταν αυτή: εύκολο χρήμα, μισθοί και τιμές σε άνοδο. Αν η κάθε χώρα είχε το δικό της νόμισμα –συνεχίζει ο νομπελίστας οικονομολόγος– μια υποτίμηση του νομίσματος θα αποτελούσε λύση. «Όταν όμως οι χώρες έχουν το ίδιο νόμισμα, τότε η μόνη λύση είναι αύξηση τιμών - μισθών στη Γερμανία, για παράδειγμα, και μείωση αντίστοιχα στην Ελλάδα. Ο αποπληθωρισμός όμως είναι μια επώδυνη διαδικασία και συνήθως οδηγεί σε ανεργία».

Ο Πολ Κρούγκμαν πιστεύει ότι το ευρώ βρίσκεται σε κίνδυνο. Μέχρι τώρα σχεδόν όλοι θεωρούσαν ότι η κατάρρευσή του ήταν αδύνατη. Αν όμως οι χώρες οδηγηθούν σε χρεοκοπία, τότε πιθανότατα θα δημιουργηθεί πρόβλημα στις τράπεζές τους και ίσως υπάρξει «πάγωμα» των αναλήψεων με αποτέλεσμα να «ανοίξει η πόρτα για την έξοδο από το ευρώ». ■

Ο νομπελίστας Πολ Κρούγκμαν.

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Θα φύγουμε ή θα μας ΔΙΩΞΟΥΝ;

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Και πρώτα πρώτα πρέπει να μεταβληθούμε μέσα μας. Ν' αλλάξουμε τα μυαλά μας, να πετάξουμε τις προλήψεις μας στη θάλασσα και ν' αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα με φρέσκη αντίληψη και με την ηρωική διάθεση της αυτοθυσίας. Δεν μπορούμε να μιλάμε γι' ανασυγκρότηση της Ελλάδος, αίφνης, και να φανταζόμαστε ότι αυτό θα γίνει μονάχα με παχειά λόγια (...). Πρέπει να καταλάβουμε ότι θα γίνουν αιματηρές θυσίες από όλους, με απόλυτο ισότητα και δικαιοσύνη, δηλαδή κατά την αναλογία της οικονομικής δυνατότητας του καθενός και ότι αυτές τις θυσίες όποιος θέλει θα τις αποδεχθεί και όποιος δεν θέλει θα κάνει πως δεν ακούει. Οι θυσίες αυτές θα επιβληθούν (...). Το ίδιο θα γίνη και με την προσαρμογή μας στη νέα

οργάνωση της Ευρώπης. Πρέπει να το χωνέψουμε ότι το ειδυλλιακό καθεστώς (...) ανήκει στο παρελθόν. Και ότι δεν πρόκειται να επανέλθουν ποτέ πλέον. Όσο νωρίτερα το χωνέψουμε τόσο καλύτερα, γιατί θα προετοιμαστούμε. Διαφορετικά τα πράγματα θα μας σύρουν στη λογική τους, είτε θέλοντας είτε μη.

Το παραπάνω απόσπασμα θα μπορούσε να προέρχεται από την αγόρευση κάποιου εκ των επιθετικότερων απολογητών της κυβερνητικής πολιτικής από το χώρο του ΠΑΣΟΚ ή των όψιμων συμμάχων του, όπως του κ. Καρατζαφέρη ή της κυρίας Μπακογιάννη. Θα μπορούσε επίσης να αποτελεί σχόλιο της σύνταξης οποιασδήποτε από τις μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδες της χώρας, οι οποίες στηρίζουν τα

εξοντωτικά μέτρα που επιβάλλουν ΕΕ και ΔΝΤ με πλουραλιστική ομοφωνία, την οποία θα ζήλευε και ο σοβιετικός Τύπος της εποχής Μπρέζνιεφ. Συμπτωματικά όμως το εν λόγω άρθρο γράφτηκε σε ιστορική εφημερίδα των Αθηνών από το συγγραφέα Σπύρο Μελά και δημοσιεύτηκε στις 6 Μαΐου του... 1941, μόλις μία εβδομάδα μετά την ορκωμοσία της κατοχικής κυβέρνησης Τσολάκογλου!

Επιστροφή στο... παρελθόν

Εκείνη την εποχή, η ναζιστική Γερμανία του Χίτλερ προσπαθούσε να επιβάλει τη «νέα οργάνωση της Ευρώπης», για την οποία μιλούσε τόσο πραγματιστικά ο Σπύρος Μελάς, με τα θηριώδη πάντοερ. Σήμερα, η δημοκρατική Γερμανία της Μέρκελ το επιχειρεί με το σκληρό ευρώ, μετεψύχωση του γερμανικού μάρκου, και την ανελέητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, δημιουργημένη κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση της Μπούντεσμπανκ. Η άνευ όρων παράδοση της Ελλάδας στον γερμανικής έμπνευσης «μηχανισμό» ΕΕ - ΔΝΤ παρέχει τη δυνατότητα στους επιγόνους του Μελά να κραυγάζουν σε όλους τους τόνους ότι η «Νέα Τάξη» πραγμάτων είναι αναπόφευκτη και ότι όσοι ψιθυρίζουν μηνύματα αντίστασης είναι θεότρελοι και επικίνδυνοι. Μόνο στις πιο έγκυρες εφημερίδες του εξωτερικού η δικαιολογημένη αγανάκτηση για τον αλαζονικό, οικονομικό εθνικισμό του Βερολίνου βρίσκει την προβολή που της αξίζει. Αίφνης, οι *New York Times* φιλοξένουσαν, την Τετάρτη, 26 Μαΐου, κύριο άρθρο της σύνταξης υπό τον τίτλο «Γερμανία εναντίον Ευρώπης». Από εκεί και τα αποσπάσματα:

«Τώρα, στη χειρότερη δυνατή στιγμή, η Γερμανία στρέφεται σε εθνικιστικές αυταπάτες. Οι προηγούμενες οικονομικές επιτυχίες αντιμετωπίζονται ως γερμανικές επιτυχίες και τα τωρινά, βαθιά προβλήματα της Ευρώπης ως προβλήματα όλων των άλλων πλην της Γερμανίας (...). Η μεγαλύτερης κυκλοφορίας εφημερίδα, η *Bild*, πρότεινε να πουλήσει η Ελλάδα την Ακρόπολη για να ξεχρεώσει (υπολογίζοντας ότι η πώληση του μνημείου θα της απέφερε 140 δις δολάρια). Κορυφαίο στέλεχος του κόμματος της Άνγκελα Μέρκελ πρότεινε να βγουν στο σφυρί νησιά του Αιγαίου (...). Ακόμη περισσότερη, γερμανική λιτότητα θα συντρίψει, πιθανότατα, τα πρώτα φύτρα ανάκαμψης της Ευρώπης και την ευημερία

Εάν επιβληθούν τα σχέδια του Βερολίνου για μια γερμανική Ευρώπη, η εγκατάλειψη του ευρώ, μαζί με τη σιάση πληθωρών, θα γίνει μονόδρομος για την οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας.

των ίδιων των Γερμανών. Αυτή είναι η σκληρή αλήθεια, την οποία πρέπει να πει η κυρία Μέρκελ στο λαό της».

Σκληρή κριτική

Μέχρι πρόσφατα, η κριτική εναντίον της Γερμανίας εστιαζόταν στην άρνησή της να λάβει οποιοδήποτε μέτρο αντιμετώπισης της δημοσιονομικής κρίσης της Ελλάδας και άλλων περιφερειακών χωρών σε πνεύμα κοινοτικής αλληλεγγύης και τη δογματική οχύρωσή της πίσω από το Σύμφωνο της Σταθερότητας. Από τη δραματική Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών, στις 7 και 8 Μαΐου, το πρόβλημα εστιάζεται όχι στην παθητικότητα, αλλά, εντελώς αντίθετα, στην κεραυνοβόλα επέλαση μιας Γερμανίας, η οποία εμφανίζεται αποφασισμένη να επιβάλει μια αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας προς... ακόμη αντιδραστικότερη κατεύθυνση! Μια αναθεώρηση, που θα προβλέπει αυστηρούς μηχανισμούς τιμωρίας των δημοσιονομικά «απειθαρχών», δηλαδή των πιο αδύναμων χωρών, τις οποίες εξωθεί ουσιαστικά να επιλέξουν: είτε να δεχτούν μια «χημειοθεραπεία» τόσο βαριά, που μόνο χούντες τύπου Χίτλερ μπόρεσαν στο παρελθόν να επιβάλουν, είτε να αποχωρήσουν από την Ευρωζώνη.

Ωστόσο, ο ωμός εκβιασμός των αδύναμων χωρών από το Βερολίνο μπορεί να λειτουργήσει σαν μπουμερανγκ. Ασφαλώς, ουδείς σοβαρός άνθρωπος μπορεί να ισχυριστεί ότι η έξοδος από την Ευρωζώνη και η επάνοδος στη δραχμή αποτελεί τη βασιλική λεωφόρο προς τη σωτηρία. Οι προσδευτικές δυνάμεις αυτού του τόπου θα ήθελαν να επενδύσουν στην προοπτική ενός άλλου «καλού ευρώ» με ένα άλλο «καλό Σύμφωνο Σταθερότητας και Αλληλεγγύης», γιατί κάτι τέτοιο θα επέτρεπε την αντιμετώπιση της κρίσης με το μικρότερο δυνατό κόστος για τη χώρα και με μια ανακατανομή του πλούτου υπέρ των ασθενέστερων, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Ένας

τέτοιος δρόμος, που έχει προταθεί από προσδευτικούς οικονομολόγους, δημοσιογράφους και πολιτικούς, θα προέβλεπε: Έκδοση ευρωπαϊκού ομολόγου με μικρό επιτόκιο για τις δανειακές ανάγκες όλων των χωρών, αναδιανεμητικό κοινοτικό προϋπολογισμό της τάξης του 5%, ώστε να ανακυκλώνονται τα πλεονάσματα των βόρειων χωρών εντός της Ευρωζώνης, κοινή φορολογική πολιτική με κριτήρια κοινωνικής δικαιοσύνης, ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για κάθε Ευρωπαίο πολίτη, πολιτικό έλεγχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ανατροπή των όρων που θέτει το Σύμφωνο Σταθερότητας, μέτρα προστατευτισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο κ.λπ.

Οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος

Με την πολιτική που ακολουθεί, ωστόσο, η Γερμανία και οι ισχυροί σύμμαχοί της, ιδίως της βόρειας, προτεσταντικής Ευρώπης, το να μιλάει κανείς για «καλό ευρώ» μοιάζει περίπου σαν να περιμένει τον Άι Βασίλη. Ακόμη και ο Νικόλα Σαρκοζί έφτασε να απειλήσει τη Μέρκελ με αποχώρηση της Γαλλίας από την Ευρωζώνη, ενώ η *Le Monde* δημοσίευσε πρόσφατα άρθρο γκωλικού βουλευτή με τίτλο «Να φύγουμε από το ευρώ για να σώσουμε την Ευρώπη»!

«Σήμερα, η δημοκρατική Γερμανία της Μέρκελ επιχειρεί να επιβάλει τη «νέα οργάνωση» της Ευρώπης με το σκληρό ευρώ και την ανελέητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.»

Ο αντίλογος είναι γνωστός: Τυχόν έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ θα σημάνει πανικόβλητη φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό, κατάρρευση των τραπεζών, εξανέμιση των καταθέσεων, παράλυση της οικονομίας, ανεξέλεγκτο πληθωρισμό, αχαλίνωτη κερδοσκοπία και πάει λέγοντας. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι υπαρκτοί, αλλά και αντιμετωπίσιμοι, όπως έχουν αναλύσει διά-

σημοι οικονομολόγοι που θεωρούν την έξοδο από το ευρώ ως το λιγότερο κακό – μεταξύ των οποίων και ο Νομπελίστας Πολ Κρούγκμαν.

Άλλωστε, το νεότερο ελληνικό κράτος έζησε 170 χρόνια χωρίς ευρώ και άλλα κράτη της ΕΕ, όπως η Σουηδία και η Δανία, εξακολουθούν να ζουν πολύ καλύτερα από εμάς διατηρώντας το εθνικό τους νόμισμα. Επιτέλους, αν δεχτεί κανείς την ιδεολογική τρομοκρατία και πιστέψει ότι όλες οι πληγές των Φαραώ θα πλήξουν την Ελλάδα αν φύγει από το ευρώ, τότε πρέπει να δεχτεί ότι είναι αδύνατη οποιαδήποτε προοδευτική αλλαγή, αφού τα ίδια σκιάχτρα (φυγή κεφαλαίων, κατάρρευση της οικονομίας κ.λπ.) επιστρατεύονται απέναντι σε οποιαδήποτε άλλη ριζοσπαστική πρόταση, από τη γενναία αναδιανομή εισοδήματος, μέχρι την εθνικοποίηση σημαντικών τομέων οικονομικής δραστηριότητας.

Ασφαλώς, η επιστροφή της δραχμής και η συνακόλουθη υποτίμηση του εθνικού νομίσματος θα έχουν ως συνέπεια σημαντική άνοδο του πληθωρισμού – προσωρινά, ίσως και στο 20%. Ωστόσο, οι αρνητικές συνέπειες του πληθωρισμού για τα λαϊκά εισοδήματα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να ισοσταθμιστούν με την εισοδηματική πολιτική και τον έλεγχο των τιμών. Σε κάθε περίπτωση, υπό τις παρούσες συνθήκες, το πρόβλημα του πληθωρισμού έρχεται σε δεύτερη μοίρα έναντι των πελώριων προβλημάτων της ανεργίας και της μαζικής καταστροφής μικρών επιχειρήσεων λόγω της εισοδηματικής ανέχειας. Η υποτίμηση της δραχμής, μαζί με την «ανάσα» που θα πάρει η ελληνική οικονομία από τη στάση πληρωμών και την αναδιαπραγμάτευση του χρέους θα αποτελέσουν, όπως έχει δείξει και η πρόσφατη πείρα

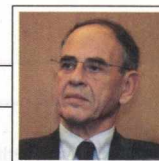
πολλών χωρών (Αργεντινή, Ρωσία, Ουκρανία), αφετηρία για παραγωγική ανασυγκρότηση, ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς και μείωση των εισαγωγών – χώρα που θα ωφεληθεί αμέσως και κατά πολύ τον τουρισμό μας.

Η φυγή των κεφαλαίων

Όσο για την περιλάλητη φυγή κεφαλαίων, αυτή εν πολλοίς έχει ήδη συμβεί! Πλήθος δημοσιευμάτων του ξένου και του ελληνικού τύπου αποκάλυψαν ότι οι επιχειρηματικές μας ελίτ πήδησαν σαν τα ποντίκια από το εθνικό σκάφος με το που άρχισαν να μπαίνουν τα πρώτα νερά, έβγαλαν, τους πρώτους μήνες του 2010, δεκάδες δις ευρώ για να αγοράσουν ακίνητα στο Λονδίνο, ομόλογα στη Λευκωσία και μετοχές στο Λουξεμβούργο, την ώρα που ο κ. Πετσάλνικος καλούσε το μισθωτό και το συνταξιούχο των 700 ευρώ να καταθέσει το υστέρημά του σε εθνικό λογαριασμό για τη σωτηρία της πατρίδας!

Εν πάση περιπτώσει, το κράτος θα έχει τη δυνατότητα να περιορίσει την έξοδο κεφαλαίων θεσπίζοντας μέτρα (π.χ. δρακόντεια φορολόγηση παρόμοιων συναλλαγών), εφόσον προχωρήσει σε εθνικοποιήσεις των μεγάλων τραπεζών και δημιουργία ενός ενιαίου, δημόσιου, χρηματοπιστωτικού συστήματος, μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης. Κάτι λιγότερο «επαναστατικό» απ' ό,τι ακούγεται – άλλωστε η Ελλάδα μέχρι τη δεκαετία του '90 λειτουργούσε με δημόσιες τράπεζες, ενώ ο τελευταίος πολιτικός που κατηγορήθηκε για «σοσιαλμανία» επειδή εθνικοποίησε τράπεζες ήταν ο εθνάρχης της συντηρητικής παράταξης Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Άλλη μια φορά: Εδώ που έχουμε φτάσει, δεν υπάρχει ανώδυνος δρόμος εξόδου από την κρίση. Το θέμα είναι ποιοι θα πληρώσουν το μερίδιο του λέοντος από το αναπόφευκτο κόστος και κατά πόσο οι θυσίες θα είναι προσωρινές, αλλά τα οφέλη μόνιμα. Το κυριότερο ίσως κέρδος, αν μας αναγκάσουν τελικά να αποχωρήσουμε από το ευρώ, θα είναι η ανάκτηση μεγάλου μέρους της εθνικής ανεξαρτησίας και της λαϊκής κυριαρχίας – μια προοπτική που αξίζει πολύ περισσότερες θυσίες από ό,τι η αποπληρωμή των διεθνών τοκογλύφων. ■

Η άνοδος κι η πτώσεις του ευρώ

ΕΠΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Όταν στα τέλη της δεκαετίας '90 άρχισε να μορφοποιείται η ιδέα της «νομισματικής ενοποίησης», της (τότε) Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), επεστρατεύθησαν ορισμένοι οικονομολόγοι (Ότο Παϊλ, Ότμαρ Ίσιγκ, οι καθηγητές Τσεκίνι και Μαντέλ κ.λπ.) να σχεδιάσουν (άλλη) μία «αρίστη χρηματοοικονομική ζώνη» (optimal currency zone) που υποτίθεται ότι θα εξελισσετο στο «κέρας της Αμαλθίας» διά τους λαούς της Ευρώπης.

Η γνώσις και η τεχνολογία υπήρχαν. Απ' την καθιέρωση του δολαρίου ως νομίσματος (όλων των Ηνωμένων Πολιτειών (προ του 1890 υπήρ-

χαν διάφορα δολάρια των κατ' ιδίαν Πολιτειών, με ποικίλους ισοτιμίες ως προς το χρυσό) μέχρι και της (διμεταλλικής) Λατινικής Νομισματικής Ενώσεως του 1864. (Στη λησμονηθείσα ΛΝΜ είχε μετάσχει και... η Ελλάδα, επί διετίας. Μετά επανήλθε η χώρα μας στην... αναγκαστική κυκλοφορία. Μάθημα πρώτο: Μην πολιτικοποιείτε το νόμισμα.)

Η ΛΝΜ άνθεξε μέχρις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Τότε διελύθη εκ των αναγκών του πολέμου. Μετά επήλθε η παγκόσμια οικονομική κρίσις του 1929. Η Βρετανία εγκατέλειψε το χρυσούν κανόνα και η Αμερική καθιέρωσε το δολάριο ως αποθεματικό μέσο διεθνών πλη-

ρωμών. Η Ελλάς υπέστη δύο πτωχεύσεις, μία εσωτερική, το 1923, με κοπή της δραχμής στο μέσον, και άλλη, εξωτερική, το 1932, με υποτίμηση της δραχμής, λόγω εξωτερικού χρέους και του ελλείμματος στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Μόλις το 1939 ο κυβερνήτης Ιωάννης Μεταξάς διεκάνονισε το διεθνές χρέος της Ελλάδος στο 41% της ονομαστικής του αξίας. (Μάθημα δεύτερο: Μην αυξάνετε το εξωτερικό χρέος.)

Το πρόβλημα της συγχρόνου ΕΟΚ ήταν άλλο: Παρά την κατάργηση των δασμών και εισαγωγικών ποσοστώσεων (κατά μίμηση του γερμανικού Zollverein του Ότο Μπίσμαρκ το 19ο αι-

ώνα), η εσωτερική «προστατευτική πολιτική» είχε μεταλλαγεί εις πολιτική «ανταγωνιστικών υποτιμήσεων» μ' εξαγωγικό μάλιστα προσα- νατολισμό.

Μόλις οι Γερμανοί βιομήχανοι ανακτούσαν το συγκριτικό πλεονέκτημα που είχαν αποκτήσει απ' την εποχή του Εθνικοσοσιαλισμού (κρατικά φθηνά κεφάλαια, ελεγχόμενο κόστος εργασίας κ.λπ.), η ιταλική και η γαλλική κυβέρνηση υπο- τιμούσε τη λιρέτα και το φράγκο αντιστοίχως. Η βρετανική στερλίνα συνεχώς υποχωρούσε έναντι του γερμανικού μάρκου, με αποτέλεσμα να χάνεται το «συγκριτικό πλεονέκτημα» της Γερμανίας.

Πολλές απόπειρες συνδέσεως των ευρω- παϊκών νομισμάτων εγένοντο, με εθελοντικά ριπίδια διακυμάνσεως της ισοτιμίας αλλ' όλες απέτυχαν και εξ «άλλης αιτίας»: των εν τω με- ταξύ αναπτυχθεισών αγορών στις ΗΠΑ που επεσήμαιναν τις ανισορροπίες πληθωρισμού και αναπτύξεως των κατ' ιδίαν χωρών της ΕΟΚ και «σορτάριζαν» την ισοτιμία των νομισμάτων των (ως συνέβη με τον διαβόητο Σόρος που επέφερε την έξοδο της βρετανικής στερλίνας απ' το Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών το 1997).

Στην ωρίμανση της ιδέας του ευρώ συνέβαλε και ένα ιστορικό γεγονός: η απρόοπτος ενοποι- σις της Γερμανίας το 1989.

Κατόπιν της αποσυνθέσεως της Σοβιετικής Ενώσεως υπό του αλήστου μνήμης Μιχαήλ Γκορμπατσόφ κατεστράφη η μεταπολεμική ισορροπία ισχύος όχι μόνο με την αμερικανικής εμπνεύσεως «παγκοσμιοποίηση», αλλά και με την εγκατάλειψη της «Κοινότητας των ευρωπαϊ- κών λαών» του Ντε Γκολ.

Ο φόβος του Γάλλου προέδρου Μιτεράν ότι η ενοποιουμένη Γερμανία θα ανεδύετο ως κυ- ρίαρχος ευρωπαϊκή δύναμη και θα έστρεφε (πάλι) την προσοχή της προς ανατολάς (Drang nach Osten) προώθησε τη συνεκτική ιδέα του ευρώ, στην οποία συνετάχθη απροθύμως εν αρχή ο Γερμανός καγκελάριος Χέλμουτ Κολ.

Κορόνα κερδίζω, γράμματα... χάνεις

Όταν όμως η γερμανική κυβέρνηση είδε τα οφέλη απ' τη νομισματική ενοποίηση (όπως τα εξήγησε ο ισχυρός Σύνδεσμος Γερμανών Βιο- μηχανών και ο Κολ «ελαδώθη» καταλλήλως απ' τους Γάλλους, με την εξαγορά των ανατολικο- γερμανικών διυλιστηρίων πετρελαίου υπό της γαλλικής ELF εις εξευτελιστικά τιμάς) το σχέδιο της Ευρωζώνης προχώρησεν. Εβασίζετο άλλω- στε στο προηγούμενο του Ναζιστού υπουργού Οικονομικών Βάλτερ Φουνγκ.

Η ναζιστική νομισματική ένωση (NNE) εβασίζε-

“Η ίδρυσις του ευρώ το 2000 με 13 αρχικώς κράτη-μέλη, στο οποίο συμπεριελήφθησαν η Ελθιάς το 2002 και η Μάλτα κι η Κύπρος αργότερον αλλιά διά... «πολιτικούς λόγους», έπασχεν εξ υπαρχής διότι δεν εβασίζετο εις μία ενιαία πιστωτική προϊστορία και στον έλεγχο των δημοσίων ελθειμμάτων.”

το στο γερμανικό νόμισμα, το Ράιχσμαρκ, και θα μετείχον εκτός της κραταίας Γερμανίας, η Γαλλία, Ολλανδία, η Δανία, η Φινλανδία, το Βέλγιο (δηλ. τα ιδρυτικά μέλη της εν συνεχεία... ONE ή άλλως Ευρωζώνης). Οι χώρες του Νότου (Ιταλία, Ισπα- νία, Πορτογαλία και των Βαλκανίων) δεν μετείχαν της NNE (ορθώς ως οικονομικός καθυστερημέ- νες), αλλά θα ημπορούσαν να υιοθετήσουν το Ράιχσμαρκ, με κυμαινόμενες ισοτιμίες αργότε- ρον (ευφυσώς μετά την ελληνική χρεοκοπία που προξένησε η υπερτιμημένη ισοτιμία 1 ευρώ προς 341 δραχμές το 2002, που σήμερα έχει υπερβή τις 682 δρχ.), όπερ σημαίνει υποτίμησι 50% της δραχμής. (Μάθημα τρίτο: Μην αλλάζετε την «αντίληψι περί τιμών» στην αγορά.)

Η «σημίτειος» ONE μάλιστα δεν άλλαξεν ούτε την ορολογία της NNE: ένα νόμισμα (τότε Ράιχ- σμαρκ, τώρα Έουρω), μία Κεντρική Τράπεζα (Ρά- ιχσμπανκ, τώρα ΕΚΤ), μία νομισματική κυκλο- φορία κι ένα επιτόκιο (τώρα 16), μία εξωτερική ισοτιμία έναντι του αμερικανικού δολαρίου και κατ' επέκτασι ένας ρυθμός ανόδου του γενικού επιπέδου των τιμών (=πληθωρισμός). Τώρα ο πληθωρισμός στη Γερμανία είναι 1,5% και στην Ελλάδα 4,8% προς αυτοδιάφευσι του ευρώ.

Το βασικότερο στοιχείο που λείπει σήμερα είναι η «πολιτική ενοποίησης» που προέβλεπε η NNE με απο-φασιστικό έλεγχο των κρατικών προϋπολογισμών των άλλων χωρών-μελών υπό του Βερολίνου.

Αντιθέτως, η ίδρυσις του ευρώ το 2000 με 13 αρχικώς κράτη-μέλη, στο οποίο συμπεριελή- φθησαν η Ελλάς το 2002 και η Μάλτα κι η Κύ- προς αργότερο αλλά διά... «πολιτικούς λόγους», έπασχεν εξ υπαρχής διότι δεν εβασίζετο εις μία ενιαία πιστωτική προϊστορία και στον έλεγχο των δημοσίων ελλειμμάτων. Έλειπεν, επίσης, η αυτονόητος δι' Αρίστη Νομισματική Ένωσι διασωστική παρέμβασις της Κεντρικής Τραπε- ζης εις περίπτωσιν αποτυχίας μιάς εμπορικής τράπεζας ή μεγάλων ανοιγμάτων στο ισοζύγιο τρεχουσών εξωτερικών συναλλαγών των κατ' ιδίαν χωρών. Το τελευταίο προεκάλεσε στροφή 180 μοιρών με την ελληνική χρεοκοπία εφέτος. (Μάθημα τέταρτο: Μην αυξάνετε τις πιστώσεις και τα δημόσια ελλείμματα όταν το εξωτερικό έλλειμμα είναι ενδημικό ως εν Ελλάδι από της εποχής του Τρωικού Πολέμου.)

Κρίσις ακρισίας

Οι συσσωρευθείσες ανισορροπίες των χω- ρών-μελών της Ευρωζώνης (κυρίως απ' τον υπερδανεισμό κατά την δετία της νομισματι- κής ατημελησίας 2002-2008) και οι πιέσεις που ανεπτύχθησαν μετά την αμερικανική χρημα- τοπιστωτική κρίσι του 2007, που δεν έγιναν εγκαίρως αντιληπτές υπό του διοικητού της ΕΚΤ κ. Ζαν Κλοντ Τρισέ και του αλλοτρίου υπο- διοικητού κ. Λουκά Παπαδήμου επέφεραν τε- λικώς την από μακρού αναμενομένη κρίσι της Ευρωζώνης.

• Η κρίσις αυτή εμφανίζεται σήμερα ως μία αδυναμία του ευρώ έναντι του δολαρίου (έπεσε από 1,50 \$/€ το 2009 στο 1,23 \$/€ στα τέλη του Μαΐου 2010).

• Η κρίσις όμως είναι βαθύτερα. Εκφράζει όχι μόνο τη διαφορετική οικονομική κουλτούρα μεταξύ Βορρά και Νότου της Ευρωζώνης, αλλ' ακόμη τη διαφορά δημοσιονομικής αποδόσεως (ή άλλως φοροδιαφυγής), του εκπαιδευτικού συ- στήματος, της πολιτικοποίησης των συνδικάτων

“Οι συσσωρευθείσες ανισορροπίες των χωρών-μελών της Ευρωζώνης και οι πιέσεις που ανεπτύχθησαν μετά την αμερικανική χρηματοπιστωτική κρίσι του 2007, που δεν έγιναν εγκαίρως αντιληπτές, επέφεραν τελικώς την από μακρού αναμενομένη κρίσι της Ευρωζώνης.”

υπό κομμουνιστικό έλεγχο ή ακόμη και βιολογικής συγγενείας των κατ' ιδίαν ευρωπαϊκών λαών.

• Η παρά πάσα οικονομική ορθοδοξία «ανέ- μελη» λειτουργία της «σημίτειος» ONE δεν προεκάλεσε μόνο την «απόλυτο δημοσιονο- μική κατάρρευσι της Ελλάδος» (Βλ. σχ. Πήτερ Μπουκ και Σάιμον Τζόνσον, *Financial Times*, 11/5/10), αλλά και την επέμβασι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στη (δήθεν) ανεξάρ- τητη Ευρωζώνη, με την οικειοθελή συμμετο- χή του... δολαρίου στη διάσωσι της Ισπανίας, Πορτογαλίας, Ιταλίας και Ελλάδος. Τα 750 δις ευρώ, που απεδέχθη την υστάτη στιγμήν (προ της ελληνικής χρεοκοπίας την 11η Μαΐου 2010) η ασθενούς βουλήσεως Γερμανίς καγκελάριος Άνγκελα Μέρκελ –τρέμε Μπίσμαρκ!– δεν επα- ρκούν διά τη διάσωσι του ευρώ.

Η διασωστική επέμβασις του «Ευρωμηχανι- σμού Στηρίξεως» (των γαλλικών και γερμανι- κών τραπεζών που είναι φορτωμένες με κρα- τικά ομόλογα του ευρωνότου) είναι ασύγκριτη με τα 2 τρις ευρώ του χρέους της Ευρωζώνης.

Οι 4 χώρες του «αμαρτωλού» ευρωνότου που οφείλουν 600 δις ευρώ πρέπει να σχηματίσουν πρωτογενή πλεονάσματα από 8% του ΑΕΠ της Ελλάδος έως 10% της Πορτογαλίας διά να εξυ- πηρετήσουν το χρέος των. Αλλ' υπό το άκαμπτο καθεστώς της σταθεράς ευρω-ισοτιμίας, τούτο είναι αδύνατον. (Μάθημα πέμπτο: Χρειάζεται εξωτερική υποτίμησις.)

Ως υποστηρίζει ο Γουίλεμ Μπιούιτερ, «οι κυ- βερνήσεις του ευρωνότου έχουν κάθε λόγο να κηρύξουν τώρα χρεοστάσιο» (κάτι που ο υπέρμαχος των ευρωτραpezών... βουλευτής Γεωργιάδης αδυνατεί να καταλάβη). Για να εξα- σφαλίσουν ισοσκελισμένο προϋπολογισμό, απαλλασσόμενες απ' τα τοκοχρεολύσια που στην περίπτωσι της Ελλάδος υπερβαίνουν τα 80 δις ευρώ, εφέτος και ν' αποφύγουν την πα- ρατεταμένη ύφεσι, ανεργία και μετανάστευσι, χρειάζεται αναδιάρθρωσι του εξωτερικού χρέ- ους – μάθημα έκτο.

Με τον Ευρωμηχανισμό Στηρίξεως, η στάσις πληρωμών του Νότου απλώς αναβάλλεται (το

πολύ επί ζετίαν και δι' ημάς έως του προσεχούς φθινοπώρου λόγω του παραλλήλου ελλείμμα- τος του (αν)ισοζυγίου πληρωμών και των εν- δοκυβερνητικών τριβών στο πρόγραμμα (απο) «Σταθεροποίησης» του ΔΝΤ - ΕΕ).

Με το πρόγραμμα αποσταθεροποίησης δια- μορφούται μία κεφαλαιώδους σημασίας αντί- φασις: Η περιστολή του εξωτερικού ελλείματος (στην ελληνική περίπτωσι 17 δις ευρώ) αντιμά- χεται την εντολή του ΔΝΤ να μειωθή το δημόσιο έλλειμμα κατά 35 δις ευρώ, λόγω της υφέσεως και της πτώσεως των δημοσίων εσόδων που συ- νεπφέρει. Η κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου, «δούλη παρωχημένων δοξασιών» ως θα έλεγεν ο Τζον Μείναρντ Κέινς, δεν ημπορεί να εξαγάγει την οι- κονομία από την ύφεσι χωρίς διαστολή της δη- μοσίας δαπάνης – όπερ αντιβαίνει στη μείωσι του ελλείματος τρεχουσών συναλλαγών στο 3%. Άρα είναι καταδικασμένη να ζητήσει αργά ή γρήγορα αναδιάταξι (restructuring) του δημο- σίου και ιδιωτικού εξωτερικού χρέους εκ 445 δις ευρώ, όπερ οδηγεί αυτομάτως την Ελλάδα εκτός της Συνθήκης του Μάαστριχτ (αλλ' όχι πέραν της Ευρωπαϊκής Ενώσεως).

Συμπέρασμα έβδομο της πατριωτικής οικο- νομίας: Είτε οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να εκ- χωρήσουν τη δημοσιονομική των ανεξαρτησία στο Βερολίνο (με πλήρη δικαίωσι του μακαρί- του Βάλτερ Φουνκ) και να δεχθούν τη σύστασι «Νομισματικής Επιτροπής» στο τραπεζικό των σύστημα είτε ν' αποχωρήσουν της «σημίτειου ONE» και να επανέλθουν στο κυμαινόμενο εθνικό των νόμισμα - πληθωρισμό, διά ν' απο- φύγουν 10ετή ύφεσι μ' όλα τα παρεπόμενα (κοι- νωνική και πολιτική αναταραχή).

Εάν Ελλάς ή Ισπανία - Πορτογαλία - Ιταλία πα- ρατείνουν την παραμονή στην ONE, θα προκα- λέσουν μία νέα «φούσκα» ελλειμμάτων - υποτι- μήσεως των κρατικών ομολόγων - διασωστικής βοήθείας τύπου 750 δις ευρώ κ.ο.κ. Αλλ' έως πότε θα διαρκέσει ο φαύλος αυτός κύκλος;

Εντός τριών το πολύ πέντε ετών, η Ευρωζώ- νη των 16 χωρών-μελών, ως την εγνωρίσαμε άχρι σήμερα, θα περιορισθή άνω του ποταμού Λίγηρος (Λουάρ) με συμμετοχή της Γερμανίας - Γαλλίας και τινών άλλων χωρών του Βορρά, ενώ οι νότιες θα επανέλθουν στα εθνικά των νομίσματα, συνδεδεμένα με το... δολάριο, που θα μείνι μόνον «ως βασιλεύς».

Βεβαίως, το ευρώ δεν θα εξαφανισθή ως συ- νάλλαγμα αλλ' ο αποθεματικός του ρόλος θα περιορισθή. Αυτός άλλωστε είναι ο λόγος που οι Αγγλοσάξονες κι οι χρηματιστές της Wall Street εξαπέλυσαν τον Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο «μ' άλλα μέσα», διά να παραφράσωμε τον Καρλ Φον Κλαούζεβιτς: Με οικονομικά μέσα! ■

«ΠΑΥΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ — ΕΞΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ»

Κείμενο υπογραφών οικονομολόγων - πανεπιστημιακών

Απροσδόκητη θετική υποδοχή συνάντησε το κείμενο οικονομολόγων και πανεπιστημιακών που είδε το φως της δημοσιότητας με τίτλο «Παύση πληρωμών - Έξοδος από το ευρώ». Το κείμενο έχει αναρτηθεί στη διεύθυνση <http://www.gopetition.com/online/36271.html> όπου και συγκεντρώνονται υπογραφές. Ο αριθμός των ατόμων που το έχουν μέχρι στιγμής υπογράψει ξεπερνά τους 500! Μεταξύ, δε, άλλων πολλοί πανεπιστημιακοί (Γρόλλιος Γ., Ζέρβας Μ., Μπιστάκης Ε., Ρούσης Γ., Μαρκέτος Σπ., Λιοδάκης Γ., Πατέλης Δ., Παυλίδης Κ., Κουβελάκης Στ., Λαπαβίτσας Κ., κ.ά.) και οικονομολόγοι (Καζάκης Δ., Βατικιώτης Λ., Κουτσομπίνα Κ., κ.λπ.).

Αναλυτικότερα, στο κείμενο αναφέρονται τα εξής:

«Δραματική επιδείνωση της θέσης των εργαζομένων, της νεολαίας και των συνταξιούχων προοιωνίζεται η προσφυγή στο ΔΝΤ και το μηχανισμό διάσωσης της ΕΕ. Με αφορμή τη δυσκολία δανεισμού του Δημοσίου, επιχειρείται ένα πρωτοφανές για τα μεταπολεμικά δεδομένα πλήγμα στις κατακτήσεις των εργαζομένων. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μετά από έναν καταϊγισμό αντιλαϊκών μέτρων (αύξηση του ΦΠΑ, μείωση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων, κ.ά.), με το μνημόνιο που ψήφισε στη Βουλή, φέρεται

αποφασισμένη να επιβάλλει: καταστράτηγηση των συλλογικών συμβάσεων, δραματική συρρίκνωση σε βαθμό εξαφάνισης των ασφαλιστικών μας δικαιωμάτων, κατάργηση του ορίου απολύσεων που θα οδηγήσει σε έκρηξη την ανεργία, περαιτέρω ελαστικοποίηση των σχέσεων εργασίας κ.ά. Ωστόσο, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εκλέχτηκε με δέκα μονάδες διαφορά από τη ΝΔ τον Οκτώβριο υποσχόμενη αναδιανομή του εισοδήματος προς όφελος των εργαζομένων και πράττει ακριβώς το αντίθετο. Επομένως, δεν έχει καμία νομιμοποίηση να σύρει τους εργαζόμενους στο σφαγείο του ΔΝΤ και του (κατ' ευφημισμό) μηχανισμού διάσωσης της ΕΕ. Η προσφυγή στο μισητό ΔΝΤ ισοδυναμεί με κοινωνικό όλεθρο, γιατί θα προκαλέσει έκρηξη της φτώχειας και συνεχή μέτρα λιτότητας, καθώς η ύφεση θα οδηγήσει σε συνεχή συρρίκνωση τα δημόσια έσοδα. Τι θετικό, άλλωστε, βρίσκει η κυβέρνηση στην Ουγγαρία, τη Λετονία, την Ουκρανία, την Τουρκία και δεκάδες άλλες χώρες του κόσμου που υποβλήθηκαν στο παρελθόν στις θεραπείες σοκ του μισητού οργανισμού; Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι εκτεθειμένη πολύ περισσότερο μετά την απόφαση της ΕΕ στις 9 Μαΐου όταν έγινε εμφανές πως υπήρχαν κι άλλοι δρόμοι από τη μετατροπή των εργαζομένων της

Ελλάδας σε πειραματόζωα για την εφαρμογή των νέων αντι-εργασιακών μέτρων. Πρόκειται για εξέλιξη που διευκολύνει την Ελλάδα να ζητήσει ακύρωση των αντιλαϊκών μέτρων».

«Το ΔΝΤ δεν είναι μονόδρομος»

Στη συνέχεια του κειμένου των οικονομολόγων - πανεπιστημιακών τονίζεται πως «ο νέος Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος δεν είναι μονόδρομος» κι αναφέρεται: «Η κυβέρνηση εξαρχής είχε κι άλλους δρόμους πριν οδηγήσει την Ελλάδα στο τελευταίο σκαλοπάτι του διασυρμού, εκεί που συνωστίζονται όλα τα αποτυχημένα κράτη του κόσμου. Μπορούσε: να προσφύγει σε εσωτερικό δανεισμό (κάτι που δεν έκανε για να μην δυσχεραστήσει τους τραπεζίτες που θα έχαναν μέρος των καταθέσεων), να απαιτήσει ευνοϊκό δανεισμό από την ΕΚΤ (με επιτόκιο 1% που δανείζει τις τράπεζες), να απευθυνθεί στην Κίνα (όχι μέσω της... Goldman Sachs), στη Ρωσία και στις αραβικές χώρες, να απαιτήσει διμερή δανεισμό από άλλες χώρες της ΕΕ ακόμη κι απ' τη Γερμανία με το επιτόκιο που δανείζεται η ίδια, ως ελάχιστη υποχρέωσή τους για τη ζημία που έχουν προκαλέσει στο εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας από το 1981, να συμπτύξει μέτωπο διεκδίκησης φθηνών δανείων με άλλες χώρες του Νότου που αντιμετωπίζουν το ίδιο

πρόβλημα (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, κ.λπ.), να αντιμετωπίσει τη φοροδιαφυγή, που αγγίζει τα 19 δις ευρώ (8% του ΑΕΠ), να φορολογήσει την Εκκλησία, τις τράπεζες, τους εφοπλιστές, να μειώσει τους εξοπλισμούς, κ.ά. Αντί για τα παραπάνω, η κυβέρνηση επέλεξε ένα νέο Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο υπό το μανδύα του ΔΝΤ, επικαλούμενη τα spread της δευτερογενούς αγοράς (που μόνο ενδεικτική σημασία έχουν) πριν καν εκδώσει ομόλογα! Μια επιλογή που αποδεικνύεται καταστροφική κι επίσης ατελέσφορη. Ιδιαίτερα, μετά την ολιγωρία της κυβέρνησης να βάλει πρακτικά εμπόδια στη συνεχή φυγή κεφαλαίων από τις τράπεζες που οξύνει το πρόβλημα ρευστότητας αυξάνοντας τον κίνδυνο δέσμευσης των καταθέσεων των μικροαποταμιευτών από τους τραπεζίτες! Η κυβέρνηση επομένως, με τη συνενοχή του ΛΑΟΣ, των ξένων πρεσβειών, την ουσιαστική συμφωνία της ΝΔ και με την ενθάρρυνση των ΜΜΕ που καλλιεργούν κλίμα πανικού, επωμίζεται τεράστιες ιστορικές ευθύνες που ισοδυναμούν με πρωτοφανή οπισθοδρόμηση στο επίπεδο της οικονομίας και των κοινωνικών δικαιωμάτων. Δραματικές είναι επίσης κι οι συνέπειες στο μέτωπο των δημοκρατικών ελευθεριών που σηματοδοτεί η ξένη κατοχή όπως φαίνεται από τις υπερεξουσίες που συγκεντρώνει ο υπουργός Οικονομικών, από την επίδειξη βίας των δυνάμεων καταστολής και τις επιθέσεις στην Αριστερά και σε τμήματα πρωτοπόρων εργατών που μάχονται για τα δικαιώματά τους, όπως οι ναυτεργάτες».

Κοινωνικές κατακτήσεις

Τέλος, στο κείμενο των οικονομολόγων και των πανεπιστημιακών ζητείται η στήριξη των αγώνων των εργαζομένων για υπεράσπιση και

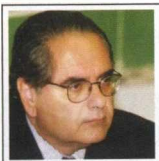
«Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εκλέχτηκε με δέκα μονάδες διαφορά από τη ΝΔ τον Οκτώβριο υποσχόμενη αναδιανομή του εισοδήματος προς όφελος των εργαζομένων και πράττει ακριβώς το αντίθετο».

διεύρυνση των κοινωνικών τους κατακτήσεων, για να μην περάσει ο νέος Μεσαίωνας. Χαρακτηρίζεται ως κοινωνική αναγκαιότητα η έξοδος από το ευρώ και την ΟΝΕ κι επίσης η παύση πληρωμών του χρέους κι η επαναδιαπραγμάτευσή του με στόχο τη μείωση ή και τη διαγραφή του.

«Οι εργαζόμενοι δεν έχουν κανένα λόγο να επωμίζονται κάθε χρόνο το τεράστιο βάρος εξυπηρέτησης ενός χρέους που δεν δημιούργησαν οι ίδιοι και παραλύει κάθε προσπάθεια άσκησης φιλολαϊκής πολιτικής. Αρκεί ν' αναφερθεί πως με βάση τον κρατικό προϋπολογισμό, που έχει ανατραπεί επί τα χέρω, οι πληρωμές τόκων (12,3 δις ευρώ) είναι διπλάσιες από τις πληρωμές συντάξεων (6,4 δις), ενώ τα χρεολύσια (29,1 δις) ξεπερνούν τις δαπάνες προσωπικού (26,5 δις)», αναφέρεται στο κείμενο. Στη συνέχεια ζητείται από την κυβέρνηση «να θέσει φραγμό στην ασυδοσία των τραπεζών επιβάλλοντας απαγόρευση φυγής κεφαλαίων, να προχωρήσει

στην κρατικοποίηση των μεγάλων τραπεζών, την επαναφορά στο Δημόσιο των στρατηγικής σημασίας ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων (ΟΤΕ, Ολυμπιακή κ.ά.), την εφαρμογή μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μιας μακρόπνοης βιομηχανικής πολιτικής. Άμεσα δε, διεκδικούμε την αύξηση των συντελεστών φορολόγησης των μεγάλων επιχειρήσεων στο 45%, όπως ήταν μέχρι το 1981. Με βάση υπολογισμούς του σημερινού υπουργού Οικονομικών, από τη μείωση των συντελεστών φορολόγησης των ΑΕ (από 35% στο 25%) που ανακοίνωσε ο Κ. Καραμανλής από τη ΔΕΘ το 2004, το Δημόσιο χάνει κάθε χρόνο 5 δις. Επομένως, τα διαφυγόντα έσοδα την τελευταία δετία είναι ίσα με το έλλειμμα του προϋπολογισμού. Γι' αυτό ζητάμε άμεση αύξηση της φορολόγησης κεφαλαίου για να στηριχθεί η δημόσια υγεία και παιδεία. Επίσης, ζητάμε μείωση του ΦΠΑ και των έμμεσων φόρων και αύξηση του αφορολόγητου ορίου για τους εργαζόμενους. Αυτά τα μέτρα μπορούν να λύσουν το πρόβλημα χρηματοδότησης της οικονομίας και αποτελούν αφετηρία μιας γενναίας αναδιανομής του κοινωνικού πλούτου που έχουν ανάγκη οι εργαζόμενοι».

Οι οικονομολόγοι και οι πανεπιστημιακοί στο κείμενό τους καλούν «τον ελληνικό λαό να ανατρέψει τη νέα κατοχή. Να ακυρώσει τα εξευτελιστικά, αντιλαϊκά σχέδια υποταγής στο ΔΝΤ και το μηχανισμό εξόντωσης της ΕΕ». Τέλος, αναγνωρίζοντας την ανάγκη διεύρυνσης του μετώπου, δηλώνουν την πρόθεσή τους να συμβάλουν στο μέτρο των δυνάμεών τους σε κάθε ευρύτερη πρωτοβουλία που θα κινείται στην κατεύθυνση στήριξης των λαϊκών αγώνων και καταγγελίας της κυβερνητικής πολιτικής. ■

του Ανδρέα Ανδριανόπουλου

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ο Αμερικανός βουλευτής Ραντ Πολ από το Κεντάκι προκάλεσε τον τελευταίο καιρό έντονες συζητήσεις στις ΗΠΑ με τις απόψεις που κατέθεσε για το γενικό-τερο περιορισμό των κρατικών παρεμβάσεων όχι μόνο στην οικονομική, αλλά και στην κοινωνική ζωή. Επιμένοντας πως το κράτος δημιουργεί προβλήματα αντί να προσφέρει λύσεις, ο Αμερικανός βουλευτής υποστήριξε πως και ο Νόμος Περί Ατομικών Δικαιωμάτων του 1964 (Civil Rights Act), που κατήργησε τις φυλετικές κυρίως διακρίσεις, αλλά και ο Νόμος για την Ευκολότερη Εξασφάλιση Στέγης (Fair Housing Act) αντί να λύσει περιέπλεξε τα προβλήματα. Ο δεύτερος νόμος βέβαια προκάλεσε ουσιαστικά την τελευταία παγκόσμια οικονομική κρίση.

Αντίθετα από τους ισχυρισμούς των αντιπάλων του καπιταλισμού και της ελεύθερης οικονομίας, η κρίση των στεγαστικών δανείων, απ' όπου και ξεκίνησε το καταστροφικό οικονομικό τσουνάμι, δεν υπήρξε προϊόν κρίσης του συστήματος των ελεύθερων οικονομικών συναλλαγών και του «ασύδοτου» τραπεζικού συστήματος. Προήλθε από τη νομική υποχρέωση που είχαν οι αμερικανικές τράπεζες να χορηγούν στεγαστικά δάνεια σε πολίτες που δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να τα αποπληρώσουν. Με την κατάρρευση των τιμών των ακινήτων το συνακόλουθο παλινδρομικό κύμα κλονισμού των τραπεζών ήταν αναπόφευκτο.

Ο Πολ υποστηρίζει πως και ο νόμος εναντίον των διακρίσεων δημιουργεί προβλήματα λειτουργίας της οικονομίας και της κοινωνίας, διότι με τις συνακόλουθες ρυθμίσεις των «ενεργητικών πρωτοβουλιών» (affirmative action) διαστρεβλώνει την αγορά και προκαλεί σοβαρές κοινωνικές εντάσεις. Με τις ρυθμίσεις αυτές στις ΗΠΑ υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν εργαζόμενους στη βάση κάποιας φυλετικής ισορροπίας. Υπάρχουν, δηλαδή, φυλετικές ποσοτώσεις στο είδος των εργαζομένων που θα μπορούν να προσληφθούν. Αν έχει κλείσει, λόγω χάρη, ο αριθμός των λευκών εργαζομένων που μια εταιρεία δικαιούται να απασχολεί θα πρέπει υποχρεωτικά στη συνέχεια να προσλάβει μαύρους.

Αν και πράγματι δημιουργούνται ζητήματα λειτουργικότητας ορισμένες φορές στις επιχειρήσεις, ο νόμος για τα ατομικά δικαιώματα έχει κατορθώσει στις ΗΠΑ να εγκαθιδρύσει μια ισορροπημένη κοινωνία των πολιτών. Η αντίληψη πως θα έπρεπε η αγορά κι όχι ο νόμος να

Αν και πράγματι ορισμένες φορές δημιουργούνται ζητήματα λειτουργικότητας στις επιχειρήσεις, ο νόμος για τα ατομικά δικαιώματα έχει κατορθώσει στις ΗΠΑ να εγκαθιδρύσει μια ισορροπημένη κοινωνία των πολιτών.

τιμωρεί τις διακρίσεις και τις εξαιρέσεις έχει δείξει η ίδια η ζωή πως δεν είχε αποδώσει. Η απαγόρευση εισόδου των μαύρων σε εστιατόρια, μπαρ και μαγαζιά δεν έδειχνε να μπορεί να αντιμετωπιστεί από τους μηχανισμούς της αγοράς. Σε μια εποχή βέβαια που ακόμη οι μαύροι ήσαν εισοδηματικά πολύ χαμηλά και δεν μπορούσαν να τιμωρήσουν του ρατσιστές με τη δύναμη του πορτοφολιού τους, κάτι που ενδεχομένως να μπορούσαν να το κάνουν σήμερα. Θα είχαν όμως την κατάλληλη οικονομική δυνατότητα σήμερα, αν δεν είχε μεσολαβήσει ο νόμος για τα ατομικά δικαιώματα;

Εκεί όμως που οι επικριτές του Ραντ Πολ δεν φαίνεται να έχουν δίκιο είναι στο επιχειρήμα τους πως δίχως την παρέμβαση του κράτους δεν θα είχε καταργηθεί η δουλεία (New York Times, 21 Μαΐου 2010). Όπως εξήγησε ο καθηγητής Donald J. Boudreaux σε επιστολή του ("Capitalism, Slavery, and the State", New York Times, 22 Μαΐου 2010), ο βιομηχανικός καπιταλισμός οδήγησε στην κατάργηση της δουλείας, κι όχι ο αχρείαστος αμερικανικός εμφύλιος πόλεμος. Κύρια, διότι αυτός επιβάλλει τη δημιουργι-

κότητα, την πρωτοβουλία και τη σωστή κρίση. Στοιχεία αδύνατα να επιβιώσουν και να αναδειχθούν κάτω από τη βαρβαρότητα της δουλείας. Η δουλεία, εξάλλου, διαστρεβλώνει την αγορά και προκαλεί γελοιοποίηση κάθε έννοιας σωστού ανταγωνισμού. Χώρια που οι ίδιες οι αξίες που έφεραν τον καπιταλισμό στη ζωή –ο φιλελευθερισμός της ελεύθερης αγοράς– στέκονται εχθρικά απέναντι στην ιδιοκτησία ανθρώπου από άνθρωπο. Δεν είναι τυχαίο εξάλλου πως οι πρώτοι που εκβιομηχανίστηκαν, οι Άγγλοι δηλαδή, υπήρξαν και οι πρώτοι που κατήργησαν εντελώς αναίμακτα τη δουλεία.

Στην Αμερική ο εμφύλιος προκλήθηκε από την εμμονή του φεουδαρχικού Νότου να διατηρήσει τη δουλεία, σε αντίθεση με τον καπιταλιστικά βιομηχανοποιημένο Βορρά που κινητοποιήθηκε, και τελικά χύνοντας αίμα, για την κατάργησή της. Συμπερασματικά, υπάρχουν περιπτώσεις που η κρατική παρέμβαση, ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής προστασίας, μπορεί να φέρει αποτελέσματα. Σχεδόν ποτέ όμως στον τομέα της οικονομικής δραστηριοποίησης. ■

του Πάτροκλου Γεωργιάδη patroklosgeorgiadis@yahoo.com

Όταν τα βουβάδια παλεύουν στους βάλτους την πληρώνουν τα βατράχια

Κάθε ημέρα που περνάει ένα πράγμα επιβεβαιώνεται: Ότι οι συνθήκες της παγκόσμιας οικονομικής ανασφάλειας που ζούμε είναι πρωτόγνωρες. Ότι οι αστάθμητοι παράγοντες πολλαπλασιάζονται και ανατρέπουν τα προγράμματα σταθερότητας. Ότι ο παραμικρός ψίθυρος, η παραμικρή φήμη μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρούς κλυδωνισμούς του χρηματοπιστωτικού συστήματος, σε ένα ντόμινο ανατροπών με ανυπολόγιστες συνέπειες στην οικονομία, την πολιτική και την κοινωνία. Και, φυσικά, ότι η εθνική κυριαρχία είναι μια ξεπερασμένη έννοια.

Σήμερα συμπληρώνεται ένας μήνας από την υπογραφή του Μνημονίου Συνεννόησης της Ελλάδας με την τρόικα. Ένα Μνημόνιο το οποίο αποσκοπούσε, σύμφωνα και με το προοίμιό του, στην εμπέδωση της κοινής ευθύνης των μελών της Ευρωζώνης για την αποκατάσταση της οικονομικής και δημοσιονομικής σταθερότητας. Με βάση και διακηρυγμένη στο κείμενο προσδοκία ότι τα μέτρα θα οδηγήσουν στην ενίσχυση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης της αγοράς. Ένα μήνα μετά, μάλλον κανείς μας δεν αισθάνεται πιο ασφαλής. Το αντίθετο, μάλιστα. Οι νέες ιδέες των στελεχών του ΔΝΤ, που εφαρμόζονται κυριολεκτικά «στου κασιδι το κεφάλι», είναι καθημερινός πονοκέφαλος για όλους.

Ωστόσο, οι συνθήκες αβεβαιότητας δεν είναι αποκλειστικό ελληνικό προνόμιο. Είναι πλέον παγκόσμια πραγματικότητα η οποία θέτει επιτακτικά και θέματα αλληλεγγύης στην αποτελεσματική διαχείριση της διεθνούς κρίσης.

Αυτή ακριβώς η προβληματική αναδεικνύεται μέσα από την ερώτηση που κατέθεσε προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Σταύρος Λαμπρινίδης και η οποία φέρνει στο φως μια πρωτοφανή τροπολογία της Γερουσίας των ΗΠΑ. Μια τροπολογία που στρέφεται ευθέως κατά του ευρωπαϊκού μηχανισμού σταθερότητας για τη στήριξη της Ελλάδας αλλά και άλλων χωρών της Ευρωζώνης. Με την τροπολογία αυτή «η Γερουσία απαιτεί από την κυβέρνηση των ΗΠΑ να καταψηφίσει και να εμποδίζει προγράμματα στήριξης μέσω του ΔΝΤ, αν θεωρηθεί πιθανό ότι οι χώρες που εντάσσονται σε αυτά αδυνατούν να πληρώσουν». Για μια ακόμη φορά βλέπουμε ένα διεθνή οργανισμό, με πάνω από 182 μέλη, να μετατρέπεται, κυριολεκτικά, σε όργανο εξυπηρέτησης των οικονομικών και πολιτικών συμφερόντων του ισχυρότερου μέλους της, έξω και πέρα από τον σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε.

Τι επιδιώκεται με αυτή την εχθρική απέναντι στην Ευρωζώνη συμπεριφορά των ΗΠΑ; Να

κατακρημνισθεί το ευρώ και να επιστρέψουμε στη μονοκρατορία του δολαρίου; Να διαλυθεί η όποια δημοσιονομική και οικονομική ενότητα και σταθερότητα στην ήδη εύθραυστη Ευρωζώνη; Να πληγεί το ευρωπαϊκό γόητρο; Να αποδειχθεί ποιος, τελικά, κάνει κουμάντο και μπορεί να τραβήξει το χαλί κάτω από τα πόδια των ισχυρών της Ευρωζώνης; Όποια κι αν είναι η απάντηση, ένα είναι βέβαιο: Ότι αν ψηφιστεί τελικά αυτή η τροπολογία, σε αυτή την τόσο κρίσιμη περίοδο, οι κλυδωνισμοί θα είναι ανυπολόγιστοι κυρίως σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ η ΕΕ θα βρεθεί για μια ακόμη φορά στο στόχαστρο των κερδοσκόπων και, αυτή τη φορά, χωρίς να έχει έτοιμο σχέδιο διαφυγής.

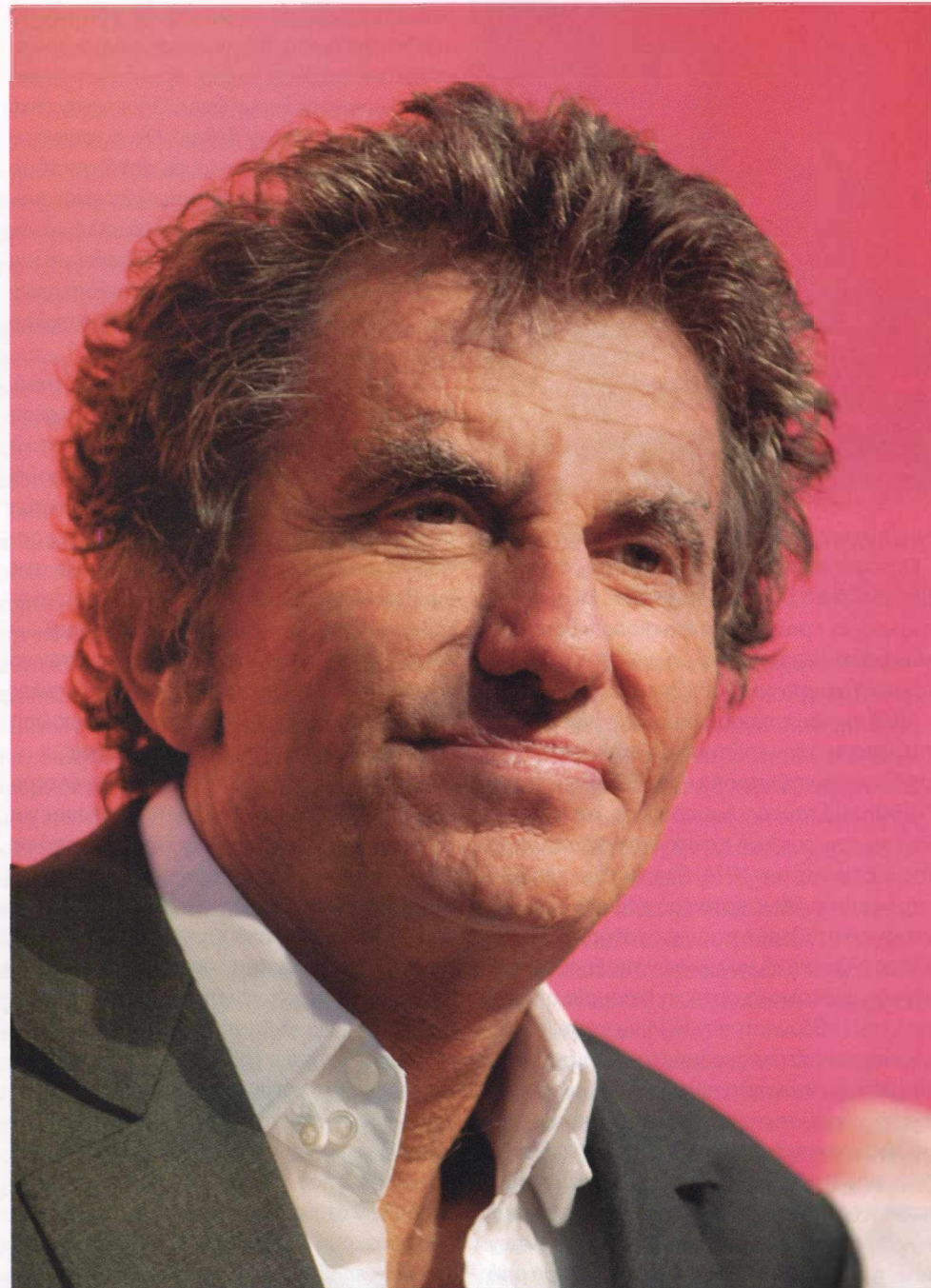
Εύστοχα θέτει ο κ. Λαμπρινίδης το ερώτημα, αν η Επιτροπή έχει διαμηνύσει στο Κογκρέσο και στην κυβέρνηση των ΗΠΑ σε διπλωματικό επίπεδο τη δυσaréσκεία της και αν έχει προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για να διαφυλάξει τα συμφέροντά της. Επίσης, ποιες νομικές συνέπειες μπορεί να έχει αυτή η τροπολογία στις συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη αναλάβει οι ΗΠΑ στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών και των αποφάσεων του ΔΝΤ; Είναι δυνατόν να οδηγήσει σε αναθεώρηση αποφάσεων στήριξης που έχουν ήδη ληφθεί, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας; Αναμένουμε τις απαντήσεις.

Όλοι, πάντως, καταλαβαίνουμε ότι το ζήτημα είναι κάτι παραπάνω από ζήτημα επιβίωσης για τη χώρα μας. Γιατί αν θεωρηθεί πιθανό από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες των ΗΠΑ ότι δεν θα μπορέσουμε να αποπληρώσουμε τα δάνεια και να ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις της στήριξης, αυτόματα ξεκινάει μια διαδικασία μεθόδευσης της αποχώρησης του ΔΝΤ από το σχετικό μηχανισμό. Και πανηγυρικά αναγορεύονται οι ΗΠΑ στον πιο κρίσιμο μηχανισμό αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των χωρών που έχουν ανάγκη τη βοήθεια του ΔΝΤ. Χωρών που είναι, επίσης, μέλη του ΔΝΤ και πληρώνουν τις εισφορές που τους αναλογούν για να έχουν τη βοήθεια όταν την έχουν ανάγκη.

Για μια ακόμη φορά η Ελλάδα έχει βρεθεί στη δίνη ενός επικίνδυνου παιχνιδιού δύναμης. Και, δυστυχώς, όταν τα βουβάδια παλεύουν στους βάλτους αυτοί που τελικά την πληρώνουν είναι τα βατράχια. ■

ΖΑΚ ΛΑΝΓΚ

«Η ΕΥΡΩΠΗ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

«Στη Γαλλία γνωρίζουμε καλά πως οι Έλληνες πολίτες υποφέρουν αξιόλογα ταυτόχρονα βλέπουμε πως επιδεικνύουν πνεύμα υπευθυνότητας», δηλώνει στα «Επίκαιρα» ο φιλέλληνας Ζακ Λανγκ.

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ
«ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ
ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗ
ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ ΤΟΥ
ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ»

ΣΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Μοιάζει να ενσαρκώνει απόλυτα αυτό που αποκαλούμε «ελληνογαλλική συμμαχία». Γνωστός φιλέλληνας και ιστορική προσωπικότητα του γαλλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος, που δεν διστάζει να εκφράσει σεβασμό και στήριξη προς τη χώρα μας με κάθε αφορμή. Επιστήθιος φίλος της Μελίνας Μερκούρη και «αιώνια γοητευμένος απ' αυτή», όπως αρέσκεται να επαναλαμβάνει. Φίλος και σύμμαχος της οικογένειας Παπανδρέου «τόσο του Ανδρέα όσο και του Γιώργου», όπως διευκρινίζει. Ο Ζακ Λανγκ δικαιώνει το χαρακτηρισμό ο «Γάλλος Προστάτης της Ελλάδας», δηλώνοντας στα «Επίκαιρα» ότι η Ευρώπη έχει ευθύνες για την ελληνική κρίση.

Υπάρχουν τελικά στην Ευρώπη δύο κυρίαρχα ρεύματα, των οποίων η χώρα μας γίνεται κύριος πομπός λόγω της κρίσης; Ο Ζακ Λανγκ μάς απαντά θετικά και μας μιλά για την Ευρώπη της Αλληλεγγύης και την Ευρώπη της Σκληρότητας. «Πιστεύω πως οι Γερμανοί είναι πολύ σκληροί, πως στερούνται του αισθήματος αλληλεγγύης. Οι Γάλλοι πολίτες και ο ίδιος ο Σαρκοζί είναι πιο δεσμευμένοι απέναντι στην Ελλάδα και στους Έλληνες. Ο Γάλλος πρόεδρος προσπαθεί να πετύχει το καλύτερο και να πείσει με τον τρόπο του τους Γερμανούς. Υπάρχει μεγάλο παρελθόν ανάμεσα στις δύο χώρες».

Ο Ζακ Λανγκ είχε απευθύνει πρόσφατα κάλε-

σμα στους «27» για στήριξη της Ελλάδας. Πριν από κάποια χρόνια είχε ταχθεί με περίσσια επιμονή υπέρ της επιστροφής των γλυπτών του Παρθενώνα. Ποιο είναι τελικά το «δίδαγμα» της ελληνικής κρίσης για τους Ευρωπαίους; «Η αλληλεγγύη. Οι Ευρωπαίοι οφείλουν να υποστηρίξουν την Ελλάδα. Είναι και για το δικό τους συμφέρον», επαναλαμβάνει με σιγουριά και σθένος.

Ο πρώην υπουργός στην κυβέρνηση Μιτεράν (ο οποίος μετείχε και στην κυβέρνηση Σαρκοζί για περισσότερο από ένα χρόνο σε ειδικό ρόλο συμβούλου) αποδίδει τις κρίσεις και τις επαναστάσεις στην κρίση πολιτισμού και στον εκφυλισμό της παιδείας.

Αναφέρεται με νοσταλγία στα χρόνια που η Μελίνα ήταν υπουργός Πολιτισμού. Τη θεωρεί

ταυτόχρονα βλέπουμε πως επιδεικνύουν πνεύμα υπευθυνότητας».

Όσο για τις μνήμες του από τον Ανδρέα Παπανδρέου και την αναπόφευκτη σύγκριση ανάμεσα σε πατέρα και υιό: «Ανήκουν σε άλλη γενιά. Ο Ανδρέας ήταν χαρισματικός, δημοφιλής. Ήταν όμως και θέμα εποχής. Μετά τη δικτατορία, το έργο του συνέβαλε στη γέννηση του πραγματικού σοσιαλισμού».

Αναφέρεται στην «αρνητική κληρονομιά του Γιώργου» και στις επώδυνες συνέπειές της. «Ο Γιώργος είναι σκληρός γιατί κληρονομεί μια δραματική κατάσταση από τον Κώστα Καραμανλή, αναγκάζεται να γίνει προσωρινά σκληρός! Κέρδισε χάρη στις ικανότητές του αλλά φυσικά και γιατί ο Καραμανλής βρισκόταν πλέον σε άσχημη κατάσταση».

«Ο Γιώργος Παπανδρέου είναι ένας άνθρωπος υψηλής ποιότητας, ένας έντιμος πολιτικός», δηλώνει ο Ζακ Λανγκ.

το «έμβλημα της Ελλάδας»: «Ο Μιτεράν αγαπούσε πολύ τη Μελίνα και τον Ανδρέα Παπανδρέου. Λατρεύαμε την Ελλάδα, ήμασταν πραγματικά φιλέλληνες, η Ελλάδα είναι κάτι σαν δεύτερη πατρίδα για εμάς», αναφωνεί με ενθουσιασμό. Έχει επίσης καλά λόγια να πει για τον νυν πρωθυπουργό, μόνο που «ήταν κακός τύπος»: «Ο Γιώργος Παπανδρέου είναι ένας άνθρωπος υψηλής ποιότητας, ένας έντιμος πολιτικός. Ήταν απλά κακός τύπος να εκλεγεί τη στιγμή της μεγάλης κρίσης. Αποδεικνύει, ωστόσο, μεγάλες ηθικές και πνευματικές αρετές. Αυτό εισπράττουμε εμείς στην Ευρώπη, εμείς που ονειρευόμαστε μια Ευρώπη αλληλέγγυα. Θα ευχόμουν να μην χρειάζοταν να καταφύγει η Ελλάδα στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Ελπίζω όλοι οι Ευρωπαίοι να δείξουν αλληλεγγύη. Στη Γαλλία γνωρίζουμε καλά πως οι Έλληνες πολίτες υποφέρουν αλλά

Η γαλλική πραγματικότητα

Το ίδιο ισχύει και για τη γαλλική πολιτική πραγματικότητα, μας υπογραμμίζει: «Η ήττα της Δεξιάς στις περιφερειακές εκλογές ήταν ψήφος κατά της κυβέρνησης και όχι απαρτία υπέρ των Σοσιαλιστών. Ήταν ψήφος τιμωρίας... Η Αριστερά δεν έχει σταθεί στο ύψος των περιστάσεων». Δεν διστάζει να αποκαλέσει τον Σαρκοζί «συγκυριακό παράγοντα», ενώ παράλληλα θεωρεί πως υπήρξε «εξαιρετικός υποψήφιος» στις προεδρικές εκλογές του 2007 όταν οι Σοσιαλιστές διέπονταν από μεγάλες αντιθέσεις. Υπάρχει τελικά στροφή της Ευρώπης προς το Σοσιαλισμό ή προς τα πιο συντηρητικά κόμματα, δεδομένων των αυξημένων ποσοστών και της Ακροδεξιάς σε ορισμένες χώρες; Η μοναδική βεβαιότητα για τον Ζακ Λανγκ είναι πως «ο

φιλελεύθερος μύθος καταρρέει. Η ιδέα που έλαβε ξανά νόημα και θα κυριαρχήσει είναι η ιδέα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Αυτό που οφείλουμε να επιδιώξουμε είναι πολιτική ανθρωπισμού βασισμένη στην αξιοπρέπεια του καθενός. Ο φιλελεύθερος μύθος είχε γοητεύσει κάποτε αλλά δεν γοητεύει πια. Δεν είμαι όμως σίγουρος για την επιστροφή των Σοσιαλιστών. Στην Ιταλία, για παράδειγμα, παρατηρούμε την καταστροφή της Αριστεράς. Το ζητούμενο πλέον είναι να χτίσουμε ένα σοσιαλισμό που να ανταποκρίνεται στον 21ο αιώνα».

Έπειτα από 12 χρόνια υπουργικών καθηκόντων μεταξύ του υπουργείου Παιδείας και του υπουργείου Πολιτισμού, ο Ζακ Λανγκ τολμά να διεκδικήσει τη δημιουργία ενός «υπουρ-

«Πιστεύω πως οι Γερμανοί είναι πολύ σκληροί, πως στερούνται του αισθήματος αλληλεγγύης. Οι Γάλλοι πολίτες και ο ίδιος ο Σαρκοζί είναι πιο δεσμευμένοι απέναντι στην Ελλάδα και στους Έλληνες».

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΑΚΡΙΒΕΙΑ στην εποχή

της ΛΙΤΟΤΗΤΑΣ

*Η Ελλάδα
καταρρίπτει
την οικονομική
θεωρία*

ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Μετά τις μεγάλες μισθολογικές περικοπές στο Δημόσιο και τις αλληλέλληλες αυξήσεις στη φορολογία, οι Έλληνες βρίσκονται αντιμέτωποι και με σειρά αυξήσεων στις τιμές των προϊόντων που μειώνουν περαιτέρω το διαθέσιμο εισόδημά τους. Η έξαρση της ακρίβειας, σε περίοδο άγριας λιτότητας, δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στην υλοποίηση του προγράμματος σταθεροποίησης της οικονομίας της κυβέρνησης στο πλαίσιο της συμφωνίας της με την τρόικα – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Παράλληλα, εντείνεται η δυσφορία των πολιτών για την κυβερνητική πολιτική και αυτό εξηγεί την προσπάθεια μετάθεσης των ευθυνών μεταξύ της υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κυρίας Λούκας Κατσέλη και του υπουργού Οικονομικών κ. Γιώργου Παπακωνσταντίνου στο άτυπο Υπουργικό Συμβούλιο την προηγούμενη εβδομάδα. Η κυρία Κατσέλη απέδωσε σημαντική ευθύνη για την άνοδο των τιμών στις μεγάλες αυξήσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα καύσιμα (πάνω από 40%), τα τσιγάρα και τα ποτά (10%), καθώς και των συντελεστών ΦΠΑ, που

εκτοξεύονται από το 19% στο 23% και από το 9% στο 11%. Ο υπουργός Οικονομικών απάντησε ότι αυξήσεις τιμών υπήρχαν πριν από τις νέες φορολογίες και ότι οι ανατιμήσεις στα καύσιμα είναι μεγαλύτερες από ό,τι δικαιολογείται από την αύξηση της φορολογίας.

Στους παράγοντες που οδηγούν στο πρόσφατο κύμα ακρίβειας περιλαμβάνεται πράγματι η κρατική παρέμβαση – με την αύξηση των έμμεσων φόρων και τις διοικητικά καθοριζόμενες τιμές αγαθών και υπηρεσιών – αλλά και χρόνιες αδυναμίες, όπως η ολιγοπωλιακή διάρθρωση των αγορών. Και όλα αυτά, σε μια περίοδο που η ραγδαία υποτίμηση του ευρώ ρίχνει νερό στο μύλο του εισαγόμενου πληθωρισμού. Έτσι, ο πληθωρισμός σε ετήσια βάση έφτασε φέτος τον Απρίλιο στο 4,8% από μόλις 1,1% τον Απρίλιο του 2009 και είναι υπερτριπλάσιος από τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης, ο οποίος διαμορφώθηκε στο 1,5% τον προηγούμενο μήνα. Η κυβέρνηση προβλέπει ότι ο πληθωρισμός θα κινηθεί στο 2% σε μέσα επίπεδα το 2010. Ωστόσο, πολλοί αναλυτές εκτιμούν πλέον ότι ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή θα κινηθεί κατά μέσο όρο στην περιοχή του 4% το 2010, εκτίμηση που φαίνεται σαφώς πιο ρεαλιστική μετά τις τελευταίες εξελίξεις.

«Φουσκώνουν» οι τιμές των εισαγόμενων

Αξίζει να αναφέρουμε μερικά μόνο από τα στοιχεία ερευνών που πραγματοποίησε η Νομαρχία Πειραιά και παρουσίασε προσφάτως ο νομάρχης κ. Γ. Μίχας για το τι συμβαίνει στην ελληνική αγορά. Σύμφωνα με τις έρευνες αυτές, η τιμή των εισαγόμενων από χώρες εκτός ΕΕ προϊόντων μπορεί να αυξηθεί από το τελωνείο στο ράφι του σούπερ μάρκετ ακόμα και κατά 451%. Μέχρι τώρα ξέραμε ότι πολλαπλασιάζονται οι τιμές από το χωράφι στο ράφι των σούπερ μάρκετ, τώρα μαθαίνουμε ότι κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και με άλλα εισαγόμενα προϊόντα. Από τις τιμοληψίες που έγιναν το Μάιο, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, προέκυψαν ανατιμήσεις σε 49 προϊόντα οι οποίες έφτασαν έως και το 8%.

Η οικονομική θεωρία διδάσκει ότι όταν μια οικονομία βρίσκεται σε ύφεση, και μάλιστα βαθιά όπως αυτή που βιώνει η Ελλάδα, τότε οι τιμές των προϊόντων μειώνονται ή παραμένουν σταθερές. Και αυτό, γιατί σε περιόδους ύφεσης αυξάνεται η ανεργία και μειώνεται το διαθέσιμο εισόδημα, με αποτέλεσμα να μειώνεται η αγοραστική δυνατότητα των καταναλωτών. Σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, σε μια τέτοια συγκυρία οι έμποροι και οι παραγωγοί μειώνουν

τις τιμές, περιορίζοντας το περιθώριο κέρδους τους για να διατηρήσουν τις πωλήσεις τους και να περιορίσουν τη μείωση των καθαρών κερδών τους. Αυτό, όμως, ισχύει μόνο σε αγορές που λειτουργούν με συνθήκες ανταγωνισμού, ενώ στην Ελλάδα σε αρκετές αγορές δεν υπάρχουν αυτές οι συνθήκες. Επίσης, ο κανόνας αυτός ισχύει όταν έμποροι και παραγωγοί λειτουργούν ορθολογικά, κάτι βέβαια που δεν ισχύει πάντα και δεν φαίνεται να ισχύει και σήμερα στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, ο πωλητής ρούχων που αυξάνει τις τιμές των προϊόντων θεωρεί ότι αυτός είναι ο προφανής τρόπος για να περιορίσει τη μείωση των κερδών του λόγω της πτώσης της ζήτησης. Όμως, σε μια ανταγωνιστική αγορά, όπως είναι η αγορά των ρούχων, θα έχει τελικά μεγαλύτερη μείωση των κερδών του, επειδή θα μειωθεί πολύ περισσότερο ο όγκος των πωλήσεών του.

Τέσσερις λόγοι για την ακρίβεια

Σε μια προσπάθεια κωδικοποίησης των αιτιών που έχουν οδηγήσει στην αύξηση και τη συντήρηση των υψηλών τιμών των προϊόντων, παράγοντες της αγοράς και οικονομολόγοι καταλήγουν σε τέσσερις βασικές παραμέτρους.

Πρώτον, **οι ατέλειες στην οργάνωση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών.** Ο μη επαρκής ανταγωνισμός στις εν λόγω αγορές βοηθά στη διατήρηση των υψηλών τιμών, καθώς οι επιχειρήσεις και οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να κρατούν τα περιθώρια κέρδους τους σταθερά ή ακόμα και να τα αυξάνουν. Είναι ενδεικτικό ότι σε αρκετά βασικά προϊόντα, οι δύο κυριότεροι «παίκτες» κατέχουν μερίδιο αγοράς υψηλότερο του 80% και 90%, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ελέγχουν και το 100% (π.χ. σούπες - ζωμοί).

Δεύτερον, **ο έλεγχος των ενδοοικονομικών συναλλαγών.** Δηλαδή, το πόσο χρεώνουν οι

πολυεθνικές τα προϊόντα τους από χώρα σε χώρα. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Ελλάδα, οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι ασθενείς, κάτι το οποίο εκμεταλλεύονται οι πολυεθνικές, προωθώντας τα προϊόντα τους με μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους.

Τρίτον, **η αύξηση των έμμεσων φόρων και των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών** – διόδια, τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, κόμιστρα ταξί και φορτηγών δημόσιας χρήσης κ.ά. Η αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης σε καύσιμα, ποτά και τσιγάρα, αλλά και η αύξηση του ΦΠΑ επιταχύνουν την άνοδο των τιμών. Ωστόσο, το γεγονός ότι ο δομικός πληθωρισμός, που δεν περιλαμβάνει τα καύσιμα και τα νωπά αγροτικά προϊόντα, αυξήθηκε τον Απρίλιο στο 2,9% από 2% το Μάρτιο αποτελεί σαφή ένδειξη ότι τα φορολογικά μέτρα δεν ήταν ο μοναδικός λόγος για το άλμα του πληθωρισμού. Άλλωστε, τον Απρίλιο του 2010 σε σύγκριση με τον περσινό Απρίλιο, αυξήθηκαν κατά 3% τα διδάκτρα των σχολείων, κατά 3% επίσης οι τιμές των ξενοδοχείων, καφέ, εστιατορίων, κατά 2,7% οι τιμές για τις υπηρεσίες υγείας, κατά 2,8% οι τιμές των ρούχων και υποδημάτων.

Ένας τέταρτος παράγοντας που αποκτά μεγαλύτερη σημασία το τελευταίο διάστημα είναι **ο εισαγόμενος πληθωρισμός**, λόγω της μεγάλης υποχώρησης της ισοτιμίας του ευρώ και της αύξησης των τιμών πρώτων υλών, λόγω της ισχυρής ανάπτυξης που υπάρχει στην Ασία και κυρίως στην Κίνα. Αυτό σημαίνει ότι οι τιμές των πρώτων υλών δεν πέφτουν και καθιστούν ακριβότερα τα τελικά προϊόντα, αφού αυξάνεται το κόστος παραγωγής τους. Η τιμή του πετρελαίου σε δολάρια έχει μειωθεί το τελευταίο δίμηνο κατά περίπου 20% σε σχέση με τα υψηλά του έτους αλλά η τιμή του σε ευρώ δεν έχει μειωθεί

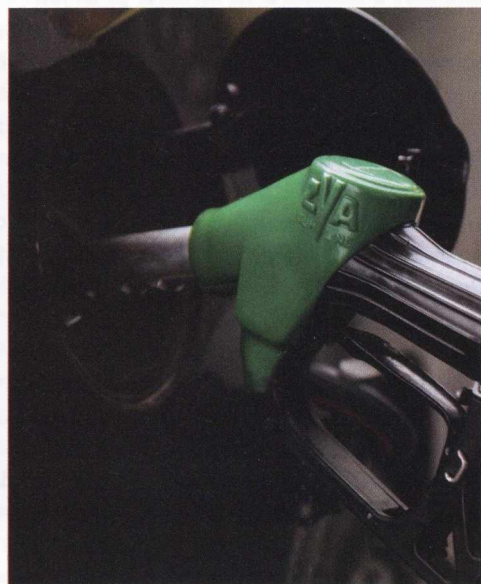
ουσιαστικά, καθώς είχαμε αντίστοιχη υποτίμηση του ευρώ το ίδιο διάστημα.

Τι σχεδιάζει η κυβέρνηση

Το υπουργείο Οικονομίας, που κατηγορείται από διάφορες πλευρές για καθυστερήσεις στη διαμόρφωση μιας πολιτικής ελέγχου της ακρίβειας, απαντά με παρεμβάσεις για την άρση χρονιζόντων προβλημάτων, όπως ο ατελής ανταγωνισμός και τα εμπόδια εισόδου, η παρακολούθηση των ενδοοικονομικών συναλλαγών και η κατάχρηση ισχύος αγοραστών και προμηθευτών. Η κυρία Κατσέλη προαναγγέλλει τη θέσπιση διαφάνειας στις τιμές που πωλούν οι προμηθευτές-βιομηχανίες τα προϊόντα τους στους λιανοπωλητές-σούπερ μάρκετ, ως μέσο για να περιοριστούν οι τιμές. Ειδικότερα, σχεδιάζει αγορανομικές διατάξεις, ώστε οι προμηθευτές, που σήμερα εμφανίζουν «φουσκωμένη» τιμή στο τιμολόγιό τους σε σχέση με αυτή που πράγματι πληρώνουν οι λιανοπωλητές, να αναγράφουν τις πραγματικές τιμές, καταργώντας τις εκπτώσεις που έδιναν εκτός τιμολογίου. Η υπουργός Οικονομίας υποστήριξε ότι με τον τρόπο αυτό οι τιμές μπορεί να μειωθούν κατά 20%, αλλά είναι δύσκολο να δει κανείς πώς θα μειώσουν τα σούπερ μάρκετ τις τιμές τους, έστω και με ένα πολύ μικρό ποσοστό. Η κυρία Κατσέλη αναφέρθηκε ακόμη στο άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων και στη μεταφορά των ελέγχων στα πρατήρια καυσίμων από το υπουργείο Ενέργειας στο υπουργείο Οικονομίας. Η εμπειρία από τις πολιτικές κατά της ακρίβειας τις τελευταίες δεκαετίες δεν είναι καθόλου ενθαρρυντική όσον αφορά την αποτελεσματικότητά τους και είναι λογικό να περιορίζει τις προσδοκίες και από τη νέα κυβερνητική πολιτική. ■

Ο υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου και η υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Λούκα Κατσέλη προσπαθούν να... μεταθέσουν τις ευθύνες για τις κυβερνητικές ασοχίες.

ΠΟΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΟΝΤΑΙ

ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ

ΦΗΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΨΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΤΩΝ ΑΚΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ ΚΑΙ ΛΟΥΚΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Ο κίνδυνος νέων αναταράξεων στο τραπεζικό σύστημα της Ευρώπης ήρθε και πάλι στο προσκήνιο την προηγούμενη εβδομάδα, μετά την αναγκαστική διάσωση μίας περιφερειακής αποταμιευτικής τράπεζας στη νότια Ισπανία και την απόφαση τεσσάρων άλλων περιφερειακών τραπεζών της Ισπανίας να ενώσουν τις δυνάμεις τους σε έναν Όμιλο, που θα είναι ο πέμπτος μεγαλύτερος στη χώρα, προκειμένου να προστατευτούν από τον κίνδυνο χρεοκοπίας τους. Η Κεντρική Τράπεζα της Ισπανίας ανέλαβε τον έλεγχο της CajaSur, μιας τράπεζας της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στην Κόρντοβα, καθώς τα κεφάλαιά της στο τέλος του 2009 είχαν μειωθεί πολύ κάτω από το ελάχιστο προβλεπόμενο όριο, ως αποτέλεσμα της μεγάλης αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων της, τα οποία έφτασαν στο 10,2% των συνολικών της δανείων. Τα προβλήματα που αντιμετώπισε η CajaSur και οι άλλες αποταμιευτικές τράπεζες της Ισπανίας προέκυψαν κυρίως από το σπάσιμο της «φούσκας» της αγοράς ακινήτων και την ύφεση στην οποία εισήλθε η ιβηρική χώρα. Για τους ίδιους λόγους αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα και οι περισσότερες τράπεζες της Ιρλανδίας.

Αναταράξεις, όμως, και μάλιστα έντονες αναμένονται και στην Ελλάδα, καθώς οι ισολογισμοί του πρώτου τριμήνου 2010 δείχνουν ζημίες ή οριακή κερδοφορία, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται γρηγορότερα του αναμενόμενου ο κίνδυνος να μην διαθέτουν τα αναγκαία κεφάλαια. Χαρακτηριστικό των πρωτόγνωρων, τουλάχιστον για την τελευταία 10ετία, αποτελεσμάτων του πιστωτικού συστήματος είναι η πε-

Στην αγορά υπάρχει η αίσθηση ότι έρχονται πιο κοντά οι συγχωνεύσεις τραπεζών, τις οποίες θεωρούν άβληστε επιβεβλημένες ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γιώργος Προβόπουλος και ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου.

ρίπτωση του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, του μεγαλύτερου στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ο οποίος εμφάνισε κέρδη μόλις 21 εκατ. ευρώ και αυτά χάρη στα υψηλά κέρδη (122 εκατ. ευρώ) της τουρκικής θυγατρικής του Finansbank. Αντίθετα, στην Ελλάδα ο Όμιλος είχε ζημίες 155 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 176 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2009. Σε ένα βαθμό, τα δυσμενή αποτελέσματα οφείλονται στις έκτακτες φορολογίες που επέβαλε η κυβέρνηση, αναγκάζοντας, για παράδειγμα, την Εθνική να εκταμιεύσει 93 εκατ. ευρώ. Κυρίως, όμως, αντανakλά τις ζημίες των τραπεζών από τα ομόλογα του Δημοσίου που έχουν στην κατοχή τους, μετά την απότομη μείωση της τιμής τους, και τη μεγάλη αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Ο δρόμος της ανάκαμψης αργεί

Με δεδομένη τη συνεχή αύξηση των επισφαλών χορηγήσεων, λόγω της μείωσης των εισοδημάτων των νοικοκυριών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών θα τεθεί σε

μεγάλη δοκιμασία. Η αμερικανική επενδυτική τράπεζα JP Morgan, σε πρόσφατη έκθεσή της, υποβάθμισε δραματικά – σχεδόν κατά 50% – τις τιμές των μετοχών που θεωρεί δικαιολογημένες για τις εγχώριες τράπεζες, καθώς θεωρεί πιθανότερο σενάριο το 2010 να εμφανίσουν ζημίες, ενώ τοποθετεί την ανάκαμψη για το 2012-13. Όπως σημείωσε η JP Morgan, ο δρόμος της ανάκαμψης για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα θα είναι μακρύτερος των εκτιμήσεων, επειδή θα είναι αυξημένο και το κόστος άντλησης κεφαλαίων τους. Δεν αποκλείει, μάλιστα, την αλλαγή ιδιοκτησίας τους.

Στην αγορά υπάρχει η αίσθηση ότι, πράγματι, έρχονται πιο κοντά οι συγχωνεύσεις τραπεζών, τις οποίες θεωρούν άλλωστε επιβεβλημένες ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γιώργος Προβόπουλος και ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου. Εκτός από τις τραπεζικές συνεργασίες με άξονα τα δύο κρατικά ιδρύματα – το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και την Αγροτική Τράπεζα –, ακούγονται σενάρια για

τη συγχώνευση της Εθνικής με την Πειραιώς ή της Eurobank με την Εμπορική που ελέγχεται από τη γαλλική Crédit Agricole. Αν και τα σενάρια αυτά διαψεύδονται επισήμως, η εντύπωση που κυριαρχεί είναι ότι φέτος θα δούμε ένα νέο τραπεζικό χάρτη. Ο πρόεδρος της Τράπεζας Πειραιώς κ. Μιχάλης Σάλλας επιβεβαίωσε ουσιαστικά σε συνέντευξή του ότι διαγράφεται η τάση για συγχωνεύσεις. Από την πλευρά του, ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank κ. Νίκος Νανόπουλος διέψευσε, μιλώντας σε αναλυτές, τις φήμες για συγχώνευση με την Εμπορική, λέγοντας ότι «δεν έχουν καμία βάση». «Σας διαβεβαιώ», είπε, «ότι τις επόμενες εβδομάδες και τους επόμενους μήνες θα ακούτε φήμες για συγχωνεύσεις που θα διαψεύδονται κάθε Δευτέρα το πρωί».

Η εναλλακτική του Μηχανισμού Στήριξης

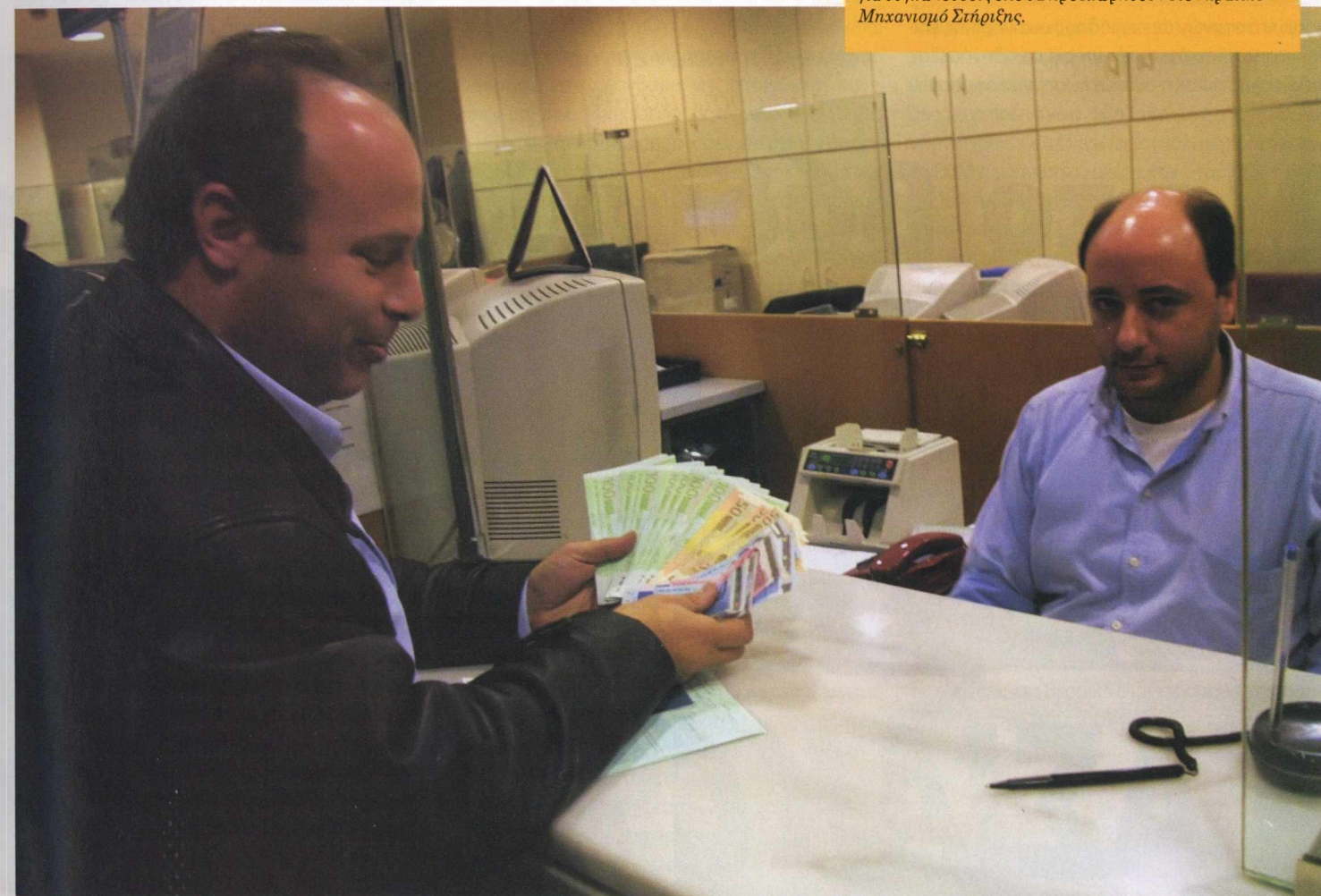
Ωστόσο, τα κουκιά είναι μετρημένα. Αν συνεχιστεί η μείωση της κερδοφορίας και της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών, είτε θα πιεστούν για συγχωνεύσεις – εφόσον από αυτές προκύψουν βιώσιμα σχήματα – είτε θα προ-

σχωρήσουν στον κρατικό Μηχανισμό Στήριξης που προβλέπει το μνημόνιο συνεργασίας της Ελλάδας με την τρόικα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, οπότε θα υπάγονται σε στενό κρατικό έλεγχο. Σύμφωνα με το μνημόνιο, αν η ΤτΕ διαπιστώσει τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων ενός πιστωτικού ιδρύματος σε επίπεδα κοντά ή κάτω από το επιτρεπτό όριο, θα ζητήσει την ενίσχυση της κεφαλαιακής του βάσης από τους ιδιώτες μετόχους του και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό θα ζητήσει την ένταξή του στο Μηχανισμό Στήριξης – διαθέτει 10 δις ευρώ για την ενίσχυση των κεφαλαίων – με εκχώρηση του ελέγχου όλων των σημαντικών αποφάσεων του σε στελέχη που θα ορίζει η ΤτΕ και η κυβέρνηση. Η αύξηση κεφαλαίου, όμως, από τους ιδιώτες μετόχους είναι απαγορευτική με τις συνθήκες που υπάρχουν στην αγορά και έτσι η μόνη εναλλακτική είναι η διάσωση των τραπεζών από τον κρατικό Μηχανισμό Στήριξης.

Οι εκδόσεις ομολόγων από τις τράπεζες δίνουν ανάσα στη ρευστότητα

τους, αλλά η συρρίκνωση της οικονομίας και η αύξηση των επισφαλειών δημιουργούν προβλήματα σε ό,τι αφορά τα βασικά οικονομικά τους μεγέθη. Επιπλέον, πιθανή καθυστέρηση της ανάκαμψης στην Ευρώπη αλλά και στις οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπου δραστηριοποιούνται έντονα οι εγχώριες τράπεζες, μπορεί να οδηγήσουν σε επιδείνωση της κατάστασης και ως εκ τούτου οι αποφάσεις λαμβάνουν το χαρακτήρα του κατεπείγοντος. Τραπεζικοί παράγοντες ελπίζουν ότι από τις αρχές του δεύτερου εξαμήνου τα δεδομένα θα αλλάξουν καθώς θα βελτιωθεί κάπως η αξία των χαρτοφυλακίων λόγω ανόδου της τιμής των ομολόγων. Το ενδεχόμενο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερα πιθανό, αλλά ακόμη και αν συμβεί τον τόνο θα δίνουν οι επισφάλειες και το γεγονός ότι οι τράπεζες θα εισπράξουν λιγότερα έσοδα μέσα στα προσεχή χρόνια λόγω της αναγκαστικής αναδιάρθρωσης των δανείων για χιλιάδες δημοσίους υπαλλήλους, ανέργους και άλλες κατηγορίες πολιτών. ■

Αν συνεχιστεί η μείωση της κερδοφορίας και της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών, είτε θα πιεστούν για συγχωνεύσεις είτε θα προσχωρήσουν στον κρατικό Μηχανισμό Στήριξης.

ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ Π. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ*

Ενώ η Γερμανία και οι λοιποί εταίροι τής πλεονασματικής της σφαίρας επιρροής σφίγγουν ακόμη περισσότερο τη θανατηφόρα «ζώνη αγνότητας» του μηδενικού δημοσίου ελλείμματος (που διευρύνει τις αποκλίσεις και παγιώνει το εξαγωγικό της πλεονέκτημα εις βάρος των «εταίρων» του Νότου), η ελληνική επιχειρηματική τάξη, διά των επισήμων εκπροσώπων της, αυτοαναγορεύεται ως το «Κόμμα» των έξυπνων, εγρήγορων και δημιουργικών Ελλήνων που αγωνιούν για το μέλλον της χώρας και μας καλούν όλους σε υπέρβαση του «χρεοκοπημένου πολιτικού συστήματος».

Προσπερνούν ότι το ποσοστό του 75% περίπου των πλεονασμάτων τής Γερμανίας, που προέρχεται από τους «αδύνατους κρικούς» της Ευρωζώνης, μέλλει να αυξηθεί σημαντικά από την πολιτική τής συντεταγμένης ύφεσης, στην οποία τους καταδικάζει ο ανιστόρητος οικονομικός νεοεθνικισμός των Γερμανών, αλλά υπερτονίζουν ότι το πολιτικό προσωπικό δεν μπορεί να αρθεί στο ύψος της δικής τους «δημιουργικής προσφοράς» στη χώρα.

Δεν τους απασχολεί το βασικό και αδιάψευστο κλασικό οικονομικό αξίωμα ότι είναι κατεξοχήν αντι-αναπτυξιακή πολιτική η περικοπή των δημοσίων δαπανών σε περιόδους οικονομικής επιδείνωσης, ούτε ότι αυτό μπορεί να οδηγήσει σε πολλαπλασιαστική ανακύκλωση των δημοσίων

ελλειμμάτων και των χρεών μέσα από τη βέβαιη πτώση της παραγωγικότητας της χώρας, αλλά απεναντίας επιτίθενται στις δημόσιες πολιτικές. Επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στην «απόδοση» του πολιτικού συστήματος, που με τις ποικίλες «δουλείες» του είναι εμπόδιο στην ανάπτυξη της χώρας.

Δεν είναι καινοφανές στην πολιτική μας ιστορία το ότι το επιχειρηματικό κατεστημένο προσπαθεί να απεμπλακεί από τις ευθύνες τής ραγδαίας αποσυγκρότησης του παραγωγικού ιστού της χώρας και της υποβάθμισης τής ανταγωνιστικότητάς της και να τις επιρρίψει σε όλο το κομματικό

“ Από το 1999 μέχρι σήμερα, η παραγωγικότητα των Ελλήνων εργατών υπερδιπλασιάστηκε εν σχέσει με των Γερμανών συναδέλφων τους. Και αυτό συνέβη παρά τις δυσπλησίες και τις προφανείς ατέλειες των ελληνικών εργασιακών συστημάτων, καταστάσεις που δεν οφείλονται στους εργαζομένους. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, πόσο αυξήθηκε η παραγωγικότητα του κεφαλαίου, ώστε να δικαιούται σήμερα η επιχειρηματική τάξη

σύστημα, μη εξαιρουμένων και των κομμάτων που δεν άσκησαν ποτέ εξουσία. Στα τελευταία, καταλογίζεται η έλλειψη εθνικής συνεννόησης και συνειδησης, καθώς και η αποκλίνουσα καθοδήγηση όσων τμημάτων τής εργατικής τάξης και των συνδικάτων ελέγχουν.

Παραγωγικότητα

Η στόχευσή τους όμως, πέραν από τις περιστασιακές εντυπώσεις που δημιουργεί, είναι εσφαλμένη και αναποτελεσματική. Όχι μόνον γιατί το πολιτικοοικονομικό σύστημα είναι αξεδιόλυτα συνδεδεμένο με αλληλοτροφοδοτούμενες (μεικτού χαρακτήρα) κυρίαρχες αποφάσεις, από τις απαρχές ήδη της αστικής ανασυγκρότησης της χώρας, αλλά και διότι είναι προφανής η υστέρηση, σε όλους τους τομείς, του οικονομικού βραχίονα του συμπλέγματος. Κατά την τελευταία 15ετία π.χ., η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε αισθητά και έφτασε σχεδόν το ποσοστό του μέσου όρου της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, από το 1999 μέχρι σήμερα, η παραγωγικότητα των Ελλήνων εργατών υπερδιπλασιάστηκε εν σχέσει με αυτή των Γερμανών συναδέλφων τους. Και αυτό συνέβη παρά τις δυσπλησίες και τις προφανείς ατέλειες των ελληνικών εργασιακών συστημάτων, καταστάσεις που δεν οφείλονται στους εργαζομένους.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, πόσο αυξήθηκε η παραγωγικότητα του κεφαλαίου, ώστε να δικαιούται σήμερα η επιχειρηματική τάξη

να επιτιμά –από θέση δικαίωσης– όλους τους άλλους συντελεστές της παραγωγής; Πόση ποσότητα πρωτογενούς έρευνας ενσωμάτωσαν οι Έλληνες επιχειρηματίες στην οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας, ώστε να βρίσκονται σήμερα σ’ αυτή την ελλειμματική ανταγωνιστικότητα; Ποιος είναι ο δείκτης εκσυγχρονισμού των εργασιακών σχέσεων, των αξιοβίωτων αμοιβών, της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, της αίσθησης βελιότητας του μέλλοντος, που πολλαπλασιάζουν την αποδοτικότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου; Ποιες εργονομικές μεθόδους εισήγαγαν, ώστε η ατομική ή η ομαδική εργασία να έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην παραγωγή πλούτου; Ποιος είναι ο γενικός ανταγωνιστικός σχεδιασμός των νέων προϊόντων που παράγουν;

Σε ποιους εκτεταμένους τομείς διαπιστώνεται η διορατική σύλληψη των τάσεων και των προτιμήσεων του μέλλοντος ή η αποτελεσματική - διαδραστική εκμετάλλευση των όποιων δικτύων εσωτερικών ή διεθνών για τη διασύνδεσή τους με την ασύνορη αγορά προϊόντων και υπηρεσιών; Πόσο κοστίζουν κατά μονάδα συγκεκριμένου έργου τα δημόσια έργα στην πατρίδα μας εν σχέσει με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο; Με ποια διαδικασία έγινε η κατάληψη των δημοσίων αγαθών, υλικών και άυλων, το ημι-νόμιμο καθεστώς των οποίων συνεχίζεται; Με ποιο τρόπο, με ποιες πολιτικοοικονομικές μεθόδους δημιουργήθηκαν

τα ολιγοπώλια στην ενέργεια, στην πίστη, στην ενημέρωση, στις προμήθειες του Δημόσιου Τομέα, στο λιανικό εμπόριο κ.λπ.;

Γιατί, εντέλει, αν θέλουν να είναι με το μέρος της ανατροπής, δεν εκθέτουν στην κοινή γνώμη ποιες μονοπωλιακές συμπράξεις ή καρτέλ συμφερόντων συνέπηξαν, σε ποιους πολυεθνικούς ομίλους πωλήθηκαν ή συγχωνεύθηκαν ή έστω εξελίχθηκαν σε εταιρείες του χρηματοπιστωτικού οικοδομήματος; Και αφού αυτοί «μεγαλούρησαν» και κυριαρχούν στον περιορισμένο χώρο της ελληνικής αγοράς, είναι απλώς η γραφειοκρατία και η αδιαφάνεια των δημοσίων υπηρεσιών που εμποδίζει την ίδρυση νέων επιχειρήσεων ή και οι πατερναλιστικές μέθοδοι, τις οποίες υπαγορεύουν, που αποτρέπουν τους νέους επιχειρηματίες και τα μορφώματα της Κοινωνικής Οικονομίας να διεκδικήσουν μερίδιό της; Ποιος, π.χ., ορίζει τον «αέρα» που πρέπει να πληρώσουν όσες λίγες εγχώριες μονάδες τής συνεταιριστικής παραγωγής απέμειναν, για να μπουν εκλεκτά ελληνικά προϊόντα στα ράφια των πολυκαταστημάτων;

Διαμόρφωση ιδεολογίας

Εν πάση περιπτώσει, το πολιτικό προσωπικό, όποιο πνευματικό επιπέδου κι αν είναι, όση αποτελεσματικότητα κι αν έχει, δεν παύει να είναι η έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, δρώσας, αδρανούσας ή έστω λανθασμένης στόχευσης. Και η απόδοσή του, εν σχέσει με τις ανάγκες της χώρας, η ποιοτική αναβάθμισή του, δεν επέρχεται αν δεν υπάρξει μια νέα συνειδητοποίηση από όλους τους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την έκφραση του λαού. Και στη σημερινή κατάσταση της κοινωνικής πολυσθένειας, όπου οι παραδοσιακοί μηχανισμοί διαμόρφωσης ιδεολογίας και κουλτούρας έχουν αποδυναμωθεί, είναι πολλοί οι παράγοντες που συνδιαμορφώνουν αυτή τη συνειδητότητα. Δεν βρίσκονται πλέον στο παραδοσιακό σχολείο, στην ανύπαρκτη γειτονιά, στο παρηκμασμένο Κατηχητικό, στις αγχώδεις και μισοάδειες αίθουσες της πανεπιστημιακής διδασκαλίας. Ούτε καν στην πλεονασματική βιβλιοπαραγωγή ή στην απισχνούμενη προϊόντως εφημεριδοφιλία. Η διαμόρφωση των αξιολογικών κριτηρίων τής κοινωνικής συνύπαρξης, των προτεραιοτήτων, της αισθητικής, της ηθικής, της ιδεολογικής γνώμης και έκφρασης, συντελείται στο αγοραίο πεδίο της εικονικής πραγματικότητας, της φευγαλέας και εναλλασσόμενης αντίληψης, του μεταμοντέρνου καταναλωτικού προτύπου, του οποίου η δια-δηλούμενη εμπορική ετικέτα δίδει το εισιτήριο της καθημερινής παρουσίας και ύπαρξης στους επιλεγμένους χώρους της ταξικής ανα-γνώρισης και αλλοτρίωσης.

Ως εκ τούτου, το επιχειρηματικό γίνεσθαι, με τις άμεσες και έμμεσες επιλογές του, με τις ιδιαίτερες ή εκκεντρικές συμπεριφορές του, με την αέναη πε-

ριδίνησή του στη γλιστερή επιφάνεια της λάμψης, έχει πολύ μεγαλύτερη συμβολή στη δημιουργία των προτύπων για τους νέους απ’ ό,τι οι εκπρόσωποι του πολιτικού προσωπικού. Δεν είναι το πολιτικό - διοικητικό - θεσμικό εποικοδόμημα που κανοναρχεί τους ρυθμούς άρθρωσης του δημοσίου λόγου και συνθέτει τους αρμούς τής χαλαρωμένης κοινωνικότητας είναι το εξειδικευμένο στις λεπτομέρειές του νεοφιλελεύθερο πρόταγμα του Ιδίου Συμφέροντος που δημιουργεί όλο και περισσότερες ρωγμές στη συνεκτικότητα του κρατικού μορφώματος, ως της μόνης εγγύησης της διαχρονικής παρουσίας τής αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας. Η απευθείας, επομένως, επίθεση στο εποικοδόμημα αυτό της παρηκμασμένης κομματικής συλλογικότητας, που, όπως θα έλεγε ο Κράους, έχει καταντήσει «έλλειψη», δεν μπορεί παρά να συντελείται εκ του πονηρού. Της ανηλεούς επίθεσης στο πολιτικό σύστημα υπορρέει ένας ανιστόρητος νεοφιλελεύθερος αντικρατισμός, τώρα που η παρουσία του κράτους και των μορφωμάτων τής Κοινωνικής Οικονομίας, ενόψει της διάψευσης των νεοφιλελεύθερων αξιωμάτων και της κατάρρευσης των εφαρμοσμένων πολιτικών τους, είναι απαραίτητη όσο ποτέ άλλοτε.

Σήμερα που η ανάγκη ενός εκτεταμένου, αποδεδειγμένου και ευέλικτου κρατικού καπιταλισμού παρίσταται και ως μέθοδος σωτηρίας στην κρίση χρέους και ελλειμμάτων των αποπαραγωγικοποιημένων κρατών του ευρωπαϊκού Νότου, το πολιτικό σύστημα πρέπει να αναβαθμιστεί, να ανανεωθεί και να ενισχυθεί, ώστε να γίνει και πάλι κυρίαρχο και να επιβάλλει τις αναπτυξιακές και οικονομικές επιλογές της λαϊκής κυριαρχίας στην ανεξέλεγκτη, αντιφατική και αντικοινωνική λειτουργία των αγορών. Και επειδή είμαστε αθεράπευτοι θαυμαστές της διαλεκτικής θεωρίας και σκέψης, κάποτε και οι εκπρόσωποι του ελληνικού κρατικοδοϊαυτου καπιταλισμού πρέπει να αντιληφθούν ότι οι συναρτήσεις των συντελεστών τής παραγωγής και το επίπεδο ανάπτυξής τους είναι αυτοί οι παράγοντες που θα αναδιαμορφώσουν τις νέες και σύγχρονες παραγωγικές σχέσεις, προκειμένου να προσδιοριστεί με άλλα ποιοτικά στοιχεία και το πολιτικό εποικοδόμημα της χώρας. Αντίστροφη πορεία δεν προβλέπεται, τουλάχιστον εν σχέσει με τα εργαλεία που μας προμήθευσε η αναλυτική οικονομική και πολιτική σκέψη αιώνων. Κανείς δεν μπορεί να ονειρεύεται (έστω θεωρώντας ότι βρίσκειται εν εγρηγόρει) την πλήρη αντιστροφή αυτής της διαλεκτικής πορείας. Κι αν θέλουν να επιταχύνουν τις εξελίξεις στο θεσμικό εποικοδόμημα, δεν έχουν παρά να εργαστούν συστηματικά για τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό των παραγωγικών σχέσεων. ■

* Ο καθηγητής Αλέξης Π. Μητρόπουλος (a-mitrop@otenet.gr) είναι μέλος του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ και πρόεδρος της Ένωσης για την Υπεράσπιση της Εργασίας και του Κοινωνικού Κράτους (ΕΝΥΠΕΚΚ).

Με το βάδισμα του... κάβουρα

του Νότη Μαριά *

Από το «σχέδιο Μάρσαλ» στο «σχέδιο Μέρκελ»

Η οικονομική κρίση που πλήττει την Ευρώπη, και κυρίως τον ευρωπαϊκό νότο, επιχειρείται να αντιμετωπιστεί από την ηγεσία της ΕΕ με βάση το «σχέδιο Μέρκελ» που στηρίζεται στην αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία και στις πολιτικές λιτότητας που είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσουν τη Γηραιά Ήπειρο σε ακόμη μεγαλύτερη ύφεση και ως εκ τούτου σε μόνιμη αδυναμία να περιορίσει τα ελλείμματα και τα χρέη της.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις κερδοσκοπικές επιθέσεις στα κρατικά ομόλογα των χωρών της, η ΕΕ προχώρησε στη θεσμοθέτηση του μηχανισμού δημοσιονομικής σταθεροποίησης ύψους 750 δις ευρώ, συμπεριλαμβανομένης και της συνεισφοράς του ΔΝΤ. Στην ουσία πρόκειται για ένα τοκογλυφικό μηχανισμό που αποσκοπεί στο δανεισμό των χωρών της Ευρωζώνης προκειμένου να εξοφλήσουν τα παλαιότερα δάνειά τους. Το ποσό των 750 δις ευρώ ισοδυναμεί περίπου με το πενταπλάσιο του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ. Εάν το ποσό αυτό δινόταν προκειμένου να γίνουν επενδύσεις, τότε η ανάπτυξη στις χώρες του ευρωπαϊκού νότου θα ήταν σημαντική και θα υπήρχε η δυνατότητα μείωσης των ελλειμμάτων και των χρεών. Το ποσό αυτό θα μπορούσε στην ουσία να αποτελέσει ένα «ευρωπαϊκό σχέδιο Μάρσαλ» για την πράσινη ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωζώνη, ικανό να ωθήσει τις χώρες αυτές να ξεπεράσουν την κρίση. Και αυτό τη στιγμή που στις 5 Ιουνίου συμπληρώνονται 63 χρόνια από την εξαγγελία του «σχεδίου Μάρσαλ».

Ως γνωστό, στις 5 Ιουνίου 1947, στο χώρο του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, ο τότε υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Τζορτζ Μάρσαλ προχώρησε στην εξαγγελία του ομώνυμου σχεδίου, που σύμφωνα με τις διακηρύξεις του είχε σκοπό να συμβάλει στην οικονομική ανασυγκρότηση της Ευρώπης. Στην πραγματικότητα το σχέδιο εντασσόταν στην προσπάθεια των ΗΠΑ αφενός μεν να διαθέσουν τα προϊόντα τους στη λιμοκτονούσα Ευρώπη, χορηγώντας πιστώσεις σε δολάρια, και αφετέρου να αντιμετωπίσουν την αυξανόμενη τότε σοβιετική επιρροή και να σταθεροποιήσουν το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα στο πλαίσιο της δυτικής Ευρώπης.

Σήμερα φυσικά οι ιστορικές συγκυρίες είναι

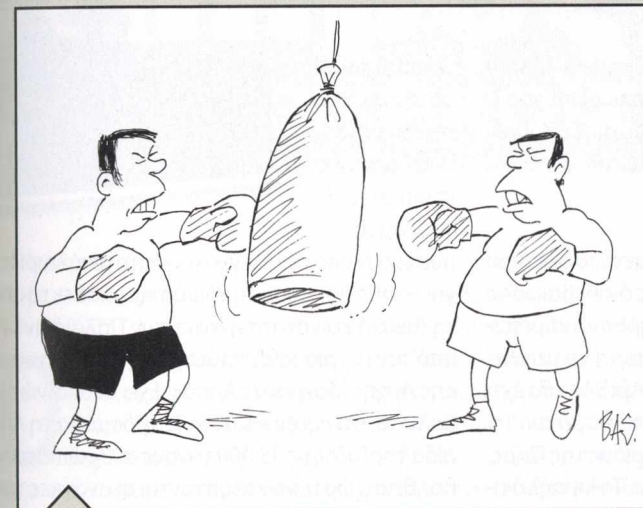
διαφορετικές. Όπως επίσης και η κυρίαρχη ιδεολογία. Το «σχέδιο Μάρσαλ» βασίστηκε στον κενισμισμό και στη συγκρότηση ενός κοινωνικού συμβολαίου που οδήγησε στη διαμόρφωση του μεταπολεμικού κράτους πρόνοιας. Σήμερα κυριαρχεί ο νεοφιλελευθερισμός και η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Τότε υπήρχε το αντίπαλο δέος, μια ισχυρή Σοβιετική Ένωση, η οποία υποχρέωνε τις κυρίαρχες τάξεις του δυτικού

κόσμου σε σημαντικές υποχωρήσεις απέναντι στο εργατικό κίνημα. Σήμερα κυριαρχεί η καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση. Τότε το εργατικό κίνημα στην Ευρώπη ήταν περισσότερο ισχυρό, σήμερα οι καθιερωμένες συνδικαλιστικές ηγεσίες έχουν πέσει στην ανυποληψία. Τότε η οικονομία των ΗΠΑ χαρακτηριζόταν από πλεονάσματα κεφαλαίου που δεν μπορούσαν να επενδυθούν παραγωγικά στην εσωτερική αγορά λόγω του ελαττωμένου ποσοστού κέρδους που οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των μισθών, απόρροια της έλλειψης εργατικού δυναμικού εξαιτίας του πολέμου. Σήμερα στη Γερμανία παρουσιάζεται ανεργία και οι μισθοί είναι καθυλωμένοι επί δεκαετίες. Τότε, δεδομένης της συγκεντροποίησης κεφαλαίων που πλεονάζαν στις ΗΠΑ, οι μεγάλες αμερικανικές μονοπωλιακές επιχειρήσεις προχώρησαν σε μαζική εξαγωγή κεφαλαίων προς την Ευρώπη. Σήμερα τα πλεονάζοντα κεφάλαια που συσσωρεύουν οι χώρες του βορρά, και κυρίως η Γερμανία από την πολυετή λειτουργία της Ευρωζώνης, κατευθύνονται για επενδύσεις στην Κίνα και σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Τότε ο Μάρσαλ πήρε μια ιστορική πρωτοβουλία. Σήμερα η Μέρκελ φαίνεται ότι έχει χάσει το ραντεβού με την ιστορία και, αντί να αξιοποιήσει εποικοδομητικά τη γερμανική οικονομική ισχύ για την ανάπτυξη της Ευρώπης, στην ουσία οδηγείται σε έναν έντονο γερμανοκεντρικό οικονομικό εθνικισμό που τείνει να απομονώσει το Βερολίνο ακόμη και από τους πιο παραδοσιακούς του συμμάχους που είναι οι Γάλλοι. Τότε οι πολιτικοί καθόριζαν την ατζέντα. Σήμερα οι αγορές καθορίζουν την πολιτική. Τότε οι κυρίαρχες κοινωνικές δυνάμεις στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη βρήκαν μια σημαντική διέξοδο για την ανανέωση του υφιστάμενου κοινωνικού καθεστώτος, σήμερα οι ίδιες δυνάμεις φαίνεται ότι αδυνατούν να λύσουν το γόρδιο δεσμό και να δώσουν την αναγκαία κοινωνική διέξοδο. Σήμερα πλέον οι δυνάμεις της εργασίας και του πολιτισμού καλούνται να επιτελέσουν τον ιστορικό τους ρόλο και να κόψουν το γόρδιο δεσμό. ■

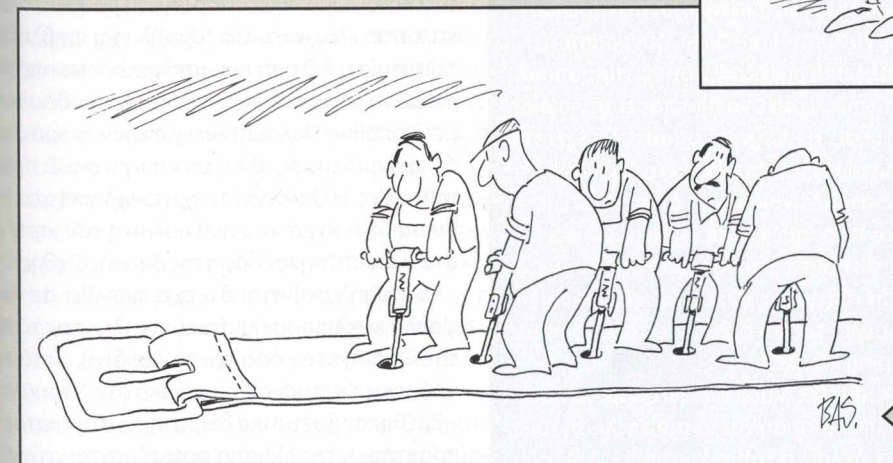
* Ο Νότης Μαριάς (marias@econ.soc.uoc.gr) είναι αναπληρωτής καθηγητής Θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Κρήτης.

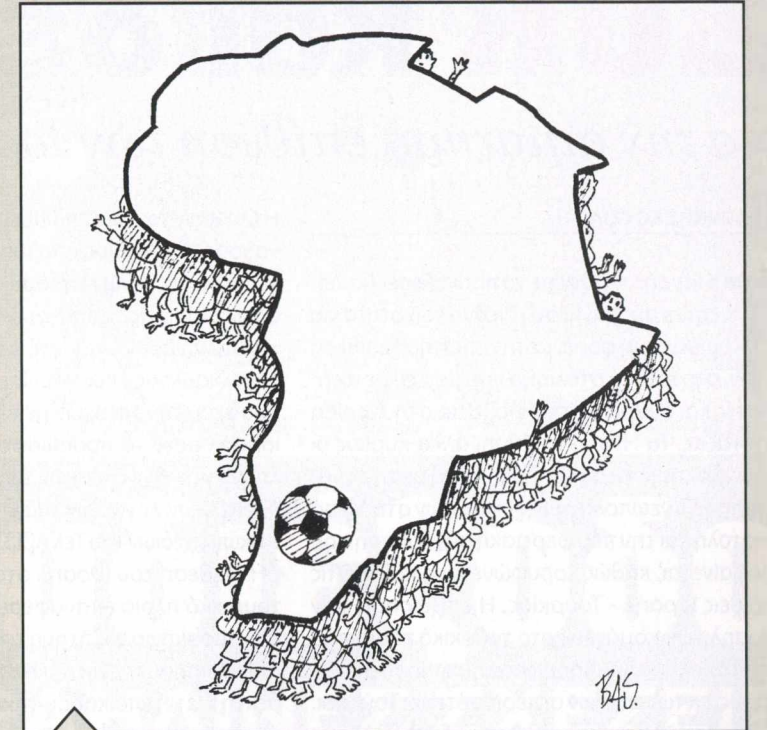
Δολάριο και κινεζική οικονομία.

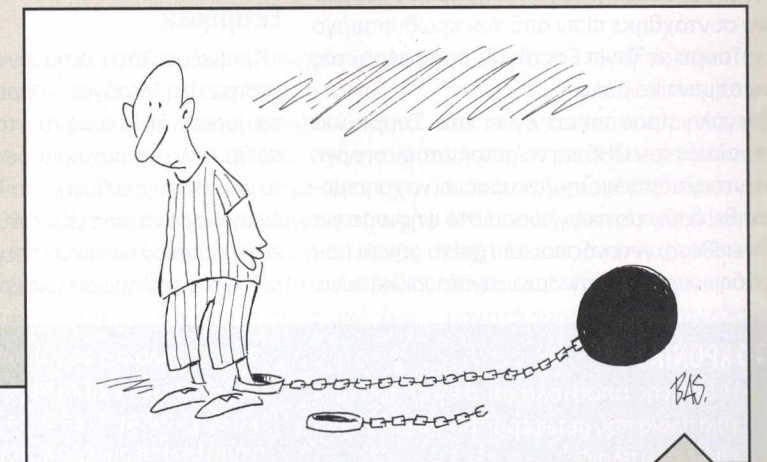
Νότια και Βόρεια Κορέα επιμένουν στην όξυνση.

Αυτότητα στα κράτη της Ευρωζώνης.

Μουντιάλ στην Αφρική.

Περισσότερες ελευθερίες για τους κρατούμενους στην Κούβα.